

AGENTSCHAP
KUNSTEN & ERFGOED
JAARVERSLAG
2014

Vlaanderen
verbeelding werkt

Inhoud

Voorwoord	1
Kunsten	2
Kunstendecreet	3
Subsidies	4
Commissies huidige Kunstendecreet	24
Steunpunten	27
Andere werkings- en projectsubsidies	28
Internationale ondersteuning	29
Werkingssubsidies buiten het Kunstendecreet	34
Tewerkstelling en sociaal statuut	40
Minitoelagen	44
Infrastructuursubsidies	45
Subsidies voor initiatieven in de letteren	48
Sectorale beleidsontwikkeling	51
Traject nieuwe Kunstendecreet en uitvoeringsbesluit	52
Kunst in de publieke ruimte	60
Communicatie met veld, publiek en maatschappij	62
Kunstendag voor Kinderen	68
Cultureel erfgoed	69
Cultureel-erfgoedorganisaties ondersteunen	71
Kwaliteitslabel	72
Werkingssubsidies	73
Projectsubsidies	94
Subsidies voor bovenlokale infrastructuur en depotinrichting	104
Commissies	105
Beschermen van cultureel erfgoed – topstukken	108
Topstukkendecreet	109
Europese verordening voor de uitvoer van cultuurgoederen	117
Europese richtlijn voor de teruggave van cultuurgoederen	118
Vrijstelling van zekerheid voor tijdelijke invoer van kunstwerken van buiten de EU	119
Vrijwaring voor inbeslagname van tijdelijk in Vlaanderen tentoongestelde cultuurgoederen	121
Borgen van immaterieel cultureel erfgoed	122
Regelgeving	123
Inventaris Vlaanderen voor Immaterieel Cultureel Erfgoed	124
Unesco: Internationale Lijsten en het Register voor Immaterieel Cultureel Erfgoed	125
Beheer van de Collectie van de Vlaamse Gemeenschap	126
Aankopen M HKA	127
Bewaargevingen	128
Bruiklenen	129
Behoud en beheer	130
Collectieplan	131
Een nieuw depot voor de collectie van de Vlaamse Gemeenschap	132
Sectorale beleidsontwikkeling	133
Visienota Cultureel Erfgoed	134
Wijziging Topstukkendecreet	135
Indemniteitsregeling	136
Overleg en communicatie	137
Communicatie met veld, publiek en maatschappij	138
Overleg met lokale overheden	141
Overleg met andere actoren binnen de Vlaamse overheid	142
Intra-Belgisch en internationaal overleg	147
In de kijker	155

Restauratie Lam Godsretabel	156
Instellingen verbonden aan Kunsten en Erfgoed	158
Landcommanderij Alden Biesen	159
Expertisecentrum voor Europese netwerken en projecten.	160
Alden Biesen Vertelkasteel	162
Multidisciplinaire cultuurhistorische projecten en evenementen	164
Congrescentrum	166
Ontsluiten van de site	167
Organisatie	168
Frans Masereel Centrum	169
Residenties en kunstenaars	170
Collectie	176
Projecten	178
Publicaties	179
3de Print Art Fair	180
Samenwerking en netwerking	181
Publiekswerking	182
Kasteel van Gaasbeek	183
Activiteiten	184
Aankopen	194
Restauraties	195
Publiekswerking	196
Kids in het kasteel	197
Masterplan	199
Over Ons	200
Personeel	201
In- en uitstroom	204
Gelijke kansen en diversiteitsplan	206
Opleidingen	207
ICT	208
Dossieropvolging	209
Adlib	210
ICT-uitgaven	211
Communicatie	212
Cel communicatie	213
Nieuwe huisstijl Vlaanderen	214
Nieuwe entiteitslogo	216
Buitendiensten	217
Nieuwe website	218
Jaarverslag 2013	220
Begroting	221
Apparaatskredieten	222
Beleidskredieten	223
Samenwerking	225
Thematisch overleg	226
Sectorale input	232

Voorwoord

Kunsten en Erfgoed brengt per kalenderjaar een jaarverslag uit. Sinds 2010 kunt u het jaarverslag enkel nog online consulteren, via een website. Op deze website vindt u de belangrijkste activiteiten en beleidsinitiatieven van Kunsten en Erfgoed uit het kalenderjaar 2014.

De online publicatie van het jaarverslag biedt het agentschap een toonbare meerwaarde op vlak van bereik, kosten en mogelijkheden. Zo kan u bijvoorbeeld dit jaarverslag op maat samenstellen. Ga daarvoor naar [PDF DOWNLOAD](#) [1] en bepaal zelf welke informatie u wilt bundelen in een PDF-bestand door alleen die onderdelen te selecteren die u interesseren.

U kunt ook PDF-bestanden downloaden van de eerder verschenen jaarverslagen (2006-2007, 2008, 2009). De jaarverslagen vanaf 2010 werden eerder gepubliceerd als website. Deze websites blijven online beschikbaar.

Jos Van Rillaer
Administrateur-generaal

Bron-URL: <http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2013/voorwoord>

Links:

[1] <http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/pdf-download>

Kunsten

De uitvoering van het beleid voor de professionele kunsten is in handen van Kunsten en Erfgoed. Naast de ondersteuning van de kunstensector via verschillende subsidie-instrumenten, was de afdeling Kunsten in 2014 ook het eerste aanspreekpunt voor een aantal cruciale beleidsevoluties zoals E-cultuur en digitalisering,

De operationalisering van het nieuwe Kunstendecreet is het belangrijkste traject geweest van de afdeling in 2014. De Kunstendag voor Kinderen is bij de derde keer een vast gegeven geworden in het jaarprogramma van de Vlaamse kunsten- en cultuurhuizen. Meer organisaties hebben deelgenomen en die organisaties waren beter gespreid.

Bron-URL: <http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten>

Kunstendecreet

Het Kunstendecreet regelt de ondersteuning van de professionele kunsten in Vlaanderen. Kunsten en Erfgoed stond in voor de uitvoering hiervan.

Bron-URL: <http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/kunstendecreet>

Subsidies

Het huidige Kunstendecreet reserveert subsidies voor meerjarige werkingen, projecten, internationale initiatieven en beurzen.

Bron-URL: <http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/kunstendecreet/subsidies>

Werkingsubsidies

Werkingsubsidies ondersteunen de basis-, personeels- en werkingskosten van professionele kunstorganisaties. Werkingsubsidies worden toegekend voor twee of vier jaar.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/kunstendecreet/subsidies/werkingsubsidies>

Aanvragen 2015-2016

1 december 2013 was de uiterste indiendatum voor de tweejarige subsidieperiode, die start op 1 januari 2015 en loopt tot 31 december 2016. Het is de laatste meerjarige subsidieperiode in het kader van het huidige Kunstendecreet.

Er kwamen 107 aanvragen binnen. Twee aanvragen waren niet-ontvankelijk. De beoordelingsprocedure over de ontvankelijke aanvragen vond plaats in de eerste helft van 2014. Op 6 juni 2014 nam de Vlaamse Regering de beslissingen over de toekenning van de subsidies. In totaal gaat het om 8.276.700,00 euro subsidie, te verdelen over 67 organisaties.

Periode	Categorie	Aantal	Aantal in %	Toegekend €	Toegekend € in %
2015-2016	AK	10	14,93%	810.000,00	9,79%
	AR	3	4,48%	176.000,00	2,13%
	BK	6	8,96%	351.000,00	4,24%
	DA	9	13,43%	2.057.000,00	24,85%
	KE	1	1,49%	100.000,00	1,21%
	MD	8	11,94%	1.607.000,00	19,42%
	MT	3	4,48%	504.000,00	6,09%
	MU	13	19,40%	1.180.000,00	14,26%
	PU	3	4,48%	116.700,00	1,41%
	SA	6	8,96%	807.000,00	9,75%
	TH	3	4,48%	412.000,00	4,98%
	VO	2	2,99%	156.000,00	1,88%
Totaal 2015-2016		67	100,00%	8.276.700,00	100,00%

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/kunstendecreet/subsidies/werkingsubsidies/aanvragen-2015-2016>

Subsidies 2013-2014 en 2013-2016

Op 19 april 2012 besliste de Vlaamse Regering om in 2013 meerjarige werkingsubsidies toe te kennen voor de periodes 2013-2014 en 2013-2016. In totaal ging het om 94.529.000,00 euro subsidies, te verdelen onder 256 organisaties.

Vier van deze organisaties zijn steunpunten (1,56% van het totale aantal organisaties) die samen 2.730.000,00 euro (2,89% van het globale in 2013 toegekende subsidiebedrag) ontvangen om de kunstensector (zowel organisaties als individuele kunstenaars) te ondersteunen.

In 2014 ontvingen 41 organisaties (16,02%) een tweejarige subsidie voor in totaal 5.185.000,00 euro (5,49%). De overige 215 organisaties (83,98%) kregen samen 89.344.000,00 euro (94,51%) in de vorm van een vierjarige subsidie.

Kunstendecreet 2013-2014/2016: subsidies per discipline

Periode	Categorie	Aantal	Aantal in %	€2014	€2014 in %
2013-2014	AK	11	4,30%	939.370,81	1,00%
	AR	2	0,78%	103.703,31	0,11%
	BK	2	0,78%	161.092,53	0,17%
	DA	4	1,56%	1.342.102,15	1,42%
	MD	4	1,56%	423.874,73	0,45%
	MT	2	0,78%	322.185,07	0,34%
	MU	4	1,56%	214.454,34	0,23%
	PU	2	0,78%	90.614,55	0,10%
	SA	3	1,17%	291.980,21	0,31%
	TH	1	0,39%	201.365,67	0,21%
	VO	1	0,39%	86.587,23	0,09%
Totaal 2013-2014		36	14,06%	4.177.330,60	4,43%
2013-2016	AK	10	3,91%	1.600.353,63	1,70%
	AR	5	1,95%	771.733,91	0,82%
	BK	20	7,81%	4.862.315,40	5,16%
	DA	9	3,52%	5.621.122,54	5,96%
	KE	11	4,30%	3.304.410,55	3,51%
	MD	35	13,67%	19.716.719,09	20,92%
	MT	8	3,13%	4.117.927,85	4,37%

MU	63	24,61%	20.062.726,58	21,29%
PU	6	2,34%	380.581,10	0,40%
SA	9	3,52%	2.515.057,15	2,67%
TH	43	16,80%	27.031.326,84	28,68%
VO	1	0,39%	81.553,10	0,09%
Totaal 2013-2016	220	85,94%	90.065.827,73	95,57%
Eindtotaal	256	100,00%	94.243.158,34	100,00%

Kunstendecreet 2013-2014/16: Subsidies per organisatievorm en per discipline

Subcategorie	Categorie	Aantal	Aantal in %	€2014	€2014 in %
CO	MU	10	3,91%	5.242.555,07	5,56%
Totaal CO		10	3,91%	5.242.555,07	5,56%
FE	AK	1	0,39%	156.058,39	0,17%
	MD	7	2,73%	2.865.433,41	3,04%
	MU	8	3,13%	2.121.387,28	2,25%
	TH	1	0,39%	241.638,79	0,26%
Totaal FE		17	6,64%	5.384.517,87	5,71%
KC	BK	2	0,78%	503.414,16	0,53%
	MD	19	7,42%	14.742.987,17	15,64%
	MU	1	0,39%	161.092,53	0,17%
Totaal KC		22	8,59%	15.407.493,86	16,35%
MC	MU	15	5,86%	3.650.759,51	3,87%
Totaal MC		15	5,86%	3.650.759,51	3,87%
ME	MU	25	9,77%	7.623.704,05	8,09%
Totaal ME		25	9,77%	7.623.704,05	8,09%
OR	AK	20	7,81%	2.383.666,04	2,53%
	AR	5	1,95%	307.586,05	0,33%
	BK	15	5,86%	3.374.888,55	3,58%
	DA	13	5,08%	6.963.224,69	7,39%
	KE	11	4,30%	3.304.410,55	3,51%

	MT	10	3,91%	4.440.112,92	4,71%
	SA	12	4,69%	2.807.037,36	2,98%
	TH	41	16,02%	26.004.361,95	27,59%
	VO	2	0,78%	168.140,33	0,18%
Totaal OR		129	50,39%	49.753.428,46	52,79%
ST	AR	1	0,39%	436.963,49	0,46%
	BK	1	0,39%	604.438,41	0,64%
	MU	1	0,39%	878.619,72	0,93%
	TH	1	0,39%	828.619,72	0,88%
Totaal ST		4	1,56%	2.748.641,33	2,92%
UP	PU	8	3,13%	471.195,65	0,50%
Totaal UP		8	3,13%	471.195,65	0,50%
WP	AR	1	0,39%	130.887,68	0,14%
	BK	4	1,56%	540.666,80	0,57%
	MD	13	5,08%	2.532.173,24	2,69%
	MU	7	2,73%	599.062,75	0,64%
	TH	1	0,39%	158.072,04	0,17%
Totaal WP		26	10,16%	3.960.862,52	4,20%
Eindtotaal		256	100,00%	94.243.158,34	100,00%

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/kunstendecreet/subsidies/werkingssubsidies/subsidies-2013-2014-en-2013-2016>

Projectsubsidies aan organisaties

Kunstenorganisaties kunnen ondersteuning vragen voor hun nationale of internationale projecten, voor niet-periodieke publicaties en voor opnameprojecten.

Zo ondersteunt het Kunstendecreet in tijd en opzet afgebakende kunstinitiatieven.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/kunsten/kunstendecreet/subsidies/projectsubsidies-aan-organisaties>

Projectsubsidies en niet-periodieke publicaties

In 2014 zijn 317 projectsubsidies aangevraagd, waarvan er 135 toegekend zijn (42,59%) voor in totaal 5.227.100,00 euro.

De meeste subsidies gaan naar muziek (43 subsidies, of 31,85% van het totale aantal). Meestal gaat dat wel om relatief kleine bedragen (19,18% van het totaalbedrag).

Overzicht toegekende project subsidies aan organisaties

Categorie	Periode	Aantal	Aantal in %	€	€ in %
AK	01	2	1,48%	55.000,00	1,33%
	02	1	0,74%	8.000,00	0,19%
Totaal AK		3	2,22%	63.000,00	1,52%
AR	01	3	2,22%	16.000,00	0,39%
	02	3	2,22%	73.000,00	1,76%
Totaal AR		6	4,44%	89.000,00	2,15%
BK	01	4	2,96%	78.000,00	1,88%
	02	4	2,96%	126.000,00	3,04%
Totaal BK		8	5,93%	204.000,00	4,93%
DA	01	3	2,22%	138.000,00	3,33%
	02	7	5,19%	306.000,00	7,39%
Totaal DA		10	7,41%	444.000,00	10,73%
KE	01	3	2,22%	69.000,00	1,67%
	02	2	1,48%	45.000,00	1,09%
Totaal KE		5	3,70%	114.000,00	2,75%
MD	01	3	2,22%	184.000,00	4,45%
	02	6	4,44%	303.000,00	7,32%
Totaal MD		9	6,67%	487.000,00	11,77%
MT	01	6	4,44%	256.500,00	6,20%
	02	7	5,19%	195.000,00	4,71%
Totaal MT		13	9,63%	451.500,00	10,91%
MU	01	24	17,78%	462.600,00	11,18%

	02	19	14,07%	331.100,00	8,00%
Totaal MU		43	31,85%	793.700,00	19,18%
SA	01	4	2,96%	230.000,00	5,56%
	02	5	3,70%	184.000,00	4,45%
Totaal SA		9	6,67%	414.000,00	10,00%
TH	01	10	7,41%	459.000,00	11,09%
	02	13	9,63%	476.000,00	11,50%
Totaal TH		23	17,04%	935.000,00	22,60%
VO	01	4	2,96%	48.800,00	1,18%
	02	2	1,48%	94.000,00	2,27%
Totaal VO		6	4,44%	142.800,00	3,45%
Eindtotaal		135	100,00%	4.138.000,00	100,00%

PDF Bijlagen

- [Projectsubsidies aan organisaties 1ste ronde 2013](#) [1]
- [Projectsubsidies aan organisaties 2de ronde 2013](#) [2]

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/kunstendecreet/subsidies/projectsubsidies-aan-organisaties/projectsubsidies>

Links:

[1] http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/sites/default/files/book/pdf/130225_kunstendecreet_projectsubsidies_organisatie_1e_ronde_2013.pdf

[2] http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/sites/default/files/book/pdf/131001_projectsubsidies_organisatie_s_kd_2e_ronde_2013.pdf

Opnameprojecten

In 2014 zijn in totaal 114 subsidies voor opnameprojecten aangevraagd, waarvan er 62 toegekend zijn (54,39%) voor in totaal 307.700 euro.

Van die 62 subsidies gingen er 2 (27,50%) naar individuele kunstenaars.

Overzicht toegekende opnameprojecten

Rijlabels	Aantal	Aantal in %	€	€ in %
MT				
01	1	1,61%	10.000,00	3,25%
MU				
01	32	51,61%	170.300,00	55,35%
02	29	46,77%	127.400,00	41,40%
Eindtotaal	62	100%	307.700,00	100%

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/kunstendecreet/subsidies/projectsubsidies-aan-organisaties/opnameprojecten>

Internationale initiatieven

In 2014 zijn 672 internationale subsidies aangevraagd, waarvan er 406 gesubsidieerd zijn (60,42%) voor in totaal 2.004.088,39 euro.

Het toekenningspercentage is het hoogst voor reis-, verblijfs- en transportkosten. 72,41% van de aanvragen leidt tot ondersteuning. Het gaat vooral om kleine subsidievragen, voor erg korte periodes, vooral van jonge of beginnende organisaties of kunstenaars. Voor hen kan de eenvoudige ondersteuning van reis-, verblijfs- en transportkosten het verschil kan maken tussen wel of niet meedoen aan een buitenlands evenement.

Er zijn vijf internationale netwerken gesubsidieerd voor in totaal 70.000,00 euro. In totaal 60 internationale projecten konden rekenen op 762.600,00 euro ondersteuning, en 294 aanvragers kregen in totaal 645.630,00 euro voor hun reis-, verblijfs- en transportkosten. Ook zagen 16 kunstenaars hun internationaal werkverblijf ondersteund voor in totaal 116.300,00 euro. Tot slot kreeg 1 vertaling steun (1.300,00 euro).

Van de toegekende subsidies gingen er 130 naar individuele kunstenaars (32,02% van het totale aantal) voor in totaal 257.550,00 euro (12,85% van het toegekende budget). In totaal gingen 76 subsidies (18,72%) naar organisaties of kunstenaars met een adres buiten het Vlaams Gewest of het tweetalig Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor in totaal 739.018,39 euro (36,88%).

Overzicht aanvragen internationale initiatieven per subsidiesoort

Rijlabels	Aantal	Aantal in %
ICP	8	1,19%
ICR	119	17,71%
IN	6	0,89%
IP	92	13,69%
IPV	6	0,89%
IV	1	0,15%
IW	34	5,06%
RVT	406	60,42%
Eindtotaal	672	100,00%

Overzicht toegekende internationale initiatieven per subsidiesoort

Rijlabels	Aantal	Aantal in %	€	€ in %
ICP	5	1,23%	310.000,00	15,47%
ICR	25	6,16%	98.258,39	4,90%
IN	5	1,23%	70.000,00	3,49%
IP	60	14,78%	762.600,00	38,05%
IV	1	0,25%	1.300,00	0,06%

IW	16	3,94%	116.300,00	5,80%
RVT	294	72,41%	645.630,00	32,22%
Eindtotaal	406	100,00%	2.004.088,39	100,00%

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/kunstendecreet/subsidies/internationale-initiatieven>

Ondersteuning van kunstenaars

Het Kunstendecreet ondersteunt individuele kunstenaars met ontwikkelingsgerichte beurzen, als componist of auteur van een creatieopdracht, of met een projectsubsidie.

Een individuele kunstenaar kan ook een subsidie krijgen voor een opnameproject, een niet-periodieke publicatie, een internationaal project, een internationaal werkverblijf, de vertaling van een artikel of niet-periodieke publicatie of een tegemoetkoming in de reis-, verblijf- en transportkosten.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/kunstendecreet/subsidies/ondersteuning-van-kunstenaars>

Creatieopdrachten

Subsidies voor creatieopdrachten worden toegekend aan personen of organisaties die een individuele kunstenaar de opdracht geven een werk te realiseren en die dit werk ook publiek presenteren.

In 2014 zijn 92 subsidies voor creatieopdrachten aangevraagd. Uiteindelijk zijn er 47 subsidies toegekend (51,09%) voor in totaal 152.690,00 euro. Meestal gaat het om muziekcreaties (37 creatieopdrachten, of 78,72% van het totale aantal), voor in totaal 84.340,00 euro (55,24% van het totaalbedrag). Verder gingen er subsidies naar 1 creatieopdracht in de beeldende kunst, en 9 in het theater.

Overzicht toegekende subsidies voor creatieopdrachten

Categorie	Periode	Aantal	Aantal in %	€	€ in %
BK	01	1	2,13%	9.000,00	5,89%
Totaal BK		1	2,13%	9.000,00	5,89%
MU	01	6	12,77%	11.930,00	7,81%
	02	4	8,51%	11.800,00	7,73%
	03	15	31,91%	36.410,00	23,85%
	04	12	25,53%	24.200,00	15,85%
Totaal MU		37	78,72%	84.340,00	55,24%
TH	01	1	2,13%	5.000,00	3,27%
	02	4	8,51%	13.850,00	9,07%
	03	4	8,51%	40.500,00	26,52%
Totaal TH		9	19,15%	59.350,00	38,87%
Eindtotaal		47	100,00%	152.690,00	100,00%

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/kunsten/kunstendecreet/subsidies/ondersteuning-van-kunstenaars/creatieopdrachten>

Ontwikkelingsgerichte beurzen

Ontwikkelingsgerichte beurzen ondersteunen de ontwikkeling van het oeuvre van beloftevolle kunstenaars. In 2014 zijn er 263 ontwikkelingsgerichte beurzen aangevraagd. Uiteindelijk zijn er 103 beurzen toegekend (39,16%) voor in totaal 985.600,00 euro. In de beeldende kunst zijn 44 beurzen toegekend (of 42,72% van het aantal beurzen). De ruime vertegenwoordiging van de beeldende kunst gaat wel samen met het laagste toekenningspercentage: 31,65% van het aantal aanvragen leidde effectief tot een beurs.

Overzicht toegekende ontwikkelingsgerichte beurzen

Categorie	Periode	Aantal	Aantal in %	€	€ in %
AK	01	3	2,91%	36.000,00	3,65%
	02	6	5,83%	53.000,00	5,38%
	03	3	2,91%	25.500,00	2,59%
Totaal AK		12	11,65%	114.500,00	11,62%
AR	01	1	0,97%	10.000,00	1,01%
	03	3	2,91%	29.500,00	2,99%
Totaal AR		4	3,88%	39.500,00	4,01%
BK	01	16	15,53%	158.800,00	16,11%
	02	15	14,56%	127.000,00	12,89%
	03	13	12,62%	126.900,00	12,88%
Totaal BK		44	42,72%	412.700,00	41,87%
DA	01	2	1,94%	16.000,00	1,62%
	02	2	1,94%	14.000,00	1,42%
	03	3	2,91%	32.000,00	3,25%
Totaal DA		7	6,80%	62.000,00	6,29%
MD	01	2	1,94%	12.000,00	1,22%
	02	4	3,88%	28.000,00	2,84%
	03	1	0,97%	9.000,00	0,91%
Totaal MD		7	6,80%	49.000,00	4,97%
MT	01	1	0,97%	16.000,00	1,62%
	02	1	0,97%	7.500,00	0,76%
Totaal MT		2	1,94%	23.500,00	2,38%

MU	01	3	2,91%	32.000,00	3,25%
	03	3	2,91%	22.200,00	2,25%
Totaal MU		6	5,83%	54.200,00	5,50%
SA	03	1	0,97%	8.000,00	0,81%
Totaal SA		1	0,97%	8.000,00	0,81%
TH	01	2	1,94%	19.100,00	1,94%
	02	2	1,94%	26.000,00	2,64%
	03	7	6,80%	49.100,00	4,98%
Totaal TH		11	10,68%	94.200,00	9,56%
VO	01	4	3,88%	63.000,00	6,39%
	02	3	2,91%	40.000,00	4,06%
	03	2	1,94%	25.000,00	2,54%
Totaal VO		9	8,74%	128.000,00	12,99%
Eindtotaal		103	100,00%	985.600,00	100,00%

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/kunsten/kunstendecreet/subsidies/ondersteuning-van-kunstenaars/ontwikkelingsgericht>

Projecten van individuele kunstenaars

Projectsubsidies aan kunstenaars zijn gericht op een concreet resultaat, bijvoorbeeld een tentoonstelling, de realisatie van een kunstwerk of een betere omkadering van het oeuvre van de kunstenaar.

In 2014 hebben individuele kunstenaars 141 projectsubsidies aangevraagd. Uiteindelijk zijn er 49 subsidies toegekend (34,75%) voor in totaal 1.070.500euro. Opnieuw is beeldende kunst het ruimst vertegenwoordigd (14 projecten of 28,57% van de toegekende subsidies), en opnieuw met (bijna) het laagste toekenningspercentage (31,03% van de aanvragen beeldende kunst leidden tot een subsidie).

Overzicht toegekende projectsubsidies voor individuele kunstenaars

Categorie	Periode	Aantal	Aantal in %	€	€ in %
AK	01	1	2,04%	12.000,00	1,12%
	02	1	2,04%	16.000,00	1,49%
	03	3	6,12%	49.000,00	4,58%
Totaal AK		5	10,20%	77.000,00	7,19%
AR	01	2	4,08%	29.000,00	2,71%
	02	1	2,04%	15.000,00	1,40%
Totaal AR		3	6,12%	44.000,00	4,11%
BK	01	4	8,16%	66.000,00	6,17%
	02	3	6,12%	34.000,00	3,18%
	03	7	14,29%	47.600,00	4,45%
Totaal BK		14	28,57%	147.600,00	13,79%
DA	01	1	2,04%	78.000,00	7,29%
	02	3	6,12%	103.000,00	9,62%
	03	1	2,04%	21.000,00	1,96%
Totaal DA		5	10,20%	202.000,00	18,87%
MD	01	2	4,08%	70.000,00	6,54%
	02	2	4,08%	81.000,00	7,57%
	03	3	6,12%	58.000,00	5,42%
Totaal MD		7	14,29%	209.000,00	19,52%
MT	01	1	2,04%	10.000,00	0,93%
Totaal MT		1	2,04%	10.000,00	0,93%

MU	01	1	2,04%	1.400,00	0,13%
	02	1	2,04%	6.300,00	0,59%
Totaal MU		2	4,08%	7.700,00	0,72%
SA	02	2	4,08%	42.000,00	3,92%
	03	1	2,04%	9.000,00	0,84%
Totaal SA		3	6,12%	51.000,00	4,76%
TH	01	5	10,20%	153.200,00	14,31%
	02	1	2,04%	50.000,00	4,67%
	03	2	4,08%	64.000,00	5,98%
Totaal TH		8	16,33%	267.200,00	24,96%
VO	01	1	2,04%	55.000,00	5,14%
Totaal VO		1	2,04%	55.000,00	5,14%
Eindtotaal		49	100,00%	1.070.500,00	100,00%

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/kunstendecreet/subsidies/ondersteuning-van-kunstenaars/individuele>

Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap – Kunstendecreet

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/kustendecreet/subsidies/kustendecreet>

Subsidiëring

De Ancienne Belgique, deFilharmonie, deSingel, het Kunsthuis Opera Vlaanderen Ballet Vlaanderen en het Vlaams Radio Orkest en Vlaams Radio Koor ontvangen een subsidie als instelling van de Vlaamse Gemeenschap.

Samen kregen deze instellingen 47.798.000,00 euro subsidies voor het vierde werkjaar van de subsidieperiode 2011-2015.

Ancienne Belgique	1.861.655,58
deFilharmonie	7.606.094,26
deSingel Kunstcampus	5.441.000,00
Kunsthuis	24.425.000,00
Vlaams Radio Orkest /Vlaams Radio Koor	8.464.250,16
	47.798.000,00

deSingel is in de loop van 2013 omgevormd tot twee organisaties: deSingel Kunstencentrum (die de werkingssubsidie van het Kunstendecreet ontvangt) en de Beheerscommissie Singel vzw die de gebouwen beheert. De subsidie voor de Beheerscommissie zit niet in dit overzicht.

De VRT ontvangt een deel van de werkingssubsidie voor Vlaams Radio Orkest/Vlaams Radio Koor, zolang het Vlaams Radio Orkest/Vlaams Radio Koor medewerkers in dienst heeft die onder het personeelsstatuut van de VRT vallen. Die onrechtstreekse werkingssubsidie is opgenomen.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/kunstendecreet/subsidies/kunstendecreet/subsidiëring>

Commissies huidige Kunstendecreet

De administratie en de advies- en beoordelingscommissies staan de minister bij in de beoordeling van de subsidierondes binnen Kunstendecreet. De beoordelingscommissies Kunsten geven een artistiek-inhoudelijke beoordeling van de aanvragen en adviseren de minister hieromtrent. De adviescommissie Kunsten bewaakt het goede verloop van de artistieke beoordelingsprocedure.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/kunstendecreet/commissies-huidige-kunstendecreet>

Adviescommissie Kunsten

In 2014 vergaderde de adviescommissie kunsten 8 keer. Ze had overeenkomstig haar opdracht vooral aandacht voor afspraken en methodes die een gelijkwaardige behandeling en beoordeling bevorderen van aanvraagdossiers over de beoordelingscommissies heen. De adviescommissie was ook vertegenwoordigd op 2 overlegmomenten met de voorzitters van de beoordelingscommissies. Daar vond afstemming plaats m.b.t. de beoordeling van beursaanvragen.

Deze adviescommissie werd op 19 oktober 2013 benoemd voor maximaal 4 jaar en is bevoegd voor de kwaliteitsbeoordeling die onder het Kunstendecreet van 2004 plaatsvindt. De beoordelingsrondes die in maart 2015 zijn gestart, zijn de allerlaatste waarin het Kunstendecreet van 2004 nog van toepassing is (voor twee aanvraagrondes van enkel projecten en beurzen). Daarom koos de adviescommissie er in december 2014 voor om enkel nog samen te komen indien er nood is aan bewaking van het goede verloop van de advisering. Daarom komt de commissie enkel nog samen indien er een specifieke vraag gesignaleerd wordt vanuit de beoordelingscommissies, het agentschap of de minister. M.a.w. deze adviescommissie reageert enkel nog op zaken waarvoor ze bevoegd is en gevraagd wordt.

Resultaten van het overleg zijn:

- De adviescommissie werkte op verzoek van de Commissie Cultuur van het Vlaams Parlement samen met de sectorraad cultuur van de SARC en de beoordelingscommissie muziektheater aan een nota over de toekomst van het muziektheater in Vlaanderen.
- De adviescommissie onderzocht in opdracht van de minister of de beoordeling van een specifiek sociaal-artistisch dossier correct verliep.
- De adviescommissie beoordeelde het subsidiedossier van het eengemaakte kunstensteunpunt voor het jaar 2015.
- De adviescommissie evalueerde de eigen werking in de voorbije jaren.
- De adviescommissie bereidde op basis van haar zelfevaluatie een nota met aandachtspunten voor voor de nieuwe adviescommissie die bevoegd is voor de kwaliteitsbewaking in het nieuwe Kunstendecreet van 2013.

Voor de kwaliteitsbeoordeling van het nieuwe Kunstendecreet van 2013 is een andere adviescommissie bevoegd, die benoemd werd op 1 november 2014 en meteen actief werd.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/kunsten/kunstendecreet/commissies/adviescommissie-kunsten>

Beoordelingscommissies Kunsten

Rol van de beoordelingscommissies

De beoordelingscommissies geven inhoudelijk advies over dossiers die voorgelegd worden voor subsidiëring. Kunsten en Erfgoed geeft (indien van toepassing) het zakelijk advies.

Vervangingen

Leden van beoordelingscommissies kunnen om verschillende redenen hun mandaat stopzetten. Soms zijn die persoonlijk, zoals tijdgebrek, nieuwe leef- of werkomstandigheden. Andere zijn opgelegd door het decreet, zoals onverenigbaarheden met andere mandaten.

Beoordelingscommissie audiovisuele kunst

Eva De Grootte beëindigde haar mandaat en is vervangen door Ilse Somers.

Beoordelingscommissie dans

Ugo Dehaes en Steven Vandervelden beëindigden hun mandaat en zijn vervangen door Samme Raeymaeckers en Kristof Blom.

Beoordelingscommissie kunsteducatie

Anton Cotteleer beëindigde zijn mandaat en is vervangen door Jan Leconte.

Beoordelingscommissie multidisciplinaire kunstencentra, werkplaatsen en festivals

Sara Moonen beëindigde haar mandaat en is vervangen door Veerle Vervoort.

Beoordelingscommissie muziek

KLlaartje de Bonnaire en Annelies Van Parys beëindigden hun mandaat en zijn vervangen door Julia Eckhardt en Gilke Vanuytsel. Michael Joostens vervangt hem.

Beoordelingscommissie muziektheater

Hendrik Storme beëindigde zijn mandaat en is vervangen door Simone Milsdochter.

Beoordelingscommissie sociaal-artistiek werk

Soleman Amadou beëindigde zijn mandaat en is vervangen door Sammy Ben Yakoub.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/kunsten/kunstendecreet/commissies/beoordelingscommissies-kunsten>

Steunpunten

In het nieuwe Kunstendecreet is er één Kunstensteunpunt voorzien. Concreet betekent dit dat de vroegere steunpunten BAM (Instituut voor Beeldende, Audiovisuele en Mediakunst), Muziekcentrum Vlaanderen en Vlaams Theaterinstituut werden samengevoegd. Op 28 november 2014 kende de Vlaamse Regering een werkingssubsidie toe aan het Kunstensteunpunt voor 2015 en 2016 die maximaal 2.020.122,29 euro per jaar bedraagt.

De kerntaken van het Kunstensteunpunt zijn: praktijkondersteuning voor de verschillende functies in de artistieke praktijk, veldanalyse en internationale communicatie en promotie van de kunsten uit Vlaanderen. Voor die kerntaken kan het Kunstensteunpunt functionele en disciplinegerichte deelwerkingen ontwikkelen. Het ondersteunt ook kunsteducatie, sociaal-artistieke werking en participatie. Het nieuwe Kunstendecreet bepaalt ook dat het Vlaams Architectuurinstituut een sectorinstituut wordt. Dat sluit aan bij de oorspronkelijke rol van het Vlaams Architectuurinstituut als producerend en sensibiliserend centrum voor architectuurcultuur. Daarnaast blijft het Vlaams Architectuurinstituut enkele steunpunttaken opnemen zoals praktijkondersteuning en internationale promotie.

In het vooruitzicht van de oprichting van één enkel Kunstensteunpunt was in overleg met de steunpunten beslist om geen beheersovereenkomst meer af te sluiten voor de subsidieperiode 2013-2016, maar te werken met kortlopende overeenkomsten. In 2014 werden de beheersovereenkomsten voor het werkjaar 2014 afgesloten.

Bron-URL: <http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/kunstendecreet/steunpunten>

Andere werkings- en projectsubsidies

Kunsten en Erfgoed ondersteunt de sector ook met instrumenten en initiatieven buiten het Kunstendecreet. Dat gebeurt met niet-gereguleerde toelagen, projectcoördinatie en initiatieven voor tewerkstelling.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/andere-werkings-en-projectsubsidies>

Internationale ondersteuning

De subsidiëring van internationale initiatieven in het kader van het Kunstendecreet is vraaggestuurd. Kunstenaars en organisaties kunnen ondersteuning vragen voor initiatieven waar ze zelf het voortouw in nemen of waarvoor ze gevraagd worden. Naast de ondersteuning via het Kunstendecreet zijn er impulslijnen om internationale kansen te creëren voor kunstenaars en organisaties. Het gaat om de Biënnale van Venetië, het residentiebeleid en het presentatieplekkenbeleid.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/andere-werkings-en-projectsubsidies/internationale-ondersteuning>

Biënnale van Venetië

In 2014 werd het Belgisch paviljoen op de Biënnale van Venetië voor architectuur ingevuld door de Franse Gemeenschap. Kunsten en Erfgoed heeft geen initiatieven ontwikkeld.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/andere-werkings-en-projectsubsidies/internationale-ondersteuning/bi%C3%ABnnale-v>

Presentatieplekken

Vlaanderen ondersteunde in 2014 het Festival van Avignon (Frankrijk), het Maltafestival (Polen), Edinburgh International Festival (Schotland) en Mons 2015 voor voorstellingen van Vlaamse gezelschappen, buiten het kader van het Kunstendecreet.

Presentatieplekken zijn grote evenementen of locaties die het meest kwalitatieve en uitgebreide programma van het moment tonen. Als kunstenaars of kunstorganisaties de kans krijgen om op die plekken hun werk te presenteren, kan dat een belangrijk effect hebben op hun verdere ontwikkeling. Het gaat onder andere over de grote musea, biënnales en kunstbeurzen voor beeldende kunsten en de internationale festivals en showcases voor de podiumkunsten en de muzieksector.

De ondersteuning van de Vlaamse aanwezigheid op buitenlandse presentatieplekken is ook opgenomen in het nieuwe [Kunstendecreet](#) [1]. Het doel is de kunstensector uit Vlaanderen meer kansen te geven om op die uitgelezen toonmomenten aanwezig te zijn. Het gaat vaak om evenementen die een uitstekende reputatie (met bv. een zeer kwalitatief programma) hebben. Daardoor krijgen ze ook internationale media-aandacht en trekken ze programmatoren of curatoren aan.

Door met de presentatieplek te onderhandelen, kan een jongere lichting kunstenaars in het zog van de gevestigde waarden gepresenteerd worden. Bovendien toont een sterke aanwezigheid op buitenlandse presentatieplekken het artistieke en creatieve karakter van Vlaanderen en is het goed voor ons imago.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/andere-werkings-en-projectsubsidies/internationale-ondersteuning/presentati>

Links:

[1] <http://www.kunstenenerfgoed.be/nl/beleid/wet-en-regelgeving/het-nieuwe-kunstendecreet-van-kracht-vanaf-2016>

Residentiebeleid

Residentieaanbod

In 2011-2012 werd het residentiebeleid grondig geëvalueerd. Dat leidde vanaf 2013 tot een vernieuwd aanbod met aandacht voor residenties met een verschillend profiel. In 2014 werd de Academia Belgica in Rome toegevoegd aan de lijst.

Tijdens 2014 liet PointB in New York weten dat ze stoppen met kunstenaarsresidenties vanaf 2015. KunstWerke in Berlijn meldde dat ze hun residentieplaatsen vanaf 2015 linken aan hun artistieke programma en geen vaste relaties met landen/regio's meer aangaan. Als vervanging werd een overeenkomst aangegaan met Gasworks in Londen.

In 2014 werden volgende kunstenaars geselecteerd voor een verblijf in deze residenties:

Internationale residenten in 2014

Kunstenaar	Omschrijving	Land	Discipline	Toegekend bedrag in euro
Bill Bultheel	PointB, New York	Verenigde Staten	Multidisciplinair	5.500
Alexandra Verhaest	Residency Unlimited, New York	Verenigde Staten	Audiovisuele kunsten	10.000
Stijn Van Dorpe	KunstWerke Berlin	Duitsland	Beeldende kunsten	3.500
Kato Six	AIR Berlin Alexanderplatz	Duitsland	Multidisciplinair	500
Willy Vynck	Cité des Arts, Parijs	Frankrijk	Multidisciplinair	3.500
Chloé Op de Beeck	Cité des Arts, Parijs	Frankrijk	Beeldende kunsten	3.500
Chantal Yzermans	Cité des Arts, Parijs	Frankrijk	dans	3.500
Maaïke Leyn	Cité des Arts, Parijs	Frankrijk	Beeldende kunsten	2.500
Ellen Schroven	Cité des Arts, Parijs	Frankrijk	Beeldende kunsten	3.500
Els Vanden Meersch	Cité des Arts, Parijs	Frankrijk	Beeldende kunsten	3.500
Thomas Bogaert	Cité des Arts, Parijs	Frankrijk	Beeldende kunsten	3.500
Lut De Block	Isola Comacina,	Italië	Letteren	1.500

	Comomeer			
Peter De Koninck	Isola Comacina, Comomeer	Italië	Beeldende kunsten	1.500
Fien Muller en Hannes Van Severen	Isola Comacina, Comomeer	Italië	vormgeving	500
Philippe van Damme	Isola Comacina, Comomeer	Italië	Multidisciplinair	1.500
Karel Verhoeven	Isola Comacina, Comomeer	Italië	Multidisciplinair	1.500
Thomas Olbrechts	Isola Comacina, Comomeer	Italië	Multidisciplinair	1.500
Hana Miletic	Jan van Eyck Academie, Amsterdam	Nederland	Beeldende kunsten	2.300
Jurgen Ots	Ujazdowski Castle A-I-R Laboratory, Warschau	Polen	Beeldende kunsten	500
Peter Depelchin	Academia Belgica, Rome	Italië	Beeldende kunsten	5.500

In Parijs verbleven zeven kunstenaars, in Comacina waren dat er zes, onder wie één auteur, voorgedragen door het Vlaams Fonds voor de Letteren. Voor de andere residentieplekken was er telkens één kunstenaar in residentie.

OMC-werkgroep rond kunstenaarsresidenties

In 2013 richtte de Europese Unie een Open Method of Coordination-werkgroep op rond kunstenaarsresidenties. Kunsten en Erfgoed vertegenwoordigt België, samen met een collega van de Franse Gemeenschap. In 2014 waren er drie vergaderingen van de werkgroep.

De werkgroep is bedoeld voor kennisuitwisseling en netwerking. Er wordt een handboek opgesteld over de voorbereiding, organisatie en opvolging van residenties waarin ook het uitbouwen van netwerken en ondersteuningsmechanismen wordt behandeld.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/kunsten/andere-werkings-en-projectsubsidies/inter-nationale-ondersteuning/residentie>

Werkingsubsidies buiten het Kunstendecreet

Het Kunstendecreet is het belangrijkste kader om de professionele kunsten te ondersteunen. Toch zijn er organisaties die los van het decreet een werkingssubsidie krijgen.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/andere-werkings-en-projectsubsidies/buiten-kunstendecreet>

Music Fund

Music Fund werd opgericht in 2005 en biedt steun aan jonge muzikanten en muziekscholen in ontwikkelings- en conflictgebieden in de wereld. De organisatie vertegenwoordigt een nieuwe vorm van synergie tussen een ngo, Oxfam Solidariteit en muziekensemble Ictus.

Music Fund zorgt ervoor dat cultuur een rol kan spelen in de samenwerkingsontwikkeling met partnerorganisaties in Mozambique, Zuid-Afrika, Marokko, Congo, Haïti, Israël en Palestina.

Concreet betekent dit dat de vzw muziekinstrumenten verzamelt, herstelt en ter plaatse bezorgt. De vzw schakelt ook experts in om zich te vergewissen van de degelijkheid van de muziekinstrumenten.

Music Fund wil ook 'capacity building' realiseren door ter plaatse ateliers uit te bouwen die de knowhow aanreiken om instrumenten te stemmen, te herstellen en te bouwen. Daarvoor geeft Music Fund instrumentenherstellers de kans om opleidingen te volgen.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/andere-werkings-en-projectsubsidies/buiten-kunstendecreet/music-fund>

Bozar

In 2013 tekende de Vlaamse minister bevoegd voor Cultuur met het Paleis voor Schone Kunsten een overeenkomst die de samenwerking regelt. Die overeenkomst liep tot eind 2014 en ondersteunt muziek, beeldende kunsten, cultureel erfgoed, architectuur, literatuur, theater, dans, cinema en andere culturele en artistieke evenementen met een Vlaams karakter.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/kunsten/andere-werkings-en-projectsubsidies/buit-en-kunstendecreet/bozar>

Theater Stap

De vzw Theater Stap uit Turnhout neemt in de podiumkunsten een specifieke plaats in. De organisatie is op een professionele leest geschoeid en laat in haar producties vooral spelers optreden met een mentale beperking. Vanwege die specificiteit wordt het gezelschap los van het Kunstendecreet gesubsidieerd. In 2014 kreeg Theater Stap 320.419,39 euro werkingssubsidie.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/kunsten/andere-werkings-en-projectsubsidies/buit-en-kunstendecreet/theater-stap>

Kunst In Huis

De vzw Kunst In Huis leent kunst uit aan particulieren en bedrijven en draagt zo bij tot de verspreiding, promotie en ondersteuning van het werk van hedendaagse beeldende kunstenaars. De vzw wordt door de Vlaamse overheid voor haar werking ondersteund en kreeg in 2014 een budget van 564.874,31 euro.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/andere-werkings-en-projectsubsidies/buit-en-kunstendecreet/in-huis>

Concertgebouw

Concertgebouw Brugge krijgt een bijkomende subsidie (naast de subsidiëring van haar werking in het Kunstendecreet) voor het beheer van het gebouw op basis van een overeenkomst van 2011 tot 2015. In 2014 ging het om 451.000 euro subsidie.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/andere-werkings-en-projectsubsidies/buit-en-kunstendecreet/concertgebouw>

Tewerkstelling en sociaal statuut

Kunsten en Erfgoed begeleidt dossiers die te maken hebben met de tewerkstelling in de kunstensector en het sociaal statuut van kunstenaars en cultuurmedewerkers.

Het gaat om:

- De regularisatie van het oude DAC-statuu
- Het sociaal passief van de vzw OV
- De cao van 28 september 2008 over een aanvullend pensioen voor elke werknemer-kunstenaar.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/andere-werkings-en-projectsubsidies/tewerkstelling-en-sociaal-statuu>

Derde Arbeidscircuit

In 2014 kregen 33 organisaties in de kunstensector subsidies voor werknemers tewerkgesteld op een geregulariseerde DAC-arbeidsplaats (derde arbeidscircuit). Die werknemers werden oorspronkelijk angeworven via een DAC-tewerkstellingsprogramma. Na de afschaffing van dit programma kwam er een overgangsscenario, dat Kunsten en Erfgoed opvolgt.

In totaal waren er middelen voor 110 voltijdse equivalenten (VTE), van wie 75,5 VTE voor organisaties die op meerjarige basis via het Kunstendecreet ondersteund worden, en 34,5 VTE voor organisaties die buiten het Kunstendecreet vallen.

De geregulariseerde DAC-plaatsen zijn in de kunstensector zo verdeeld:

- 15,5 VTE voor 6 kunstencentra
- 1 VTE in een werkplaats
- 35,5 VTE voor 10 muziekorganisaties
- 3 VTE voor 1 organisatie in de letterensector
- 50 VTE bij 13 theatergezelschappen
- 5 VTE in 2 organisaties in de sector beeldende kunst.

In 2014 werd hiervoor in totaal 2.145.428,02 euro uitgetrokken voor de organisaties die gesubsidieerd zijn via het Kunstendecreet. Zij kregen de middelen voor de geregulariseerde arbeidsplaatsen via een enveloppesubsidiëring.

In 2013 werd voor de organisaties buiten het Kunstendecreet 1.396.723,82 totaal euro uitgetrokken. Zij kregen deze middelen voor de geregulariseerde arbeidsplaatsen op basis van een afrekeningsdossier. Het totaalbedrag van de toegekende middelen voor 2014 worden bekend gemaakt in het jaarverslag 2015 omdat de afrekeningen voor 2014 ons pas in de lente van 2015 worden toegestuurd.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/andere-werkings-en-projectsubsidies/tewerkstelling-en-sociaal-statuu/derde>

Sociaal passief OVV-VLOS

Eind jaren 70, begin jaren 80 werden twee bestaande operahuizen, de vzw Koninklijke Opera van Gent en de vzw Koninklijke Opera Antwerpen ondergebracht in de intercommunale maatschappij Opera voor Vlaanderen cv (OVV). De eigenlijke oprichting dateert van 21 november 1981.

Na een evaluatie van de werking van de OVV in 1987 en een stijgende schuldenlast drong een herstructurering van de OVV zich op om artistieke en budgettaire redenen. Bovendien moest de Vlaamse Regering zich terugtrekken uit de bestaande intercommunale maatschappij. Daarop werd beslist de OVV te ontbinden en werd de vzw VLOS opgericht. Die vzw kwam snel terecht in een problematische situatie door het ontstane rechtsvacuüm.

Voor de OVV werd op 3 mei 1989 een protocol afgesloten om de personeelsproblematiek te regelen voor de OVV in vereffening, gewaarborgd door de Vlaamse Regering. Daarin werden de bepalingen over beschikbaarheid wegens ambtsopheffing van het KB van 26 december 1938 over de pensioenregeling van het gemeentepersoneel van toepassing verklaard op het vastbenoemde en tot de stage toegelaten personeel van de OVV vanaf 4 juli 1988.

De grote krachtlijnen van deze regeling zijn dat de in beschikbaarheid gestelde personeelsleden een degressief wachtgeld krijgen en dat ze verlof zonder wedde kunnen krijgen als ze een voltijdse arbeidsovereenkomst ondertekenen, een voltijdse betrekking aanvaarden bij een openbare dienst of een zelfstandige activiteit opstarten.

In 2014 werden door de Vlaamse Regering nieuwe vereffenaars voorgedragen in het college van vereffenaars. Ook werd er beslist dat de middelen die de Vlaamse Regering in 2011 had voorzien voor de financiering van een mogelijke totaaloplossing, nu ook aangewend kunnen worden voor deeloplossingen. Door het afsluiten van overeenkomsten met een deel van de betrokkenen is het voor het college van vereffenaars mogelijk om stapsgewijs te werken aan een totaaloplossing.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/andere-werkings-en-projectsubsidies/tewerkstelling-en-sociaal-statuut/sociaal-passief-ovv-vlos>

Sociaal statuut oudere kunstenaars – aanvullend pensioen

De laatste jaren krijgt de overheid meer en meer signalen dat de sociale en financiële situatie en dus de levenskwaliteit van sommige bekende kunstenaars op latere leeftijd gehypothekeerd wordt door de stijgende kosten voor gezondheidszorg en levensonderhoud.

Die kunstenaars vallen onder het paritair comité 304. Om hun situatie te verbeteren, sloten de sociale partners van paritair comité 304 op 3 december 2008 een cao, op verzoek van de Vlaamse minister van Cultuur. De cao wijzigde de cao van 28 september 2008 die een sectorplan voor een aanvullend pensioen invoerde. Doel is om elke werknemer-kunstenaar te verzekeren van een aanvullend pensioen, samengesteld uit een jaarlijkse bijdrage van minstens 1,5% van zijn brutojaarwedde – inclusief taksen, rsz en innings- en beheerskosten – in een pensioenstelsel van het type vaste bijdrage.

De Vlaamse overheid stort de jaarlijkse bijdrage voor dit aanvullend pensioen aan het Sociaal Fonds voor de Podiumkunsten (SFP), dat de middelen verdeelt over alle betrokken artiesten. In 2014 reserveerde de Vlaamse overheid 487.000 euro subsidies voor het SFP. Die verdeelt het geld over alle ingeschreven kunstenaars die bij de kunstenuorganisaties werken onder paritair comité 304. In 2013 waren dat 2.473 kunstenaars uit 127 kunstenuorganisaties. De cijfers voor 2014 zijn pas in de herfst van 2015 bekend.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/kunsten/andere-werkings-en-projectsubsidies/tewerkstelling-en-sociaal-statuu/oud>

Minitoelagen

In 2008 is een nieuw instrument gecreëerd om kunstenaars financieel te ondersteunen: de minitoelage van 500 tot 7.500 euro als tijdelijke financiële overbrugging. De kunstenaars moeten die toelage terugbetalen in een af te spreken periode van maximaal 4 jaar.

In 2014 kwamen er 5 aanvragen voor minitoelagen binnen, waarvan er 1 werd ingetrokken. Er werd 1 minitoelage uitgekeerd voor in totaal 5.500,00 euro.

De minitoelage werd als kunstenaarstoelage verankerd in het nieuwe Kunstendecreet. Ze is bedoeld als ondersteunende maatregel om het ondernemerschap bij kunstenaars te stimuleren.

Overzicht toegekende minitoelagen

Minitoelagen 2014

Aanvrager	Discipline	€
Geert Hautekiet	Muziektheater	5.500,00
totaal		5.500,00

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/andere-werkings-en-projectsubsidies/minitoelagen>

Infrastructuursubsidies

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/andere-werkings-en-projectsubsidies/infrastructuursubsidies>

Beheersubsidies infrastructuur (Brusselse podia)

In 2014 zijn onder de noemer 'Brusselse Podia' subsidies opgenomen voor het beheer van de infrastructuur van het Kaaithheater, de Koninklijke Vlaamse Schouwburg (KVS) en de Beursschouwburg, voor de werking van Flagey en voor de huur van het Flageygebouw door Brussels Philharmonic.

Beheer infrastructuur		€
Beursschouwburg	Brussel	303.787,14
Flagey – Brussels Philharmonic	Brussel	516.230,83
Kaaithheater	Brussel	610.689,63
Koninklijke Vlaamse Schouwburg	Brussel	496.815,42
totaal		1.927.523,02

Toen de Koninklijke Vlaamse Schouwburg (KVS) zijn vernieuwde gebouwen in gebruik nam, sloten de Vlaamse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de Stad Brussel een akkoord. Daardoor kent de Vlaamse Gemeenschap de KVS elk jaar een subsidie toe voor de exploitatie van de gebouwen.

Het Kaaithheater krijgt van de Vlaamse Gemeenschap een subsidie om op te treden als beheerder van het Lunatheater en de kantoorverdiepingen van het Lunagebouw. In die gebouwen huizen verschillende vzw's die verbonden zijn met de kunstensector.

De Beursschouwburg krijgt van de Vlaamse Gemeenschap een subsidie voor het beheer van het gerenoveerde beursschouwburggebouw.

De Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest sloten een akkoord over de exploitatie van het Flageygebouw: elk jaar kent de Vlaamse Gemeenschap Flagey een subsidie toe voor de algemene werking en voor de huur van een deel van het gebouw voor Brussels Philharmonic.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/kunsten/andere-werkings-en-projectsubsidies/infrastructuursubsidies/beheersubsidies>

Fonds Culturele Infrastructuur (FoCI)

Het FoCI (Fonds Culturele Infrastructuur) treedt op als bouwheer voor een dertigtal gebouwen van de Vlaamse Gemeenschap in de sectoren Cultuur en Jeugd. Het FoCI maakt deel uit van het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/andere-werkings-en-projectsubsidies/infrastructuursubsidies/fonds-culturele>

Subsidies voor initiatieven in de letteren

Het zuiver literaire segment van de letteren wordt behartigd door het Vlaams Fonds voor de Letteren, en het niet-literaire segment door Kunsten en Erfgoed.

Het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) werd de laatste jaren een sleutelspeler om het letterenbeleid beter te integreren. Minister Schauvliege gaf in haar beleidsnota aan dat ze een meer geïntegreerd letterenbeleid wou organiseren.

In 2012 werd met het VFL een nieuwe beheersovereenkomst gesloten voor 2012-2015. Daarin krijgt – naast de afspraken rond de bestaande werking – het VFL ook een sleutelrol in een beter geïntegreerd letterenbeleid. Zo werd de bevoegdheid over Passa Porta, Het Beschrijf en het Poëziecentrum vanaf begin 2013 overgedragen aan het VFL, en worden die organisaties nu vanuit het VFL gesubsidieerd. Sinds 1 januari 2012 gold dat al voor Strip Turnhout. De subsidies voor auteurslezingen die vroeger behandeld werden door Stichting Lezen vallen sinds eind 2012 ook onder het VFL. Vanaf 2014 is ook de Stichting Lezen gesubsidieerd vanuit het VFL, net als de leesbevorderingsprojecten die tot nu vanuit het Participatiedecreet ondersteund werden.

In 2014 kreeg het VFL 5.969.000,00 euro dotatie. Het VFL-beleid is gericht op de ondersteuning van creatie, productie, presentatie en omkadering. Daarvoor geeft het VFL subsidies, informatie en documentatie. Het VFL organiseert en financiert ook projecten, samenwerkingsplatforms en andere initiatieven.

In 2014 werden Vlaanderen en Nederland gekozen om gastland te zijn op de Frankfurter Buchmesse in 2016. De Frankfurter Buchmesse is de belangrijkste boekenbeurs ter wereld en het gastlandschap zorgt voor een enorme internationale exposure voor het Vlaamse en Nederlandse boekenlandschap. De financiering wordt 50/50 gedeeld tussen beide landen. Het VFL is voor Vlaanderen verantwoordelijk voor de organisatie. De Vlaamse Gemeenschap investeert gespreid over de periode 2014-2016 2.385.680 euro in dit gastlandschap.

Het Kunstendecreet voorziet in subsidielijnen voor periodieke en niet-periodieke publicaties, en voor vertalingen uit en naar het Nederlands.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/andere-werkings-en-projectsubsidies/initiatieven-de-letteren>

Centrum voor de Bibliografie van de Neerlandistiek (CBN)

Het CBN beschrijft en indexeert de Vlaamse publicaties en geeft elk jaar samen met het gelijknamige Nederlandse centrum een bibliografie uit van de Nederlandse Taal- en Literatuurwetenschap.

Dat is het instrument bij uitstek voor de studie van taal en letterkunde in het Nederlands taalgebied. De bibliografie neemt per jaar elk artikel over taal en literatuur op. Het is een essentieel werkinstrument voor elke Neerlandicus of wetenschappelijke instelling op het terrein van taal- of letterkunde.

In 2014 kreeg het CBN 132.000,00 euro subsidie.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/kunsten/andere-werkings-en-projectsubsidies/initiatieven-de-letteren/neerlandistiek>

Ons Erfdeel

Ook Ons Erfdeel vzw krijgt een ad-hoc subsidie omwille van haar cultuurdiplomatieke opdracht die zich onder andere uit in haar dubbele doelstelling:

- de cultuur van Vlaanderen en Nederland bekendmaken in het buitenland
- de culturele samenwerking van alle Nederlandssprekenden bevorderen.

Ons Erfdeel wordt gesubsidieerd op basis van een overeenkomst 2011-2015. In 2014 ging het om 714.000,00 euro.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/andere-werkings-en-projectsubsidies/initiatieven-de-letteren/ons-erfdeel>

Sectorale beleidsontwikkeling

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/sectorale-beleidsontwikkeling>

Traject nieuwe Kunstendecreet en uitvoeringsbesluit

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/sectorale-beleidsontwikkeling/traject-nieuwe>

Uitvoeringsbesluit Nieuw Kunstendecreet

Het nieuwe Kunstendecreet werd op 13 december 2013 goedgekeurd. [Het bijhorend \[1\]uitvoeringsbesluit \[1\]\(PDF\)](#) is op 9 mei 2014 door de Vlaamse Regering goedgekeurd. In dit uitvoeringsbesluit worden een aantal praktische zaken vastgelegd zoals :

- de indiendata voor subsidies;
- de organisatie van de kwaliteitsbeoordeling;
- de voorschottenregeling.

Het uitvoeringsbesluit werd voorbereid door het agentschap Kunsten en Erfgoed. Net zoals het Kunstendecreet is dit uitvoeringsbesluit gebaseerd op een aantal conceptnota's, externe en interne consultaties en evaluaties.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/sectorale-beleidsontwikkeling/traject-nieuwe/uitvoeringsbesluit>

Links:

[1] http://www.kunstenenerfgoed.be/sites/default/files/uploads/140514_Ontwerp%20besluit%20van%20de%20Vlaamse%20Regering%20betreffende%20de%20uitvoering%20van%20het%20decreet%20van%202013%20december%202013%20houdende%20de%20ondersteuning%20van%20de%20professionele%20kunsten.pdf

Operationalisering Nieuw Kunstendecreet

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/sectorale-beleidsontwikkeling/traject-nieuwe/operationalisering>

Vorbereiding visienota

De strategische visienota is de uitgewerkte beleidsvisie van de minister van Cultuur voor de kunsten. Kunsten en Erfgoed doorliep een aantal voorbereidende stappen als aanlooptraject voor de visienota van de minister.

Inhoudelijke voorstellen

Kunsten en Erfgoed signaleerde een aantal knelpunten aan de minister van Cultuur, aanvullend op de landschapstekening van het Kunstensteunpunt.

In de lijn van de regeerbijdrage en de beleidsnota werkten we een voorbereidende nota uit, als insteek voor de visienota van de minister. In de loop van 2014 werden verschillende interne en externe bevragingen georganiseerd.

Dialoog met kunstensector

De dialoog met de kunstensector werd opgezet aan de hand van vijf focusgroepen in het najaar van 2014. We stonden in voor de logistieke en inhoudelijke organisatie van deze focusgroepen.

De gespreksthema's van de focusgroepen waren gebaseerd op de prioriteiten in de beleidsnota van de minister van Cultuur. Het ging om de thema's 'internationaal kunstenbeleid', 'individuele kunstenaars', 'publieksverbreding', 'diversiteit' en 'grote instellingen'. De focusgroepen waren samengesteld uit belanghebbenden uit het veld.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/kunsten/sectorale-beleidsontwikkeling/traject-nieuwe/operationalisering/voorbereiding-visienota>

Protocol

In 2014 werd het protocol onderhandeld tussen de Vlaamse Gemeenschap, de representatieve organisaties van de provincies en de steden en gemeenten en met de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Het doel van het protocol is om samenwerking en overleg tussen de Vlaamse en de lokale overheden te stimuleren. Het is een uiting van het engagement van de diverse overheden om samen een complementair kunstenbeleid uit te bouwen.

Het bevat afspraken over de bijdrage aan de visienota, gezamenlijke beheersovereenkomsten met de Vlaamse kunsteninstellingen, beleidsoverleg, samenwerking en informatie-uitwisseling.

Eind 2014 keurden alle betrokken partijen het protocol van akkoord tussen de Vlaamse Regering, de Vereniging van Vlaamse Provincies, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie over de uitbouw van een complementair kunstenbeleid goed. De ondertekening van het protocol door alle partijen volgde in 2015.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/sectorale-beleidsontwikkeling/traject-nieuwe/operationalisering/protocol>

Nieuw beoordelingssysteem

Uitwerken principes van het nieuwe beoordelingssysteem

- simulaties opstellen
- profielen leden Advies Commissie, beoordelaars en voorzitters voorbereiden.

Nieuwe Adviescommissie

De adviescommissie in het kader van het nieuwe Kunstendecreet werd benoemd op 1 november 2014. In 2014 kwam zij al 2 keer samen om de visie, methodiek en evaluatie van de kwaliteitsbeoordeling van het in nieuwe kunstendecreet voor te bereiden. De samenstelling van de commissie, haar agenda en werkzaamheden kan u vinden op onze website.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/sectorale-beleidsontwikkeling/traject-nieuwe/operationalisering/nieuw-beoordelingssysteem>

Communicatie nieuw Kunstendecreet

Interne communicatie

- Workshops functies en disciplines met als doel interpretatieverschillen van het decreet naar boven laten komen en bespreken.
- Daarnaast werd er in 2014 een interne nieuwsbrief Kunstendecreet ontworpen.

Externe communicatie

- Oproep adviescommissie Kunsten (maart-april 2014)
- Overleg met steunpunten (lente - zomer 2014)
- Algemene infosessies over het nieuwe Kunstendecreet (Leuven, Antwerpen, Gent, Hasselt, Brugge, Brussel), 2 sessies per locatie.
- Begeleidende brochure bij de infosessies
- Teksten nieuwe Kunstendecreet op de website
- Oproep pool van beoordelaars.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/sectorale-beleidsontwikkeling/traject-nieuwe/operationalisering/communicatie-nieuw-decreet>

Vorbereiding digitale procedure

Een aantal beheerssystemen van de afdeling Kunsten zijn in 2014 aangepast aan de nieuwe manier van werken. Het ICT-plan werd in 2014 afgestemd op de implementatie van het Kunstendecreet.

- Registratie van kandidaturen van beoordelaars die deel willen uitmaken van de pool van beoordelaars, via de Iedereen Kan Zetelen databank en webapplicatie.
- De interne dossierbeheerssystemen worden inhoudelijk en technisch voorbereid op de inhoudelijke eisen die het nieuwe kunstendecreet stelt (nieuwe dossiertypes, andere criteria,...).
- Ontwerp en eerste gebruik van een webapplicatie die beoordelaars toelaat aanvraagdossiers digitaal te raadplegen, insteken voor adviezen aan te leveren en online adviezen te redigeren, ter voorbereiding of als opvolging van de inhoudelijke bespreking op commissievergaderingen.
- Inhoudelijk ontwerp en technische voorbereiding van een online toepassing voor aanvragen en (in latere fases) andere stappen in het dossierbeheer, zoals actieplannen of verantwoordingsdossiers, waardoor het volledige subsidieproces digitaal zal verlopen. Deze toepassing zal in 2015 geleidelijk in gebruik genomen worden naarmate dossiers binnen het nieuwe kunstendecreet kunnen ingediend worden.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/sectorale-beleidsontwikkeling/traject-nieuwe/voorbereiding-digi>

Kunst in de publieke ruimte

Kunsten en Erfgoed sensibiliseerde in 2014 verder rond kunst in publieke ruimte en kunst in opdracht. Dit gebeurde via de verderzetting van het eenmalige project Pilotprojecten Kunst in Opdracht/Meer dan Object en via een bevraging van een tiental diensten en organisaties binnen en buiten de overheid die werken rond dit onderwerp. Deze bevraging leidde tot een voorstel van Kunsten en Erfgoed om werk te maken van de professionalisering van het opdrachtgeverschap rond kunst in de publieke ruimte. Dit voornemen werd door de minister opgenomen in de beleidsnota 2014-2019.

Wat betreft de Pilotprojecten Kunst in Opdracht, met als ondertitel “meer dan Object”, werden in 2014 enkele belangrijke stappen gezet.

Met de Pilotprojecten Kunst in Opdracht, opgestart in 2013, werken het team Vlaams Bouwmeester, het agentschap Kunsten en Erfgoed en het Kunstenpunt samen om vijf kunstprojecten in opdracht te realiseren en hierbij te innoveren op één of meerdere vlakken: opdrachtsituatie, samenwerkingsverbanden, selectieprocedure, bemiddeling... Monitoring en kennisdeling zijn onderdeel van het traject. Het begeleidingstraject en de intensieve aansturing via een coördinator eindigt in augustus 2015, maar de uiterste realisatiedatum van de kunstwerken is pas in 2017. Kunsten en Erfgoed is vertegenwoordigd in de maandelijkse stuurgroep en neemt deel aan de wekelijkse werkgroepen.

In maart 2014 organiseerde Kunsten en Erfgoed samen met de partners vijf provinciale infosessies voor potentiële opdrachtgevers in functie van een oproep aan kandidaatopdrachtgevers tegen eind april. Dit leidde tot 22 kandidaten, waaruit begin juni 5 kandidaten werden geselecteerd op basis van de criteria:

- innovatief potentieel van projectvoorstel
- voorbeeldfunctie
- openheid naar niet-traditionele visie op kunst in de (semi-) publieke ruimte.

Er werd een zo groot mogelijke variatie aan opdrachtcontexten beoogd.

De vijf geselecteerde opdrachtcontexten zijn:

- Gemeente Herzele, thema “Landschap”: Het masterplan voor de dorpskern Ressegem is aanleiding voor visievorming over de relatie kunst-natuur-landschap.
- Stad Gent i.s.m. nv Tondelier, thema “Gentrification/meerjarenprogramma”: de Tondeliersite als aanleiding voor visievorming over de rol en kansen van een meerjarenprogramma kunst in opdracht door private partners in stadsontwikkeling.
- Stad Genk, thema “Monument”: het Heilig Hartmonument als case voor visievorming over het omgaan met bottom-up vragen naar monumenten en herdenking.
- Stad Aalst i.s.m. Netwerk Aalst, thema “Methodiek/Schaal”: de stedelijke transitie van de Denderzone als aanleiding voor het ontwikkelen van een samenwerkingsmodel tussen stedelijke diensten en methodieken voor kunst in publieke ruimte op schaal van de projectzone.
- Provincie Antwerpen, thema “Openbaarheid en Collectie”: De provinciale kunstcollectie als aanleiding tot visievorming over collectievorming, beheer en ontsluiting in het publieke domein.

Tegelijk met de selectie van opdrachtgevers werd een pool van geïnteresseerde kunstenaars aangelegd.

In het najaar selecteerden de opdrachtgevers in overleg met de stuurgroep de artistiek deskundigen/bemiddelaars. Per project werden 3 deskundigen gevraagd om visietekst en plan van aanpak.

De geselecteerde bemiddelaars, die op hun beurt de kunstenaars zullen selecteren tegen begin 2015, zijn:

- Herzele: Nils van Beel (TAAK, Nederland)
- Gent: Danielle Van Zuijlen
- Genk: Koen Van Synghel en Ronald Van De Sompel
- Aalst: Arno van Roosmaelen (STROOM, Nederland)
- Antwerpen: nog niet beslist.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/kunsten/sectorale-beleidsontwikkeling/kunst-de-publieke-ruimte>

Communicatie met veld, publiek en maatschappij

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/sectorale-beleidsontwikkeling/communicatie-met-velde>

Infosessies

Kunsten en Erfgoed organiseert regelmatig infosessies, meestal samen met externe partners.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/sectorale-beleidsontwikkeling/communicatie-met-veld/sessies>

Sectoraal

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/sectorale-beleidsontwikkeling/communicatie-met-veld/sessies/sectoraal>

Architectuur en vormgeving

Voor de sector architectuur en vormgeving organiseerden we samen met het Vlaams Architectuurinstituut in 2014 infonamiddagen. De secretaris van de beoordelingscommissie architectuur en vormgeving en/of een projectleider van het Vlaams Architectuurinstituut begeleidde de sessies en beantwoordde vragen over:

- het Kunstendecreet
- de mogelijkheden tot financiële steun
- het samenstellen van een dossier
- verblijfscentra in het buitenland en internationale werkplaatsen
- contactpersonen en -adressen
- internationale samenwerking.

In 2014 waren die infonamiddagen op 15 januari, 12 februari, 12 maart, 14 mei, 4 juni, 2 juli, 24 september, 15 oktober, 19 november en 17 december.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/kunsten/sectorale-beleidsontwikkeling/communicatie-met-veld/sessies/sectoraal/architecturaal>

Podiumkunsten

Op 19 februari en 8 juli organiseerden het Vlaams Theaterinstituut en Kunsten en Erfgoed een [infonamiddag projectsubsidies](#) [1] voor organisaties en kunstenaars, over projectsubsidies en beurzen aanvragen in het kader van het Kunstendecreet. Op deze infosessies konden podiumkunstenaars en organisaties die een aanvraag voorbereidden meer informatie krijgen van medewerkers van de afdeling Kunsten.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/kunsten/sectorale-beleidsontwikkeling/communicatie-met-velde/sessies/sectoraal/podium>

Links:

[1] <http://vti.be/nl/over-vti/projects/first-aid-vti-%E2%80%93-infonamiddag-projectsubsidies-kunstendecreet-o>

Relanceplan Limburg

Kunsten en Erfgoed engageerde zich in het kader van het relanceplan voor de provincie Limburg om extra informatiesessies te organiseren in de provincie Limburg om meer aanvragen via het Kunstendecreet vanuit Limburg te stimuleren en om de professionalisering van de kunstenaars en kunstenuorganisaties uit Limburg te ondersteunen.

In 2014 waren die sessies op 14 februari en 3 oktober.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/kunsten/sectorale-beleidsontwikkeling/communicatie-met-veld/sessies/relanceplan-limburg>

Kunstendag voor Kinderen

Op de Kunstendag voor Kinderen kunnen families met kinderen tot 12 jaar in heel Vlaanderen en Brussel kennismaken met kunst: muziek, beeldende kunst, dans, theater, architectuur. Dat gebeurt op de derde zondag van november. Kunsten en Erfgoed coördineert het initiatief.

Op de derde Kunstendag voor Kinderen op zondag 16 november 2014 werd aan families met kinderen tot 12 jaar in heel Vlaanderen en Brussel een 300-tal activiteiten aangeboden op ongeveer 180 locaties in 80 steden en gemeenten. Meer dan 35.000 kinderen en volwassenen deden mee. Even vergelijken: in 2013 ging het om 150 locaties in 64 steden en gemeenten, een 250-tal activiteiten en 30.000 deelnemers.

Na elke editie heeft het agentschap de organisaties een vragenlijst toegestuurd. De meest opvallende resultaten van de enquête 2012 werden verwerkt in de evaluatie van het evenement. Van de enquête 2013 is een verslag gemaakt. Dat verslag staat op de sectorwebsite van de Kunstendag voor Kinderen: www.kunstendagvoorkinderen.be/sector [1] onder 'editie2013 - enquête 2013'.

Voor de editie 2014 heeft het agentschap een snelle bevraging van de deelnemende organisaties doorgevoerd op de dag zelf. Tegen 16u stuurde ongeveer één derde van die organisaties publiekscijfers in. Uit de bevraging konden ook enkele inhoudelijke elementen worden afgeleid. Over het algemeen waren de reacties enthousiast en werd er aangekondigd dat er opnieuw zal worden deelgenomen.

Bron-URL: <http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/kunsten/kunstendag-voor-kinderen>

Links:

[1] <http://www.kunstendagvoorkinderen.be/sector/>

Cultureel erfgoed

Kunsten en Erfgoed als uitvoerder van het Cultureel-erfgoedbeleid van de Vlaamse overheid

Kunsten en Erfgoed staat in voor de uitvoering van het cultureel-erfgoedbeleid van de Vlaamse overheid. Dit beleid wordt vorm gegeven via verschillende sporen:

- Het ondersteunen van cultureel-erfgoedorganisaties en -spelers via erkenningen, projectsubsidies en werkingssubsidies
- Het beschermen van belangrijke cultuurgoederen via het Topstukkendecreet en de toepassing van Europese verordeningen en internationale verdragen
- Het borgen van immaterieel cultureel erfgoed
- Het beheer van de collectie van de Vlaamse Gemeenschap.

Cultureel erfgoed is al het waardevolle dat we overgeleverd kregen van vroeger, en ook de voorwerpen, verhalen, documenten en tradities die we doorgeven aan de huidige en volgende generaties.

Roerend cultureel erfgoed wordt bewaard in musea, archieven, bibliotheken, in kerken en kloosters, bij heemkundige kringen, erfgoedverenigingen, scholen, bedrijven en theaters.

Immaterieel cultureel erfgoed is niet tastbaar. Het kan gaan om gewoontes en gebruiken, kennis, praktijken en tradities.

In 2014 werd vanuit Kunsten en Erfgoed een bedrag van 39 miljoen euro toegekend ter ondersteuning van cultureel erfgoed.

Overzicht van de middelen in 2014

Ondersteunen – werkingssubsidies	35.143.000
Ondersteunen – projectsubsidies	1.286.500
Ondersteunen – tewerkstellingsubsidies	1.437.047
Ondersteunen - subsidies voor bovenlokale infrastructuurp.m. en depotinrichting	
Beschermen – dotatie Topstukkenfonds	569.000
Borgen	85.500
Collectie Vlaamse Gemeenschap	564.000

Totaal

39.085.047

Bron-URL: <http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed>

Cultureel-erfgoedorganisaties ondersteunen

Het Cultureel-erfgoeddecreet van 6 juli 2012 ondersteunt en subsidieert het cultureel-erfgoedveld in Vlaanderen. Het gaat over erfgoed in musea, archiefinstellingen, erfgoedbibliotheken, heemkundige kringen en andere verenigingen die zich bezighouden met roerend en immaterieel erfgoed zoals archieven, kunst- en gebruiksvorwerpen, verhalen, rituelen, processies, tradities, gebruiken.

Daarnaast ondersteunt Kunsten en Erfgoed nog enkele organisaties apart.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen>

Kwaliteitslabel

De Vlaamse Gemeenschap kent via het Cultureel-erfgoeddecreet een kwaliteitslabel toe aan collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties: musea, culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken. Aan het kwaliteitslabel is een erkenningsteken verbonden. De erkenning staat uitdrukkelijk los van subsidiëring.

De toekenning van een kwaliteitslabel kadert in de uitvoering van het complementair cultureel-erfgoedbeleid. In 2011 werd een protocol van akkoord afgesloten tussen de drie bestuursniveaus: de Vlaamse Gemeenschap, de vertegenwoordigers van de provincies (Vereniging van de Vlaamse Provincies) en van de steden en gemeenten (Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten).

In 2014 behandelde Kunsten en Erfgoed vier aanvragen voor een kwaliteitslabel: 3 voor door de Vlaamse overheid erkende musea en 1 voor door de Vlaamse overheid erkende culturele archiefinstelling. Deze organisaties kregen een kwaliteitslabel:

- Stadsarchief Leuven (culturele archiefinstelling)
- Centrum voor Academische en Vrijzinnige Archieven (culturele archiefinstelling)

Vandaag zijn er in totaal 92 erkende collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, waarvan 15 culturele archiefinstellingen, 8 culturele erfgoedbibliotheken en 69 musea.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/kwaliteitslabel>

Werkingsubsidies

Overzicht van de werkingssubsidies in 2014	Aantal	Euro
Steunpunt FARO	1	1.843.000
Musea ingedeeld bij Vlaams niveau	21	8.789.000
Culturele archiefinstellingen ingedeeld bij Vlaams niveau, AMVB en Archiefbank Vlaanderen	7	6.483.000
Vlaamse Erfgoedbibliotheek	1	310.000
Samenwerkingsverbanden voor internationale profilering van kunstcollecties	3	467.000
Landelijke organisaties volkscultuur en landelijke expertisecentra cultureel erfgoed	11	2.979.000
Periodieke cultureel-erfgoedpublicaties	4	106.000
Cultureel-erfgoedconvenants met intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en Vlaamse Gemeenschapscommissie	7	4.565.000
Musea ingedeeld bij lokaal niveau	2	25.098
Lokale publicaties cultureel erfgoed	19	20.902
Vlaamse beleidsprioriteiten voor lokaal cultureel-erfgoedbeleid	5	1.849.000
Vlaamse beleidsprioriteiten voor regionaal cultureel-erfgoedbeleid	5	1.577.000
Eigen instellingen	3	5.551.000
Andere werkingssubsidies		578.000
Subtotaal werkingssubsidies		9935.143.000

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/werki>

[ngssubsidies](#)

Steunpunt

De Vlaamse Regering kan op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet één organisatie ondersteunen als steunpunt voor het cultureel-erfgoedveld. Voor de beleidsperiode 2012-2016 is dat *FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed*. FARO ontving 1.843.000 euro werkingssubsidie (inclusief de subsidie voor de organisatie van de Erfgoeddag).

Met die subsidie realiseert FARO kerntaken, samen met verschillende actoren in het brede culturele veld. Die kerntaken werden vastgelegd in een beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en FARO: praktijkondersteuning, praktijkontwikkeling en beeldvorming en communicatie.

In 2014 legde FARO deze accenten in zijn werking:

- (internationale) communicatie en profilering van cultureel erfgoed, o.a. in de media
- de verderzetting van het succesvolle traject ‘Erfgoed en zaken’
- het opzetten van vorming en sensibilisering rond de ecologische aspecten van erfgoedbeheer
- bijzonder aandacht voor de herdenkingen van 50 jaar migratie en Wereldoorlog I
- bijzondere aandacht voor musea, o.m. in de vorm van *‘tourn e museale’*
- studiedagen en workshops over diverse onderwerpen
- (potentiële) aanvragers voor subsidiëring in het Cultureel-erfgoeddecreet kregen begeleiding
- er verschenen verschillende nummers van het FARO-tijdschrift
- het Groot Onderhoud 2014 had als thema ‘Erfgoed en beeldvorming’ (Het Groot Onderhoud is een jaarlijkse bijeenkomst voor collega’s uit de cultureel-erfgoedsector, waar netwerken, ideeën uitwisselen en kennismaken centraal staan)
- de Erfgoeddag 2014 had als thema ‘Grenzeloos’

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/werkingssubsidies/steunpunt>

Musea ingedeeld bij het Vlaamse niveau

Vanuit het complementair beleid kent de Vlaamse overheid rechtstreeks werkingssubsidies toe aan de musea ingedeeld bij het Vlaamse niveau.

Voor de beleidsperiode 2014-2018 gaat het om 21 musea, die in 2014 in totaal 8.789.000 euro subsidies kregen voor structurele of projectwerking.

Erkende musea ingedeeld bij het Vlaamse niveau

Provincie West-Vlaanderen	Gemeente	Bedrag in euro
Groeningemuseum	Brugge	546.827
Hospitaalmuseum [1]	Brugge	298.269
In Flanders Fields Museum	Ieper	472.260
Mu.ZEE	Oostende	329.090

Provincie Oost-Vlaanderen	Gemeente	
Design Museum Gent	Gent	278.385
Stedelijk Museum voor Actuele Kunst	Gent	1.180.151
Museum voor Schone Kunsten	Gent	711.869
Museum voor Industriële Archeologie en Textiel	Gent	346.987
Museum Dr. Guislain	Gent	629.348
Het Huis van Alijn	Gent	290.315
Stadsmuseum Gent	Gent	248.558

Provincie Antwerpen	Gemeente	
Openluchtmuseum voor Beeldhouwkunst Middelheim	Antwerpen	397.692
Museum Plantin-Moretus	Antwerpen	365.877
Kunstmusea Antwerpen	Antwerpen	366.871

Museum aan de Stroom	Antwerpen	248.558
Modemuseum Provincie Antwerpen	Antwerpen	417.577
Fotomuseum Provincie Antwerpen	Antwerpen	201.829

Provincie Limburg

Gemeente

Openluchtmuseum Bokrijk	Genk	315.171
Provinciaal Gallo-Romeins Museum	Tongeren	486.179

Provincie Vlaams-Brabant

Gemeente

Sportimonium	Zemst	282.362
M	Leuven	374.825

TOTAAL

8.789.000

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/werkingssubsidies/musea-vlaams-niveau>

Links:

[1] http://cib.vlaanderen.be/cib/icefaces/pages/dummy.xhtml?_flowId=organisatie-detail-oim-flow&objectid=41674&editmode=false

Samenwerkingsverbanden om de internationale profilering van kunstcollecties te versterken

Het Cultureel-erfgoeddecreet ondersteunt drie thematische samenwerkingsverbanden van oude en hedendaagse kunst, om de internationale profilering van kunstcollecties te versterken. Voor de beleidsperiode 2014-2018 gaat het om:

- Contemporary Art Heritage Flanders (CAHF)
- Lukas, Art in Flanders
- Vlaamse Kunstcollectie (VKC)

In 2014 kregen ze samen 467.000 euro jaarlijkse werkingssubsidie.

Samenwerkingsverbanden voor internationale profilering van kunstcollecties

Organisatie	Gemeente	Bedrag in euro
Lukas, Art in Flanders	Gent	211.641
Vlaamse Kunstcollectie	Gent	131.157
Contemporary Art Heritage Flanders	Oostende	124.202
Totaal		467.000

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/werkingssubsidies/internationale-profilering>

Culturele archiefinstellingen en Archiefbank Vlaanderen

Via het Cultureel-erfgoeddecreet kunnen culturele archiefinstellingen en Archiefbank Vlaanderen meerjarige werkingssubsidies aanvragen.

Momenteel loopt de beleidsperiode 2013-2017 voor de vijf archiefinstellingen ingedeeld bij het Vlaamse niveau, voor één archiefinstelling die het culturele leven in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad documenteert en voor Archiefbank Vlaanderen

Archiefbank Vlaanderen is een geautomatiseerd register dat het privaatrechtelijk archivalisch cultureel erfgoed integraal in kaart brengt. Archiefbank Vlaanderen moet dit archivalisch erfgoed vrijwaren door te sensibiliseren en door het zichtbaar te maken. Archiefbank Vlaanderen is eigendom van de Vlaamse Gemeenschap. De databanken zijn openbaar.

Culturele archiefinstellingen en Archiefbank Vlaanderen

Organisatie	Gemeente	Bedrag in euro
KADOC – Katholiek Documentatie- en Onderzoekscenrum	Leuven	2.016.258
Amsab – Instituut voor Sociale Geschiedenis	Gent	1.429.196
Archief en Documentatiecentrum voor het Vlaams- Nationalisme	Antwerpen	1.216.638
Liberaal Archief	Gent	892.741
AMVC – Letterenhuis	Antwerpen	303.653
Archief en Museum voor het Vlaams leven te Brussel	Brussel	336.043
Archiefbank Vlaanderen	Gent	288.471
Totaal		6.483.000

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/werkingssubsidies/archiefinstellingen-en-archiefbank-vl>

Vlaamse Erfgoedbibliotheek

De Vlaamse Erfgoedbibliotheek is een samenwerkingsverband tussen de belangrijkste spelers in Vlaanderen die documentaire collecties beheren: de Universiteitsbibliotheek Antwerpen, de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience in Antwerpen, de Openbare Bibliotheek van Brugge, de Universiteitsbibliotheek Gent, de Provinciale Bibliotheek Limburg in Hasselt en de Universiteitsbibliotheek Leuven.

De vzw Vlaamse Erfgoedbibliotheek krijgt van de Vlaamse overheid een jaarlijkse werkingssubsidie voor de periode 2013-2017. Daarvoor sloot ze met de Vlaamse overheid een beheersovereenkomst. In 2014 kreeg de vzw 312.000 euro.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/werkingsubsidies/vlaamse-erfgoedbibliotheek>

Landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed en landelijke organisaties voor volkscultuur

Zowel in als buiten de cultureel-erfgoedsector groeit de behoefte aan specifieke expertise over de zorg voor en de ontsluiting van cultureel erfgoed. Daarom voorziet het Cultureel-erfgoeddecreet in werkingsubsidies voor dienstverlenende cultureel-erfgoedorganisaties.

De Vlaamse Regering kende in 2014 in totaal 2.979.000 euro toe aan de landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed en de landelijke organisaties voor volkscultuur.

Landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed en landelijke organisaties voor volkscultuur

Organisatie	Gemeente	Bedrag in euro
Centrum voor Agrarische Geschiedenis (CAG)	Leuven	287.219
Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur (CRKC)	Leuven	403.115
Het Firmament	Mechelen	191.479
Packed vzw – Expertisecentrum Digitaal Erfgoed	Sint-Jans-Molenbeek	287.219
Tapis plein vzw	Brugge	191.479
Centrum Vlaamse Architectuurarchieven (CVAa)	Antwerpen	295.282
Landelijk Expertisecentrum voor Cultuur van Alledag (LECA vzw)	Gent	201.557
Expertisecentrum voor Technisch, Industrieel en Wetenschappelijk Erfgoed (ETWIE vzw)	Tervuren	191.479
Resonant vzw	Leuven	315.424
Heemkunde Vlaanderen vzw	Mechelen	352.723
Familiekunde Vlaanderen vzw	Roeselare	262.024
Totaal		2.979.000

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/werkingssubsidies/landelijk-en-volkscultuur>

Periodieke cultureel-erfgoedpublicaties

Voor de uitgave van een periodieke publicatie kunnen uitgevers werkingssubsidies aanvragen via het Cultureel-erfgoeddecreet. Ook commerciële uitgeverijen kunnen daarvoor subsidies aanvragen.

In 2014 kregen drie uitgevers een werkingssubsidie voor de uitgave van een periodieke cultureel-erfgoedpublicatie voor de periode 2012-2016 en één voor de periode 2013-2016, voor in totaal 106.000 euro.

Periodieke cultureel-erfgoedpublicaties

Publicatie	Uitgever	Bedrag in euro
De Gulden Passer	Vereniging van Antwerpse Bibliofielen vzw	8.038
Openbaar Kunstbezit Vlaanderen (OKV)	Openbaar Kunstbezit Vlaanderen vzw	70.332
Orgelkunst	Orgelkunst vzw	20.094
Volkskunde	Centrum voor Studie en Documentatie vzw	7.536
Totaal		106.000

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/werkingssubsidies/periodieke-cultureel-erfgoedpublicaties>

Ondersteuning van het lokale en regionale cultureel-erfgoedbeleid

Op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 6 juli 2012 ondersteunt de Vlaamse Gemeenschap lokale en provinciale besturen in de uitvoering van hun respectieve lokale of regionale cultureel-erfgoedbeleid. Daarbij is een verschillende regeling uitgewerkt voor de provincies en de steden Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven en Mechelen enerzijds en voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie anderzijds.

Provincies en de steden Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven en Mechelen kunnen ondersteuning krijgen van de Vlaamse Gemeenschap als zij intekenen op de Vlaamse beleidsprioriteiten voor cultureel erfgoed. Deze besturen kunnen in hun meerjarenplanning bij de acties die geformuleerd worden voor de eigen beleidsdoelstellingen, aangeven dat een bepaalde actie ook bijdraagt tot de realisatie van een Vlaamse beleidsprioriteit voor cultureel erfgoed.

Op 26 oktober 2013 werden de Vlaamse beleidsprioriteiten bekend gemaakt voor de periode 2014-2019. Kunsten en Erfgoed behandelde de aanvragen van de provincies en de vijf steden die uiterlijk 28 februari 2014 werden ingediend. De Vlaamse Regering nam op 25 april 2014 een beslissing voor de beleidsperiode 2014-2019.

De werkingssubsidie aan provincies werd toegekend voor:

1. het ontwikkelen van een regionaal netwerk van cultureel-erfgoeddepots voor het duurzaam bewaren van cultureel erfgoed van de cultureel-erfgoedbeheerders op het grondgebied;
2. het ontwikkelen van een dienstverlening voor cultureel-erfgoedbeheerders met betrekking tot het duurzaam bewaren van cultureel erfgoed door:
 - expertise te ontwikkelen en te verzamelen en die expertise ter beschikking te stellen, met bijzondere aandacht voor het thema collectieverwerving en -afstoting;
 - depotruimtes voor cultureel erfgoed te faciliteren;
3. het coördineren en opzetten van regionale aggregatie- en preservatie-initiatieven voor digitaal cultureel erfgoed met het oog op duurzame toegankelijkheid.

De werkingssubsidie aan lokale besturen werd toegekend voor:

1. het inzetten op digitaal cultureel erfgoed vanuit een strategische visie op duurzame preservatie, aggregatie en nieuwe vormen van ontsluiting;
2. het inzetten op religieus cultureel erfgoed;
3. het inzetten op culturele archieven;
4. het ondersteunen van de vrijwilligerswerking die zich inzet voor de zorg voor en ontsluiting van cultureel erfgoed.

Vlaamse beleidsprioriteiten voor het regionale cultureel-erfgoedbeleid 2014-2019

Provincie	Bedrag in euro
Antwerpen	429.356
Limburg	225.043
Oost-Vlaanderen	370.212
Vlaams-Brabant	269.394
West-Vlaanderen	282.995
Totaal	1.577.000

Vlaamse beleidsprioriteiten voor het lokale cultureel-erfgoedbeleid 2014-2019

Stad	Bedrag in euro
Antwerpen	520.901
Gent	429.445
Brugge	467.220
Leuven	216.711
Mechelen	214.723
Totaal	1.849.000

Kunsten en Erfgoed maakte in 2014 ook een eindevaluatie van de cultureel-erfgoed-convenants gesloten met de provincies en de vijf steden voor de beleidsperiode 2005-2013. De verslagen van deze eindevaluatie werden aan de betrokken besturen bezorgd. De bevindingen liggen in het verlengde van de tussentijdse evaluatie die Kunsten en Erfgoed in 2013 uitvoerde. De subsidiemiddelen werden besteed conform de gemaakte afspraken en in functie van de te realiseren doelstellingen. Er werd geen overschrijding van de overdrachts-norm vastgesteld.

Voor **intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie** wordt het instrument van de cultureel-erfgoedconvenants verder gezet voor de ontwikkeling van het lokale cultureel-erfgoedbeleid op basis van het aanwezige cultureel erfgoed. De open formule maakt het mogelijk afspraken te regelen op maat van elke partner. Een individuele gemeente kan geen cultureel-erfgoedconvenant sluiten met de Vlaamse Gemeenschap. Samenwerking tussen gemeenten en efficiënte inzet van mensen en middelen staan voorop.

De huidige cultureel-erfgoedconvenants met intergemeentelijke samenwerkingsverbanden werden gesloten op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 voor de beleidsperiode 2009-2014, en met de Vlaamse

Gemeenschapscommissie voor de beleidsperiode 2012-2016. De maximale duur van een erfgoedconvenant is zes jaar en de besturen konden op verschillende momenten instappen. Kunsten en Erfgoed voert in 2015 een eindevaluatie uit van de convenants die afgelopen zijn.

Cultureel-erfgoedconvenants intergemeentelijke samenwerkingsverbanden 2009-2014 en de Vlaamse Gemeenschapscommissie 2012-2016	Beleidsperiode	Bedrag
CO7	2009-2014	246.411
Kortrijk	2009-2014	198.344
Intergemeentelijk Samenwerkingsverband van het Land van Waas	2009-2014	303.272
Hasselt	2009-2014	216.082
Cultuuroverleg Meetjesland	2009-2014	292.846
Projectvereniging Mijnstreek	2009-2014	285.266
Projectvereniging BIE	2009-2014	309.905
Noorderkempen	2009-2014	193.336
Kempens Karakter	2012-2014	296.638
Aalst	2009-2014	189.544
Viersprong Land van Rode	2010-2014	189.544
k.ERF	2010-2014	298.533
Cultuurregio Pajottenland en Zennevallei	2011-2014	284.318
Projectvereniging Cultuurdijk	2012-2014	298.533
Projectvereniging Erfgoed Haspengouw	2012-2014	284.318
Platform Omgeving Leie en Schelde	2013-2016	193.110
Vlaamse Gemeenschapscommissie	2012-2016	485.000
Totaal		4.565.000

De doelstelling van de werkingssubsidie is het stimuleren van het lokale cultureel-erfgoedbeleid. Daarbij wordt ingezet op:

- de zorg voor en de ontsluiting van het lokale cultureel erfgoed, vanuit een integrale en geïntegreerde visie
- de ontwikkeling van kennis en expertise binnen het lokale cultureel-erfgoedveld en de uitwisseling ervan
- de ontwikkeling en uitwisseling van geïntegreerde cultureel-erfgoedpraktijken, in overleg met andere intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, steden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie die werkingssubsidies krijgen voor het lokale cultureel-erfgoedbeleid, en gecoördineerd door het steunpunt voor cultureel erfgoed
- het vergroten van het maatschappelijk draagvlak voor cultureel erfgoed
- bijkomend voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie wordt ingezet op het ontwikkelen van een depotbeleid voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad voor het ondersteunen van de lokale Nederlandstalige collectiebeheerders.

Een aanvraag voor een werkingssubsidie voor de nieuwe beleidsperiode 2015-2020 kon tot en met 1 april 2014 worden ingediend. Zeventien intergemeentelijke samenwerkingsverbanden hebben een aanvraag ingediend.

De Vlaamse Regering heeft op vrijdag 28 november 2014 beslist om een werkingssubsidie toe te kennen voor de uitvoering van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid tijdens de periode 2015-2020 aan volgende intergemeentelijke samenwerkingsverbanden:

Intergemeentelijk samenwerkingsverband	Bedrag
2014-2020 Erfgoed Haspengouw	246.946
BIE	246.946
Cultuurdijk	246.946
Cultuuroverleg Meetjesland (COMEET)	246.946
Cultuuroverleg Zeven (CO7)	179.442
Cultuurregio Pajottenland & Zennevallei	246.946
Erfgoed Denderland	246.946
Erfgoed Noorderkempen	246.946
Interwaas	246.946
k.ERF	246.946
Kempens Karakter	246.946
Kusterfgoed	246.946
Overleg Cultuur Regio Kortrijk	246.946

Projectvereniging Mijnstreek	246.946
Platform Omgeving Leie en Schelde	164.630
Viersprong Land van Rode	164.630
Totaal	3.719.000

De werkingssubsidie wordt toegekend voor de werking van een cultureel-erfgoedcel en de ondersteuning van lokale cultureel-erfgoedactoren.

Na de beslissing over het toekennen van een werkingssubsidie worden onderhandelingen over de inhoud van het cultureel-erfgoedconvenant opgestart tussen het intergemeentelijk samenwerkingsverband, het agentschap Kunsten en Erfgoed en Vlaamse minister van Cultuur, Sven Gatz. De open formule van cultureel-erfgoedconvenants zorgt ervoor dat het convenant op maat van elke intergemeentelijk samenwerkingsverband kan worden gesloten.

In 2014 werd in totaal 7.991.000 euro toegekend voor de **ondersteuning van het lokale en regionale cultureel-erfgoedbeleid**:

- 1.577.000 euro aan de vijf provincies voor de uitvoering van de Vlaamse beleidsprioriteiten voor het regionale cultureel-erfgoedbeleid
- 1.849.000 euro aan de vijf steden voor de uitvoering van de Vlaamse beleidsprioriteiten voor het lokale cultureel-erfgoedbeleid
- 485.000 euro voor de cultureel-erfgoedconvenant met de Vlaamse Gemeenschapscommissie
- 4.080.000 euro aan zestien intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met een cultureel-erfgoedconvenant.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/werkingssubsidies/lokale-en-regionaal-erfgoed>

Erkende musea ingedeeld bij het lokale niveau

De Vlaamse Gemeenschap subsidieert als overgangsmaatregel in de beleidsperiode 2009-2014 de lokaal ingedeelde musea die niet in het werkingsgebied van een cultureel-erfgoedconvenant vallen. Dat is een uitdovende maatregel: 2014 is het laatste jaar waarin die musea de subsidies krijgen.

Het gaat om twee musea die elk 12.549 euro krijgen:

- het Karrenmuseum in Essen

- de Kolonie in Lommel.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/werkingssubsidies/erkende-musea-lokaal-niveau>

Subsidies voor lokale publicaties over volkscultuur en geschiedenis

In het Cultureel-erfgoeddecreet staat een overgangsregeling voor de periodieke wetenschappelijke publicaties voor volkscultuur en geschiedenis van verenigingen die:

- vallen onder de bepalingen van het Decreet op de Volkscultuur
- tot 1 januari 2008 subsidies kregen, voor minder dan 3.000 euro
- niet in een gemeente liggen waarmee de Vlaamse Gemeenschap een cultureel-erfgoedconvenant sloot.

Zij kregen nog tot en met 2014 het subsidiebedrag dat ze toegekend kregen in 2007, als zij aan de criteria bleven voldoen.

In 2014 werden er 19 publicaties gesubsidieerd voor een bedrag van 20.902 euro.

Organisatie	Gemeente	Bedrag in euro
Aarschotse Kring voor Heemkunde	Aarschot	949
De Roede van Tielt	Tielt	949
Geschied- en Heemkundige Kring Gerardimontium	Geraardsbergen	949
Geschied- en Oudheidkundige Kring van Oudenaarde	Oudenaarde	949
Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse	Ronse	949
Geschiedkundige Vereniging Land van Aalst	Aalst	1.906
Heemkring Bos en Beverveld	Beernem	949
Heemkundige Kring Malle	Malle	949
Heemkundige Kring van Huldenberg	Huldenberg	949
Koninklijk Historisch Genootschap van Vlaams-Brabant en Brussel	Asse	1.906
Koninklijke Heemkundige Kring Essen	Essen	949
Koninklijke Heemkundige Kring Sint-Hubertus Tervuren	Tervuren	949

Geschied- en Heemkundige Kring voor het Hageland en Omgeving	Sint-Joris-Winge	949
Kruishoutemse Heem- en Geschiedkundige Kring Hulthem	Kruishoutem	949
Molenzorg	Sint-Amands	1.906
Mortselse Heemkundige Kring	Mortsel	949
Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate	Oostende	949
Spaenhiers, archeologisch-historische Kring Koekelare	Koekelare	949
Vereniging voor Heemkunde in Klein-Brabant	Bornem	949
Totaal		20.902

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/werkingssubsidies/lokale-publicaties-volkscultuur-geschiedenis>

Eigen instellingen

Kunsten en Erfgoed staat in voor de uitbetaling van de dotaties van de ‘eigen erfgoedinstellingen’:

- M HKA
- Kasteel van Gaasbeek
- Landcommanderij Alden Biesen.

Gaasbeek en Alden Biesen zijn niet-verzelfstandigde buitendiensten van Kunsten en Erfgoed. Een groot gedeelte van de kosten wordt niet gefinancierd met de dotatie, het vaste personeelskader van deze instellingen komt bijvoorbeeld ten laste van de personeelsbudgetten van Kunsten en Erfgoed. Deze instellingen genereren met hun activiteiten in belangrijke mate ook eigen inkomsten.

Instelling	Gemeente	Bedrag in euro
MHKA	Antwerpen	4.730.000
Kasteel van Gaasbeek	Lennik	616.000
Landcommanderij Alden Biesen	Bilzen	213.000

Het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA) is eveneens een ‘eigen erfgoedinstelling’, maar de dotatie wordt door het Departement Cultuur, Jeugd, sport en Media uitbetaald.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/werkingssubsidies/eigen-instellingen>

Andere werkingssubsidies

Volgende werkingssubsidies worden ad nominatim toegekend.

Voor Vrede, Vrijheid en Verdraagzaamheid (Cultureel-erfgoedwerking IJzertoren)

In uitvoering van het Memoriaaldecreet van juli 2011 en de beheersovereenkomst voor de beleidsperiode 2012-2016, kreeg de organisatie in 2014 voor haar culturele werking 390.000 euro werkingssubsidie.

De Rand – FeliXart Museum

In uitvoering van de schenking Felix De Boeck ontvangt vzw De Rand een subsidie. Vzw De Rand werd opgericht om het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse rand rond Brussel te ondersteunen. Vzw De Rand heeft samen met de gemeente Drogenbos en de provincie Vlaams-Brabant een overeenkomst gesloten over het beleid, het beheer en de exploitatie van het FeliXart Museum (het vroegere Museum Felix De Boeck). Daarin is overeengekomen dat elk van de drie partners een evenredige inbreng doet in de werking van FeliXart Museum. In deze overeenkomst is eveneens bepaald dat vzw De Rand een vergoeding krijgt van de Vlaamse overheid voor zijn inbreng. In 2014 ontving vzw De Rand daarom een subsidie van 98.000 euro.

Studiecentrum voor Vlaamse Muziek

In 2014 kreeg het Studiecentrum voor Vlaamse Muziek 90.000 euro subsidies. Het studie- en documentatiecentrum wil het Vlaamse muziekpatrimonium van de 19e en 20 e eeuw vrijwaren en bekendmaken.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/werkingssubsidies/andere-werkingssubsidies>

Projectsubsidies

Onder de projectsubsidies vallen:

- subsidies voor ontwikkelingsgerichte en internationale cultureel-erfgoedprojecten
- subsidies voor internationale projecten waarvoor co-financiering nodig is
- subsidies voor niet-periodieke cultureel-erfgoedpublicaties
- subsidies voor competentieontwikkeling in een internationaal cultureel-erfgoedperspectief

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/projectsubsidies>

Projectsubsidies voor ontwikkelingsgerichte en internationale cultureel-erfgoedprojecten

In een jong beleidsveld is het belangrijk ruimte te laten voor nieuwe initiatieven. Er werden 31 ontwikkelingsgerichte en 8 internationale projecten ingediend, waarvan 17 ontwikkelingsgerichte projecten en 3 internationale projecten gesubsidieerd werden.

In 2014 werden 17 ontwikkelingsgerichte projecten gesubsidieerd voor 972.300 euro.

Organisatie	Projecttitel	Bedrag in euro
Kerkwerk Multicultureel Samenleven	'De andere' anders bekeken. Beeldvorming in de religieuze kunst: een contextuele benadering	80.000
Het Roze Huis	Holebipioniers. Het geheugen van de holebi- en transgenderbeweging in Vlaanderen	45.000
Vrijzinnig Studie-, Archief- en Documentatiecentrum 'Karel Cuypers'	Een vrijzinnig-humanistisch cultureel erfgoedforum voor Vlaanderen	43.000
Ijzer en Vuur	Naar een brandend actueel ambacht. Nieuwe impulsen voor het borgen van het kunstsmeden	48.000
Peter Benoïtfonds	'De ontwikkeling van een online thematische oevrecatalogus van Peter Benoit	23.000
Poëziecentrum	'Multimediaal platform voor de ontsluiting van Poëzie-erfgoed'	40.000
Unie van Turkse Verenigingen	50 jaar Turkse aanwezigheid in Vlaanderen (1964-2014)	80.000
Federatie van Marokkaanse Verenigingen	DAKIRA (Herinnering): 50 jaar Marokkaanse Verenigingen	80.000
Universiteit Antwerpen	Studiecollecties: een uitdagende context binnen universiteiten en musea	73.000
Stedelijke musea Kortrijk/Vlasmuseum	Duiken in de machine. Industriële en agrarische machines in 3D.	70.000
Archief- en Onderzoekscentrum voor Vrouwengeschiedenis	Gender@war: mannen en vrouwen tijdens de Eerste Wereldoorlog	40.000
Bruggemuseum	MAGIS Brugge (MARCUS Gheeraerts Informatie Systeem), fase III: van digitaal kennisplatform naar breed	69.300

	gebruikersplatform	
KU Leuven, Faculteit Theologie en Religiewetenschappen	Abdijbibliothecarissen. De laatste getuigen. Bibliothecair erfgoed in Vlaamse abdijen en kloosters, het verhaal van hun bibliothecarissen	80.000
Karrenmuseum	Typologering van de bewaarde Bespannen, of door menselijke kracht aangedreven 'handels- en dienstvoertuigen' in Vlaanderen	63.000
Stuk Kunstencentrum	STUK Leuven: van studentenbeweging tot kunstenlaboratorium	26.000
Stad Mechelen -Stedelijke Musea Mechelen	Naar een museum voor Mechelen: try-out tentoonstelling	64.000
Centrum Rubenianum	"Een ware schat aan studiematerieel". Ontsluiten en valoriseren van de Collectie Ludwig Burchard	48.000
Totaal		972.300

Subsidies voor internationale cultureel-erfgoedprojecten moeten de internationale samenwerking, uitwisseling en expertise aanmoedigen. Tegelijk versterken ze de internationale uitstraling van Vlaanderen. Ook buitenlandse organisaties kunnen internationale projecten indienen.

In 2014 werden 3 internationale projecten gesubsidieerd voor 173.000 euro. Het project 'Plantin & Craesbeeck', ingediend door Musea & Erfgoed Antwerpen, moest tijdens de uitvoering stopgezet worden, omdat een cruciale partner de aangevane engagementen niet langer kon nakomen. De 54.000 euro die als voorschot ontvangen waren, werden teruggestort aan de Vlaamse Gemeenschap. Dit bedrag komt voor als een uitgave op het projectenbudget, omdat deze niet in het kader van cultureel erfgoed verder besteed kon worden. Het saldo van 6.000 euro moest niet uitbetaald worden en kon toegevoegd worden aan het Topstukkenfonds.

Organisatie	Projecttitel	Bedrag in euro
KADOC - Documentatie en Onderzoekscentrum voor Relgie, Cultuur en Samenleven	'The Call of the Rockies'. De Native Americans en de erfenis van Pieter Jan De Smet / The Native Americans and the Heritage	58.000
Provincie Oost-Vlaanderen (Provinciaal Archeologisch Museum Ename)	Internationale tentoonstelling "De erfenis van Karel De Grote 814 - 2014. Eenheid en Verscheidenheid in Europa"	40.000
Stad Brugge / Vlaamse Kunstcollectie	Summer course for the study of the arts in Flanders	21.000
Musea & Erfgoed Antwerpen	Plantin & Craesbeeck. Um Mundo	54.000

sobre papel: livros, gravuras e mapas
na era dos descobrimentos

Totaal

173.000

Bron-URL:

[http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/proje
ctsubsidies/ontwikkelingsgerichte-en-internationale](http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/proje
ctsubsidies/ontwikkelingsgerichte-en-internationale)

Projectsubsidies voor internationale projecten waarvoor co-financiering nodig is

Kunsten en Erfgoed vaardigde een reglement uit dat voorziet in de mogelijkheid om subsidies aan te vragen voor co-financiering van de eigen inbreng van organisaties in het kader van Europese projecten (*matching funds*).

De projecten European Space (PACKED) en Ambrosia (Centrum voor Agrarische Geschiedenis) startten in 2014 en kregen co-financiering van de Vlaamse Gemeenschap.

Organisatie	Projecttitel	Bedrag in euro
PACKED	European Space - Spaces of possibility for the creative re-use of Europeana's content (2014-2017)	33.800
Centrum voor Agrarische Geschiedenis	Ambrosia - Europeana Food and Drink (2014-2016)	22.900
Totaal		56.700

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/projectsubsidies/internationale-projecten-co-financiering>

Projectsubsidies voor niet-periodieke cultureel-erfgoedpublicaties

Een publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersoon kan een subsidie aanvragen voor de uitgave van een niet-periodieke publicatie over cultureel erfgoed, ongeacht het medium. Ook commerciële uitgeverijen kunnen daarvoor subsidies aanvragen.

De aanvragen worden, samen met de *publicaties met een artistieke, culturele en/of kunstkritische inhoud* (op basis van het Kunstendecreet), behandeld door de beoordelingscommissie Publicaties.

In 2014 werden 12 aanvragen ingediend. De minister kende 54.500 euro toe aan 7 cultureel-erfgoedpublicaties.

Uitgever	Titel	Bedrag in euro
René Magritte Museum	Herontdekking van het surrealisme	4.000
Uitgeverij Alamire	Hendrik van Veldeke en zijn muziek	13.000
Universitaire Pers Leuven	Meer dan koeien, varkens en dies meer". Een geschiedenis van de Landelijke Gilden, 1950-1990	2.000
Davidsfonds Uitgeverij	Schilderkunst uit de Bourgondische Nederlanden.	10.000
Stockmans Kalenders	De Vlaamse en Belgische schilderkunst in het Museo Nacional de Belles Artes de Cuba	10.000
Graphic Matter	Brueghel in detail	8.000
Mercatorfonds	Pieter Coecke van Aelst. Kunstenaar van de renaissance	7.500
Totaal		54.500

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/projectsubsidies/niet-periodieke-erfgoedpublicaties>

Reglement: een residentiebeleid voor cultureel erfgoed met het oog op competentieopbouw

Door het reglement krijgen medewerkers in het cultureel-erfgoedveld de mogelijkheid om in het buitenland werken en leerervaringen op te doen of duurzame contacten op te bouwen in een gepersonaliseerde stage. Het is de bedoeling dat de medewerker nieuwe competenties ontwikkelt die in en buiten de eigen instelling nuttig kunnen zijn en die hij of zij kan delen, om zo de eigen werking, en die van de organisatie te verbeteren. Bij terugkeer maakt de medewerker die in het buitenland verbleef een verslag waarin de meerwaarde aangetoond wordt.

Via dit reglement wordt een deel van de kosten gesubsidieerd. Er gelden enkel voorwaarden omdat het budget beperkt is:

- De aanvrager is tewerkgesteld bij een erkend museum, ingedeeld bij het Vlaams niveau of de Vlaamse Erfgoedbibliotheek.
- De aanvrager wordt in de aanvraag ondersteund door het betreffende museum of de Vlaamse Erfgoedbibliotheek.

In 2014 werden 23 aanvragen ingediend. De minister kende 30.000 euro toe aan deze residenties.

NAAM	MUSEUM	LAND	STAD	PERIODE		BEDRAG
Hellemans Marijke	Museum Plan tin-Moretus	USA	Washington	17/05/2014	24/05/2014	2.350,00
Goegebuer Sybilla	Hospitaal museum	Italië	Bologna	14/05/2014	17/05/2014	1.470,00
Van Godtsenh oven Karen	Modemuseum	USA	New York	01/11/2014	09/11/2014	1.600,00
Van Godtsenh oven Karen	Modemuseum	Frankrijk	Parijs	01/10/2014	19/12/2014	1.900,00
Nijkamp/ teeuw Lieneke/Bert	Kunstmusea	Duitsland		07/09/2014	11/09/2014	800,00
Cailliau/ Lamot ie/Yoon	Museum Dr. Annem Guislain	USA	New York	07/10/2014	11/10/2014	3.000,00
De Jaegher/ Bock Lars/Jozefien	STAM	Zweden	Göteborg	06/08/2014	8/08/2014	1.150,00

Van Nieuwen huys/Sancak /Neirinckx An n/Oktay/Piete r	MIAT	UK	Manchester	23/09/2014	26/09/2014	2.657,00
Chalmet Eline	MIAT	UK	Cromford	01/10/2014	3/10/2014	600,00
Van de Kerckhof Véronique	Kunstmusea	USA	Williamstown	03/11/2014	10/11/2014	2.170,00
Naudts Joachim	Fotomuseum	Duitsland		14/10/2014	21/10/2014	890,00
Loos Lieve	Museum Mayer Van den Bergh	USA	New York	01/03/2015	7/03/2015	1.169,84
Cools Geertje	MAS	USA	New York	01/03/2015	7/03/2015	1.169,84
Peterink Odette	Museum Plan tin-Moretus	USA	New York	01/03/2015	7/03/2015	1.169,84
Van Poucke Tine	Groeningemu seum	USA	New York	01/03/2015	7/03/2015	1.169,84
Ledure Lies	MSK	USA	New York	01/03/2015	7/03/2015	1.169,84
Stappaerts Greet	Middelheimm useum	USA	New York	01/03/2015	7/03/2015	1.169,84
Langens Tine	Fotomuseum	USA	New York	01/03/2015	7/03/2015	1.169,84
Aerts Peter	SMAK	USA	New York	01/03/2015	7/03/2015	1.169,84
Van Hecke Piet	M HKA	USA	New York	1/03/2015	7/03/2015	1.169,84
Fornari Bruno	MSK	Nederland	Den Haag	18/01/2015	24/01/2015	884,40
Meerdere per M soneelsleden		USA		21/02/2015	1/03/2015	6.000,00
Wille Tammy	MAS	USA	NY	01/03/2015	7/03/2015	1.169,84
Totaal						30.000

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/projectsubsidies/residentiebeleid-erfgoed-competentie>

Aanvullende subsidies voor tewerkstelling (DAC)

Het Derde Arbeidscircuit (DAC) is een tewerkstellingsmaatregel van 1982. Doel van de maatregel was structureel werklozen tewerkstellen in de niet-commerciële sector. De overheid treedt op als werkgever en betaalt het loon van de DAC'ers.

Sinds 2001 worden DAC-tewerkstellingsplaatsen omgezet in gewone tewerkstelling. De organisatie waarin een DAC'er actief is, treedt dan op als werkgever en krijgt van de Vlaamse overheid een *aanvullende subsidie voor tewerkstelling*.

De DAC-tewerkstellingsplaatsen in de cultureel-erfgoedsector werden vanaf 2009 geïntegreerd in het Cultureel-erfgoeddecreet:

- Voor structureel gesubsidieerde organisaties werd de aanvullende subsidie voor tewerkstelling toegevoegd aan de werkingssubsidies.
- Organisaties die erkend zijn als museum, cultureel archief of erfgoedbibliotheek kunnen een aanvraag doen om de aanvullende subsidie voor tewerkstelling te houden.
- Bij organisaties die niet erkend zijn, dooft de aanvullende subsidie voor tewerkstelling uit. Zij krijgen alleen nog een subsidie voor personen die in het DAC-statuut werken. Als die uit dienst gaan, stopt de subsidie.

Tewerkstellingsplaatsen die vrijkomen, worden herverdeeld naar het regionale depotbeleid.

In 2013 kregen 22 organisaties een aanvullende subsidie voor tewerkstelling voor 35 voltijds equivalenten. De totale subsidie was 1,4 miljoen euro. De situatie voor 2014 kan pas vastgesteld worden in het najaar van 2015, als de bewijsstukken voor de loonkosten aan Kunsten en Erfgoed bezorgd zijn en gecontroleerd werden.

Organisatie	Status	Aantal VTE	Bedrag in euro
Bakkerijmuseum Walter Plaetinck, Zuidgasthuishoeve	Erkend	7,0	266.292,17
De Zilverreiger, Streekmuseum van Klein Brabant		0,5	17.068,65
Ecomuseum en Archief Boomse Baksteen*		1,0	26.236,06
Erfgoed Lommel	Erkend	3,0	147.259,10

Gasthuismuseum Sint-Dimpna		2,5	117.851,20
Geschied- en Heemkundige Kring Kinrooi		1,0	54.300,76
Geschied- en Heemkundige Kring van Landen		0,5	26.918,12
Heemkring De Drie Rozen		1,1	43.925,24
Heemkring Heidebloemke		0,5	17.608,82
Heemkundige Kring St.-Huibrechts-Lille		1,0	58.669,71
Karrenmuseum Essen	Erkend	2,0	84.331,03
Midzeelhoeve	Erkend	2,0	83.151,97
Museum De Bres		1,0	34.245,69
Museum van het Kamp van Beverlo		2,0	95.706,44
Regionale Heemmusea Bachten De Kupe		1,0	23.819,60
Sincfala, Museum van de Zwinstreek		1,2	53.068,50
Speelgoedmuseum Mechelen	Erkend	1,0	39.630,76
Museum Dhondt Dhaenens	Erkend	2,0	73.938,00
Talbot House	Erkend	2,0	77.961,56
Vrienden van het Museum Bardelaere		1,0	24.113,72
Vrienden van het Sint-Godelievemuseum		1,0	59.665,02
Zuidwestbrabants Museum Halle		0,5	11.284,94
Totaal		34,8	1.437.047,06

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/proje-ctsubsidies/aanvullende-subsidies-tewerkstelling>

Subsidies voor bovenlokale infrastructuur en depotinrichting

De Vlaamse overheid biedt ondersteuning voor culturele infrastructuur met bovenlokaal belang, op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 2012. Dit besluit legt de nieuwe prioriteiten in de sectoren Cultuur, Kunst en Jeugd voor 2012-2016 vast. Speciale aandacht gaat naar toegankelijkheid en duurzaamheid.

Eén van de vijf prioriteiten voor de periode 2012-2016 zijn cultureel-erfgoeddepots. Het gaat om de ondersteuning van open depots waar iedereen objecten en materialen moet kunnen consulteren in een consultatieruimte en depots die openstaan voor andere dan de eigen collecties.

Deze organisaties kregen in 2014 een subsidie voor de inrichting van een cultureel-erfgoeddepot:

- Provincie Oost-Vlaanderen – Huysmanshoeve, 500.000 euro
- Provincie West-Vlaanderen - Potyze Sint-Andrie, 500.000 euro.

Deze subsidies werden toegekend door het Fonds voor Culturele infrastructuur ([FoCI](#)). [1]

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/boven-lokale-infrastructuur-en-depotinrichting>

Links:

[1] <http://www.cjism.be/cultuur/themas/culturele-infrastructuur>

Commissies

Het Cultureel-erfgoeddecreet van 2012 voorziet in 3 commissies voor de advisering:

- Adviescommissie Cultureel Erfgoed
- Beoordelingscommissie Landelijke Cultureel-erfgoedorganisaties
- Beoordelingscommissie Cultureel-erfgoedprojecten en Cultureel-erfgoedconvenants.

De beoordelingscommissies bestaan uit 9 vaste leden, per ronde aangevuld met tijdelijke leden, gekozen uit een pool van 42 deskundigen.

In de adviescommissie zetelen 12 leden. Het mandaat loopt tot oktober 2015.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/commissies>

De adviescommissie

De Adviescommissie kwam in 2014 5 keer samen. In 2014 stelde de Adviescommissie een nieuwe landschapstekening op. Deze werd voor het eerst opgesteld in 2009, in aanloop naar de nieuwe regeerperiode werd ze vernieuwd.

De landschapstekening schetst een evolutie van het door Vlaanderen gesubsidieerde cultureel-erfgoedveld in de voorbije vijf jaar. De Adviescommissie maakt daarbij een analyse van die evolutie en geeft aanbevelingen voor de toekomst.

De landschapstekening is gebaseerd op de bevindingen van de Adviescommissie en de kwaliteitsbeoordeling door de beoordelingscommissies over de voorbije jaren.

Op het Groot Onderhoud in Brussel, op 14 oktober 2014, stelde de Adviescommissie de landschapstekening voor aan minister Sven Gatz en het cultureel-erfgoedveld. De landschapstekening zal gedurende de huidige regeerperiode aangevuld worden met vervolgrapporteringen.

De Adviescommissie begeleidde daarnaast de werking van de beoordelingscommissies.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/commissies/adviescommissie>

Beoordelingscommissies

De beoordelingscommissie Landelijke Cultureel-erfgoedorganisaties kwam in 2014 niet samen omdat er dit jaar geen aanvragen voor ondersteuning van collectiebeherende instellingen kon ingediend worden.

De beoordelingscommissie Cultureel-erfgoedprojecten en Cultureel-erfgoedconvenants behandelde in 2014 de ronde van de cultureel-erfgoedconvenants, met 17 aanvragen door intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, voor ondersteuning van het lokale cultureel-erfgoedbeleid. Ze organiseerde hearings met alle aanvragers. Hiertoe kwam ze vijf keer samen voor advisering (en hearings). Daarnaast kwam de commissie in 2014 vier keer samen om twee rondes projectaanvragen te adviseren.

Begin 2015 (15 januari) kwam de commissie één keer samen om de werking 2014 te evalueren.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/organisaties-ondersteunen/commissies/beoordelingscommissie>

Beschermen van cultureel erfgoed – topstukken

Kunsten en Erfgoed staat in voor de bescherming van roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/beschermen-van-erfgoed-en-topstukken>

Topstukkendecreet

Het Topstukkendecreet beschermt het roerend cultureel erfgoed dat vanwege zijn bijzondere archeologische, historische, cultuurhistorische, artistieke of wetenschappelijke betekenis voor de Vlaamse Gemeenschap in Vlaanderen bewaard moet blijven.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/beschermen-van-erfgoed-en-tops-tukken/topstukkendecreet>

Topstukkenraad

De Raad voor het behoud van het roerend cultureel erfgoed (Topstukkenraad) adviseert de Vlaamse Regering over het beleid voor cultureel erfgoed, over de toepassing van het Topstukkendecreet, over de vaststelling van de Topstukkenlijst en de toelating om fysieke ingrepen op een topstuk uit te voeren.

De Raad baseert zich bij zijn voorstellen om cultuurobjecten in de Topstukkenlijst op te nemen vooral op de proeflijsten die externe onderzoekers in zijn opdracht opstellen en die focussen op specifieke thema's. De behandeling van deze proeflijsten in de plenaire vergadering gebeurt op basis van de voorbereiding van daartoe binnen de Raad opgezette werkgroepen. In 2014 was er slechts één Raadswerkgroep actief. Op 4 februari 2014 kwam de werkgroep 'edelsmeedkunst' samen om nieuwe beschermingen voor te bereiden op basis van de proeflijst edelsmeedkunst.

In 2014 werd een opdracht gegeven aan het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium om, op basis van de eerder aangeleverde, uitgebreide proeflijst 'textiel', een selectief voorstel te formuleren voor opname van kerkelijk textiel in de Topstukkenlijst. Dit voorstel wordt verwacht voor najaar 2015.

Een werkbezoek aan de Sint-Leonarduskerk te Zoutleeuw op 4 juli leidde ertoe dat in 2015 een opdracht werd gegeven tot onderzoek van mogelijke topstukken in dit monument.

Het mandaat van de in 2009 aangestelde Raad liep af op 27 mei 2014. De Raad sloot haar mandaat af met een memorandum waarin de prioriteiten voor de volgende werkperiode (2014-2019) werden opgesteld.

Als voornaamste prioriteiten kwamen naar voor:

- de implementatie van het nieuwe Topstukkendecreet
- de afsluiting van een intra-Belgisch samenwerkingsakkoord voor de bescherming van het roerend cultureel erfgoed
- het opstarten van een actief beleid, - het opstarten van een beleid, gericht op een betere bewaring en behoud van topstukken
- een ruimere financiering van het Topstukkenfonds
- de invoering van een vorm van vrijstelling van successierechten voor in de Topstukkenlijst opgenomen cultuurobjecten
- het invoeren van een meer performante regeling tot inbetalinggeving van kunstwerken om te voldoen aan successierechten
- overleg met de federale regering en de andere gemeenschappen over een fiscaal flankerend beleid voor Topstukken.

Per ministerieel besluit van 25 april werd de Topstukkenraad, voor een periode van vijf jaar, als volgt opnieuw samengesteld:

- Thomas Leysen, *voorzitter*
- Leen van Dijck, *ondervoorzitter*
- Sabine Taevernier, Catheline Metdepenninghen, Anne van Grevenstein-Kruse, Werner Adriaenssens, Jan Ceuleers, Gerrit Vanden Bosch, Jan Van der Stock, *leden*

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/beschermen-van-erfgoed-en-topstukken/topstukkendecreet/topstukkenraad>

Topstukkenlijst

Eind 2014 waren 508 objecten en 47 verzamelingen definitief in de Topstukkenlijst opgenomen.

De Topstukkenlijst werd in 2014 uitgebreid met:

- het apostelretabel van de Sint-Dimpnakerk te Geel
- theatererfgoed: 12 objecten
- agrarisch erfgoed: 12 objecten
- schilderkunst 16de eeuw: 48 objecten en twee verzamelingen
- tekenkunst 16de eeuw: 14 objecten en één verzameling
- beeldhouwkunst 16de eeuw: 18 objecten.

In 2014 werden ook volgende cultuurgoederen voorlopig opgenomen in de Topstukkenlijst:

- kurkmodel van het Pantheon (van de hand van A. Chichi)
- verzameling van 582 handschriften van de Duinenabdij
- verzameling van 16 incunabelen gedrukt door Colard Mansion.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/beschermen-van-erfgoed-en-topstukken/topstukkendecreet/topstukkenlijst>

Toelating voor fysieke ingrepen

Voor fysieke ingrepen op voorwerpen en verzamelingen uit de Topstukkenlijst is vooraf een akkoord nodig van Kunsten en Erfgoed, na advies van de Topstukkenraad. In 2015 gebeurde dit op:

- Rubens, Epitaaf van Nicoolaas Rockox (triptiek) (KMSKA)
- Pierre Gole, 17e eeuwse Franse tafel (stad Antwerpen)
- Anoniem, geboorte van Christus (Museum Mayer van den Bergh)
- Hans Bol, De val van Icarus (Museum Mayer van den Bergh) – gouache
- Boschtriptiek van het Groeningemuseum, Brugge
- Gebroeders van Eyck, Lam Godsretabel (Sint-Baafskathedraal Gent) : bijkomende behandeling (vrijleggen van de oorspronkelijke verflaag) van de acht buiten luiken (zie verder bij 'In de kijker')
- Anoniem, Reliekschrijn Sint-Odilia (privébezit)
- Stampe en Vertongen, vliegtuig SV 4 OO GWC (privébezit)
- Anoniem, Besloten Hofje (Stedelijke Musea Mechelen).

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/beschermen-van-erfgoed-en-topstukken/topstukkendecreet/toelating-fysieke-ingrepen>

Topstukken buiten Vlaanderen brengen

In 2014 waren er 16 toelatingen uitgereikt om 109 topstukken tijdelijk buiten Vlaanderen te brengen. In 9 toelatingen ging het om 97 stukken uit de collectie van het KMSKA, dat gesloten is voor verbouwingen. Het KMSKA zette een programma op om de werken uit zijn collectie ook tijdens de verbouwingen maximaal aan het publiek te tonen via binnen- en buitenlandse bruiklenen.

Daarnaast waren er ook toelatingen voor topstukken uit de collecties van MSK Gent, het Museum Mayer van den Bergh (Antwerpen), het Maagdenhuis (Antwerpen), Plantin Moretus museum-prentenkabinet (Antwerpen), het Groeningemuseum (Brugge) en het Memlingmuseum (Brugge).

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/beschermen-van-erfgoed-en-topstukken/topstukkendecreet/buiten-vlaanderen-brengen>

Topstukkenfonds

Het Topstukkenfonds werd door het Topstukkendecreet opgericht in 2003. In de begroting wordt een jaarlijkse dotatie voor het Topstukkenfonds opgenomen. De dotatie voor 2014 beliep 569.000 euro. Het budget van het Topstukkenfonds is overdraagbaar naar de volgende begrotingsjaren.

De middelen van het Topstukkenfonds worden zowel aangewend voor de aankoop van sleutelwerken en Topstukken als voor de toekenning van restauratie-subsidies voor topstukken.

Aankoop van topstukken en sleutelwerken

In 2014 werden voor het M HKA, Antwerpen, twee sleutelwerken aangekocht.

- 14 foto's uit de reeks *Ship of Fools* (2010) van Allan Sekula (BKS 019) (200.000 euro)
- de sculptuur/installatie 'Zwitserse fiets' van Panamarenko (1967) (BKS 020) (75.000 euro).

Beide werken werden in langdurige bewaring gegeven aan het M HKA.

'Sleutelwerken' zijn werken die een centrale rol (kunnen) spelen voor de collecties van eigen instellingen en erfgoedinstellingen ingedeeld bij het Vlaamse niveau, maar die door hun hoge financiële aarde buiten het aankoopbereik van die instellingen en hun inrichtende machten blijven. Dergelijke collectiestukken worden – zo mogelijk – voor de 'Collectie Vlaanderen' aangekocht door de Vlaamse overheid en daarna in langdurige bewaring gegeven aan het museum waarvoor het aangekochte werk een 'sleutelrol' kan vervullen binnen zijn collectie.

In 2014 werden er geen topstukken aangekocht.

Restauratiedossiers 2014

Begunstigde	Topstuk	Kostprijs in euro	Subsidie %	Subsidie euro
Kerkfabriek Sint-Baafskathedraal	Lam Gods Restauratie lijsten buitenluiken	149.923,00	40	59.969,20
Kerkfabriek Sint-Baafskathedraal	Lam Gods Weghalen overschilderingen buitenluiken	479.650,00	40	191.860,00
Historische Huizen Gent	Dekplaat 'kraanvogel'	8.591,00	80	6.872,80
Privébezit	SV 4 C		50	4.840,00
Totaal				263.541,80

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/beschermen-van-erfgoed-en-tops-tukken/topstukkendecreet/topstukkenfonds>

Europese verordening voor de uitvoer van cultuuroederen

(Europese verordening nr. 116/2009 van de Raad van 18 december 2008 betreffende de uitvoer van cultuuroederen)

Sinds april 1993 heeft de Europese Unie een systeem van vergunningen om cultuuroederen uit te voeren. In de bijlage bij de *Verordening* staat een lijst van categorieën. Cultuuroederen uit een van die categorieën kunnen alleen buiten de Europese Unie gebracht worden als de uitvoerder een vergunning heeft.

In België bepaalt het grondgebied waarop het cultuuroed zich bevindt, welke overheid de uitvoervergunning aflevert. Voor cultuuroederen in Brussel kiest de uitvoerder vrij bij wie hij zijn uitvoervergunning aanvraagt.

In 2014 leverde Kunsten en Erfgoed 333 uitvoervergunningen af (208 in 2013).

Er werden 266 vergunningen afgeleverd voor definitieve uitvoer. Het ging daarbij vooral om archeologica (426 objecten voor 187 uitvoervergunningen) en schilderijen (46 schilderijen op 41 uitvoervergunningen). Veel cultuuroederen waarvoor een definitieve uitvoervergunning afgeleverd werd, komen echter terug naar België. Galeriers vragen voor buitenlandse kunstbeurzen immers altijd een definitieve uitvoervergunning aan. Zo kan het cultuuroed ter plekke blijven wanneer het op de beurs verkocht wordt. Is dat niet het geval, dan komen de cultuuroederen na afloop van de beurs terug naar België.

In 2014 werden er 67 uitvoervergunningen afgeleverd (77 in 2013) voor tijdelijke uitvoer. Bij tijdelijke uitvoer blijft de uitvoerder steeds verplicht om het cultuuroed na afloop van de toegestane periode terug naar België te brengen. Het ging daarbij vooral voor schilderijen, uitgeleend voor tentoonstellingen in het buitenland.

Voor de opvolging van de verordening werd door de Europese Commissie een comité opgericht met experts uit de lidstaten. Voor Vlaanderen volgt Kunsten en Erfgoed – cel Topstukken de werking van dit comité op (*Committee on the export and return of cultural goods*).

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/beschermen-van-erfgoed-en-topstukken/verordening-voor-de-uitvoer-van-cultuuroederen>

Europese richtlijn voor de teruggave van cultuurgoederen

(richtlijn 2014/60/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende de teruggave van cultuurgoederen die op onrechtmatige wijze buiten het grondgebied van een lidstaat zijn gebracht)

De richtlijn biedt sinds 1993 aan lidstaten van de Europese Unie de mogelijkheid om de terugkeer te eisen van een cultuurgoed dat naar een andere lidstaat van de Europese Unie ging, in overtreding van de wetgeving op de bescherming van roerend cultureel erfgoed.

De richtlijn werd in de praktijk nauwelijks toegepast. In geval van illegale uitvoer van cultuurgoederen gaven parketten en politiediensten er de voorkeur aan om te werken op basis van de strafrechtelijke vergrijpen van 'diefstal' en 'heling', overtredingen waarvoor een goed werkende onderlinge samenwerkingspraxis bestaat eerder dan aan de complexere en onbekende richtlijn.

In 2014 werd de richtlijn herzien. Voor Vlaanderen volgden Kunsten en Erfgoed – cel Topstukken (inhoudelijke expertise) en het departement Cultuur (via de permanente vertegenwoordiging van België bij de EU) deze discussies op.

Belangrijkste wijzigingen van de richtlijn zijn:

- uitbreiding van het toepassingsgebied tot alle cultuurgoederen die door een van de lidstaten aangeduid werden als beschermd nationaal erfgoed (de vroegere voorwaarde dat deze stukken ook moesten behoren tot een van de categorieën, vermeld in de bijlage bij de richtlijn werd geschrapt)
- verlenging van de termijnen om een vordering tot teruggave in te dienen tot 3 jaar nadat de benadeelde lidstaat kennis kreeg van de bewaarplaats en de identiteit van de bezitter van het cultuurgoed
- omkering van bewijslast: vergoeding van de bezitter te goeder trouw kan enkel als deze kan aantonen dat hij bij de verwerving van het cultuurgoed in kwestie de nodige zorgvuldigheid heeft betracht.

De omzetting van deze richtlijn in Belgisch recht moet ten laatste gebeuren 18 maanden na de publicatie van de richtlijn in het Europees Publicatieblad.

In 2014 werden er in België geen claims ingediend op basis van deze regeling. We kennen geen gevallen van restitutie volgens deze regeling.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/beschermen-van-erfgoed-en-tops-tukken/eu-richtlijn-teruggave-cultuurgoederen>

Vrijstelling van zekerheid voor tijdelijke invoer van kunstwerken van buiten de EU

Voor de tijdelijke invoer van kunstwerken in het douanegebied van de Europese Unie is in principe een borg vereist. Als later blijkt dat de tijdelijk ingevoerde kunstwerken niet terug gingen ('wederuitvoer'), kan de douane de misgelopen invoerrechten, btw en boetes op de gestorte borg verhalen. Die borgstelling is ten laste van de invoerder van de kunstwerken. In principe moeten musea dus voor al hun bruiklenen van buiten de Europese Unie een borgsom storten.

Dat is een zware belasting voor het budget van de musea: de gestorte borgsom blijft geblokkeerd tot de vrijgave na de wederuitvoer. Vandaar de mogelijkheid tot 'vrijstelling van zekerheid' (vrijstelling om de borgsom te storten).

Vroeger konden de musea zelf die vrijstelling aanvragen. De sinds kort verscherpte douanereglementering bepaalt dat nu alleen een overheid de vrijstelling van zekerheid nog kan aanvragen: het museum als dat een overheidsinstelling is (zoals het KMSKA), of de overheidsinstelling waarvan het museum afhangt (zoals de stad voor een stedelijk museum).

Musea die onder geen van die twee categorieën vallen (bijvoorbeeld musea met een vzw-status) kunnen aan een Belgisch overheidslichaam naar keuze vragen of het voor het museum een vrijstelling van zekerheid wil aanvragen voor de tijdelijk in te voeren werken. Als een overheid daartoe bereid is, moet ze de douane een verklaring bezorgen waarin ze er zich toe verbindt om alle invoerrechten, btw en andere verschuldigde belastingen en boeten te betalen als die 'opeisbaar' zouden worden (dus als een tijdelijk ingevoerd kunstwerk niet correct 'weder uitgevoerd' werd en deel is gaan uitmaken van het commercieel verkeer in de Europese Unie zonder daarvoor de verschuldigde rechten te betalen).

De minister van Cultuur stond in 2014 borg voor de invoer van kunstwerken voor tijdelijke tentoonstellingen in de Landcommanderij Alden Biezen en in het M HKA.

Landcommanderij Alden Biezen :

- bruiklenen voor de tentoonstelling 'Meeting in Brooklyn' (8 februari tot 13 april) (risico: 4.3628.544 euro)

M HKA, Antwerpen :

- bruiklenen voor de tentoonstelling 'The Pink Sky' (13 maart tot 25 mei)

(risico: 4.364 euro)

- bruiklenen voor de tentoonstelling 'el Hotel Electrico' (20 februari tot 11 mei 2014)

(risico: 2.904 euro)

- bruiklenen voor de tentoonstelling 'Don't you know who I am? Art after Identity Politics' (12 juni 2014 tot 12 oktober 2014) (risico: 30.958 euro)

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/beschermen-van-erfgoed-en-tops-tukken/vrijstelling-zekerheid-invoer-van-buiten-eu>

Vrijwaring voor inbeslagname van tijdelijk in Vlaanderen tentoongestelde cultuurgoederen

De Wet van 14 juni 2004 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op het instellen van een uitvoeringsimmunititeit ten aanzien van buitenlandse cultuurgoederen die in België voor het publiek vertoond worden, bepaalt dat cultuurgoederen die eigendom zijn van buitenlandse mogendheden niet vatbaar zijn voor beslag als die goederen zich bevinden op het grondgebied van het Koninkrijk met het oog op een openbare en tijdelijke tentoonstelling.

Buitenlandse overheden en musea vragen steeds meer een bevestiging dat de cultuurgoederen die zij uitlenen voor een tijdelijke tentoonstelling in Vlaanderen nooit in beslag genomen kunnen worden ('vrijwaring van inbeslagname').

De Vlaamse overheid levert dan een verklaring af waarin ze de voorgenomen bruikleen toetst aan de wettelijke voorwaarden voor vrijwaring van inbeslagname.

In 2014 werden *letters of comfort* afgeleverd voor bruiklenen uit de collecties van:

- het Moscow Museum of Modern Art voor de tentoonstelling 'Don't you know who I am? Art after Identity Politics' (M HKA, Antwerpen, 12 juni tot 12 oktober
- het Fitzwilliam Museum van Cambridge voor de tentoonstelling 'De Zee – salut d'honneur Jan Hoet' in Mu.ZEE, Oostende, 23 oktober tot 19 april 2015).

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/beschermen-van-erfgoed-en-tops-tukken/vrijwaring-inbeslagname-tentoongestelde-goederen>

Borgen van immaterieel cultureel erfgoed

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/borgen-van-immaterieel-cultureel-erfgoed>

Regelgeving

De Visienota 2010 van minister Schauvliege is nog altijd de leidraad voor het beleid voor immaterieel cultureel erfgoed (ICE) in Vlaanderen in navolging van de Unescoconventie voor het borgen van het immaterieel cultureel erfgoed (2003).

Het Cultureel-erfgoeddecreet speelt een belangrijke rol door organisaties te ondersteunen die ook inzetten op immaterieel cultureel erfgoed.

Via het Reglement Inventaris Vlaanderen voor Immaterieel Cultureel Erfgoed 2013 kunnen gemeenschappen, groepen of individuen immaterieel cultureel erfgoed voordragen voor die Inventaris. De aanvragen worden geadviseerd door de Expertcommissie ICE die haar leden rekruteert uit de gesubsidieerde cultureel-erfgoedorganisaties met een werking voor immaterieel cultureel erfgoed en FARO, aangevuld met enkele externe experts.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2013/cultureel-erfgoed/borgen-van-immaterieel-cultureel-erfgoed/regelgeving>

Inventaris Vlaanderen voor Immaterieel Cultureel Erfgoed

Vanaf 2013 is het platform www.immaterieelerfgoed.be [1] geïntegreerd in de aanvraagprocedure voor nominaties voor de Inventaris Vlaanderen voor Immaterieel Cultureel Erfgoed. Dat stimuleerde het gebruik van het platform en verhoogde de kwaliteit van de gedocumenteerde elementen op het vlak van borging en gedragenheid. Tapis plein vzw modereert het platform.

Voor de moderatie en onderhoud van het platform krijgt Tapis plein vzw 67.000 euro per jaar.

In 2014 dienden drie gemeenschappen, groepen of individuen een aanvraag in voor opname op de Inventaris Vlaanderen. De minister besliste deze drie elementen toe te voegen aan de Inventaris Vlaanderen voor Immaterieel Cultureel Erfgoed:

- Kermiscultuur
- Memorial Day
- Morsecode.

In totaal staan er nu 41 elementen op de [Inventaris Vlaanderen Immaterieel Cultureel Erfgoed](#) [2].

In 2014 werd de voortgangsrapportering van elementen op de Inventaris gebruikt om documentatie op het interactieve platform te actualiseren. Dat zet de voorbeeldrol van die elementen en de rol van de betrokken erfgoedgemeenschap duidelijker in de verf. Bovendien maakt het platform zo zijn functie waar als interactief forum om goede praktijken te documenteren.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/borgen-van-immaterieel-cultureel-erfgoed/inventaris-vlaanderen>

Links:

[1] <http://www.immaterieelerfgoed.be>

[2] <http://www.kunstenenerfgoed.be/nl/inventaris-vlaanderen>

Unesco: Internationale Lijsten en het Register voor Immaterieel Cultureel Erfgoed

De Unescoconventie 2003 stelt als voorwaarde voor opname van een element op de 'Representatieve Lijst van het Immaterieel Cultureel Erfgoed van de Mensheid' dat het op een Inventaris van de betrokken lidstaat moet staan.

Het aantal dossiers dat Unesco elk jaar behandelt, is in 2014 beperkt tot 50 nominaties voor de rondes 2015 en 2016.

De dossiers die België namens de Vlaamse Gemeenschap indiende tot en met maart 2012 vallen onder deze regeling. Het gaat om:

- De psychiatrische gezinsverpleging en de Sint-Dympnaverering in Geel
- De Last Post in Ieper
- De Vlaamse beiaardcultuur.

De Vlaamse Gemeenschap bepaalde in overleg met de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap om voor 2014 het element 'Belgische biercultuur' als prioriteit naar voren te schuiven. Wegens de beperkte capaciteit van het UNESCO-secretariaat werd deze nominatie niet in de cyclus 2014-2015 behandeld en moet het dossier in 2015 opnieuw ingediend worden.

België is van 2012-2016 lid van het Unesco 2003-Intergouvernementeel Comité. Kunsten en Erfgoed was in 2014 vertegenwoordigd op de algemene vergadering van de Conventie te Parijs (2-6 juni) en op de bijeenkomst van het Intergouvernementele Comité te Parijs (24-28 november), als lid van de Belgische delegatie, door Marc Jacobs en Hans van der Linden.

Tijdens deze bijeenkomst nam het Comité de nominatie 'Safeguarding the carillon culture: preservation, transmission, exchange and awareness-raising' op als Best safeguarding practices (art. 18).

Specifiek naar aanleiding van de algemene vergadering van de UNESCO-conventie voor het borgen van het ICE, werkte het agentschap een summier actualisering van het beleidskader uit in een drietalige folder die in Parijs verspreid werd. Dit document was vooral bedoeld om de Vlaamse aanpak te promoten en internationale contacten te stimuleren.

De jaarlijkse bijdrage aan Unesco voor Immaterieel Cultureel Erfgoed was 20.408,25 Amerikaanse dollar (18.500 euro). De Belgische bijdrage aan de Conventie wordt verdeeld over de drie Gemeenschappen volgens een vooraf bepaalde verdeelsleutel. Het bedrag dient voor programma's rond immaterieel cultureel erfgoed.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/borgen-van-immaterieel-cultureel-erfgoed/internationale-lijsten-en-register>

Beheer van de Collectie van de Vlaamse Gemeenschap

Kunsten en Erfgoed beheert de Collectie van de Vlaamse Gemeenschap, zo'n 18.000 kunstwerken. Ongeveer 10.000 van die werken zijn eigendom van de Belgische Staat, verworven tussen 1860 en 1962. De Vlaamse Gemeenschap verwierf tot nu toe ca. 8000 werken.

Het grootste deel van de collectie (meer dan 14.000 kunstwerken) bevindt zich op locatie, in musea, culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken. De andere objecten worden vooral gebruikt in kantoren, vergaderzalen en andere ruimtes van Vlaamse en federale administraties, steden en gemeenten, provincies, ... In het depot voor kunstwerken van de Vlaamse overheid worden de werken in transit bewaard.

Kunsten en Erfgoed heeft een werkingsbudget dat vooral de kosten voor het beheer van de Collectie van de Vlaamse Gemeenschap dekt: kosten voor restauraties, opslag en ontsluiting van de collectie. In 2014 ging dat om 464.000 euro. Op dat werkingsbudget worden ook nog kosten gedragen voor het kunsten- en erfgoedbeleid (bijvoorbeeld Risk assessment PSK, proeflijst topstukken textielen erfgoed, onderzoek programma van eisen depot).

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/beheer-collectie-vlaamse-gemeenschap>

Aankopen M HKA

Binnen het werkingsbudget voor het beheer van de Collectie van de Vlaamse Gemeenschap is er ook jaarlijks een budget van ongeveer 100.000 euro gereserveerd voor de collectievorming van het Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen (M HKA).

In 2014 verwierf de Vlaams overheid hiermee 11 kunstwerken voor de collectieondersteuning M HKA, voor een totaalbedrag van 99.339,04 euro.

BK 7800 - M504	Marian Zhunin en Victor Alimpiev	Ode
BK 7814 - M518	Franz West	Untitled, 1983-1989
BK 7825 - M529	Danny Matthys	De wereld draait door-2014'
BK 7826 - M530	Danny Matthys	Chen
BK 7827 - M531	Luc Tuymans	Surrender 2014'
BK 7828 - M532	Carla Arocha	Persiana
BK 7829 - M525	Kerry James Marshal	Untitled
BK 7830 - M524	Craigie Horsfield	The Arciconfraternity of...
BK 7831 - M526	Pedro Barateiro	Curfew
BK 7832 - M527	Vaast Colson	Container & Accoustics
BK 7833 - M528	De Lauré	Untitled

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/beheer-collectie-vlaamse-gemeenschap/aankopen-m-hka>

Bewaargevingen

Kunstwerken uit de Collectie van de Vlaamse Gemeenschap worden in bewaring gegeven aan musea, culturele archiefinstellingen, erfgoedbibliotheken en openbare instellingen. In 2014 werden 15 nieuwe aktes van bewaargeving opgesteld.

Momenteel zijn er ongeveer 1.500 bewaarplaatsen. Opvallend is dat er meer werken teruggebracht worden en dat instellingen minder werken ontlene, waardoor dat aantal stagneert. In 2014 werden 375 werken geretourneerd naar het depot. De relatief nieuwe tendens van landschapsbureaus en open ruimtes kan de oorzaak zijn. Ook besparingen, het plaatsgebrek en de groeiende aandacht voor correcte bewaring van kunstwerken zorgen voor een mentaliteitsverandering.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/beheer-collectie-vlaamse-gemeenschap/bewaargevingen>

Bruiklenen

Kunsten en Erfgoed staat bruiklenen toe van kunstwerken voor tijdelijke tentoonstellingen als de conditie van het werk dit toelaat en de tentoonstellingsruimtes geschikt zijn. In 2014 behandelde Kunsten en Erfgoed 18 bruikleenaanvragen. De meeste bruikleenaanvragen gaan rechtstreeks via de collectiebeherende instellingen waar een kunstwerk in langdurige bewaring is.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/beheer-collectie-vlaamse-gemeenschap/bruiklenen>

Behoud en beheer

In 2014 werden 30 openbare instellingen bezocht voor een conditiecontrole van de werken en een volledige doorlichting van de akte van bewaargeving. Zo'n inspectie gaat na of de toestand van de werken nog goed genoeg is voor expositie.

Als dat nodig is, ondergaan de kunstwerken behandeling. In 2014 ondergingen 19 werken een externe conservatie- of restauratiebehandeling; 90 werken werden intern behandeld (conservatie).

De focus lag op het afronden van het GAP (Grafiek Archivering Project) dat in 2013 van start ging. Het gaat over werken die niet meer functioneel zijn, beschadigd of die niet meer beantwoorden aan de huidige esthetische voorwaarden van bewaarnemers en bruikleenaanvragers. Er werden 479 werken op papier uitgelijst, klaargemaakt voor conservering en gearchiveerd in zuurvrije bewaar dozen.

Binnen de deelcollectie 'Orgelcollectie Ghysels' werd de restauratie van het Mortier 92toest orgel afgerond en werd de behandeling voor 3 salonorgels opgestart.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/beheer-collectie-vlaamse-gemeenschap/behoud-en-beheer>

Collectieplan

Ter voorbereiding van de opmaak van een collectieplan startte Kunsten en Erfgoed een aantal projecten en onderzoeken op.

In 2014 leverde de Universiteit Gent een ontwerp voor een waarderingsmethodiek voor de Collectie van de Vlaamse Gemeenschap op. Volgend jaar zal een vervolgtraject aangevat worden voor de effectieve classificatie van de collectie.

In 2013 startte Packed vzw een samenwerkingsovereenkomst rond Persistente Identificatie (PID) op tussen de Vlaamse Kunstcollectie, Contemporary Art Heritage Flanders, Lukas Art in Flanders en de Collectie van de Vlaamse Gemeenschap.

Binnen het PID 1-project werden de identificatiegegevens van de aangeleverde collectie data (kunstwerken, afbeeldingen, objectnamen, dateringen) genormaliseerd. Via de persistente URI's (= een unieke verwijzing) kan de collectiedata gekoppeld worden en verrijkt met informatie uit andere bronnen (linked data). In 2015 gaat het vervolgtraject PID 2 van start met de deeltrajecten:

- Hoe word ik datamanger
- Event-based objectbeschrijving
- Linked open data publicatie via Wikipedia.

Tenslotte ging Kunsten en Erfgoed eind 2014 een samenwerkingsproject aan met Contemporary Art Heritage Flanders (CAHF) rond het klaren van het auteursrecht op de kunstwerken uit de collectie van CAHF en van de Vlaamse Gemeenschap.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/beheer-collectie-vlaamse-gemeenschap/collectieplan>

Een nieuw depot voor de collectie van de Vlaamse Gemeenschap

Het huidige depot voor de collectie van de Vlaamse Gemeenschap heeft niet genoeg ruimte om de kunstwerken goed te bewaren. Het is onmogelijk om van de huidige locatie een optimale depotinfrastructuur te maken. Ook andere depots en archieven van de Vlaamse overheid hebben nieuwe behoeften geformuleerd. Onroerend erfgoed is op zoek naar centrale depotruimte om de huidige depots te vervangen. Het Vlaams archief moet uitbreiden. Tegelijk zijn er synergiën mogelijk door efficiëntere dienstverlening in co-beheer, service, klantenontvangst, ontwikkeling van knowhow. Dit is niet alleen positief voor de werking, maar ook kostenbesparend.

Het project van het geïntegreerde depot beoogt een strategische samenvoeging van alle depot- en archief Faciliteiten van drie verschillende entiteiten op één site. Dit is een meerjarenplan dat wordt voorbereid door Bestuurszaken-vastgoedbeleid.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/beheer-collectie-vlaamse-gemeenschap/nieuw-depot-collectie-vlaamse-gemeenschap>

Sectorale beleidsontwikkeling

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/sectorale-beleidsontwikkeling>

Visienota Cultureel Erfgoed

Najaar 2013 en voorjaar 2014 gingen in de afdeling Erfgoed 5 denkdagen door. De doelstelling was om op zoek te gaan naar bouwstenen voor een visienota cultureel erfgoed.

Met medewerkers van het agentschap Onroerend Erfgoed, FARO en enkele actoren uit het cultureel erfgoedveld liepen in het voorjaar van 2014 een beperkt aantal individuele en groepsgesprekken.

Op de agenda stond voornamelijk de analyse van het gevoerde beleid, het huidige cultureel erfgoedveld en de ontwikkelde beleidsinstrumenten. Ook internationale referentieteksten, relevantie onderzoeken en publicaties, ... werden doorgenomen.

De resultaten van dit alles vonden hun beslag in de bijdrage die de afdeling leverde aan de werkzaamheden van het Grieks en Italiaans EU-Voorzitterschap, de Regeerbijdrage CJSM en de Regeerbijdrage Kunsten en Erfgoed.

In de beleidsnota Cultuur 2014-2019 staat de 'langetermijnvisie cultureel erfgoed' centraal, met een focus op een visie op het roerend erfgoed, het actualiseren van de visienota immaterieel cultureel erfgoed en de ontwikkeling van een visie rond e-cultuur.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/sectorale-beleidsontwikkeling/visienota-cultureel-erfgoed>

Wijziging Topstukkendecreet

In 2014 werd het Topstukkendecreet (2003, gewijzigd in 2009) geactualiseerd. Het Decreet van 25 april 2014 tot wijziging van het Topstukkendecreet verscheen in het Belgisch Staatsblad op 27 augustus 2014. De decreetbepalingen gaan in na publicatie van het uitvoeringsbesluit bij dit decreet (midden 2015).

Voornaamste wijzigingen zijn:

- de uitbreiding van de notie ‘topstukken’ tot alle cultuurgoederen die aan de toetsingscriteria voor een topstuk (‘zeldzaam en onmisbaar’) voldoen, ongeacht of ze wel of niet in de Topstukkenlijst staan. Om topstukken buiten Vlaanderen te brengen, is er vooraf altijd een toestemming nodig van de Vlaamse overheid. Een weigering om een topstuk buiten Vlaanderen te brengen, verplicht de Vlaamse overheid om het cultuurgoed te kopen voor een geobjectiveerde (internationale) marktprijs. De garanties die het huidige Topstukkendecreet aan de eigenaars biedt, blijven dezelfde
- de invoering van een certificaat van ‘niet behoren tot het beschermd cultureel erfgoed van de Vlaamse Gemeenschap’, door de Vlaamse overheid af te leveren op vraag van de eigenaar
- invoering van een decretaal kader voor de aflevering van de door de Europese Unie opgelegde vergunningen om cultuurgoederen buiten de Europese Unie te brengen.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaарverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/sectorale-beleidsontwikkeling/wijziging-topstukkendecreet>

Indemniteitsregeling

De Vlaamse Gemeenschap wil werk maken van een indemniteitsregeling of staatswaarborg voor bruiklenen van cultuurgoederen. Daarmee volgt de Vlaamse Gemeenschap een internationale tendens. Heel wat landen in de EU (en Canada en de Verenigde Staten) hebben al zo'n regeling waarin de overheid zich tegenover bruikleengevers garant stelt om schade aan of verlies van cultuurgoederen in bruikleen van organisatoren van tentoonstellingen in de Vlaamse Gemeenschap te vergoeden.

Eind 2012 legde Kunsten en Erfgoed een conceptnota 'Indemniteitsregeling Vlaamse Gemeenschap' voor aan de minister van Cultuur. Die nota werd goedgekeurd en het agentschap werd gevraagd om de nota af te werken. Doordat de door de Vlaamse overheid toegekende waarborgen hun maximum bereikt hebben, konden we hier geen vooruitgang meer boeken. Als proefproject werd eind 2013 besloten om de mogelijkheid na te gaan om een contractuele indemniteit toe te kennen voor de tentoonstelling 'Rubens and his Legacy', een door het KMSKA georganiseerde tentoonstelling, najaar 2014 in de Brusselse Bozar.

De Vlaamse Gemeenschap wil werk maken van een indemniteitsregeling of staatswaarborg voor bruiklenen van cultuurgoederen. Daarmee volgt de Vlaamse Gemeenschap een internationale tendens. Heel wat landen in de EU (en Canada en de Verenigde Staten) hebben al zo'n regeling waarin de overheid zich tegenover bruikleengevers garant stelt om schade aan of verlies van cultuurgoederen in bruikleen van organisatoren van tentoonstellingen in de Vlaamse Gemeenschap te vergoeden.

Als proefproject werd in 2014 nagegaan of het mogelijk was om een contractuele indemniteit toe te kennen voor de tentoonstelling 'Sensatie en sensualiteit. Rubens and his Legacy', een door het KMSKA, samen met BOZAR georganiseerde tentoonstelling (25 september 2014 tot 4 januari 2015). Dit bleek evenwel niet haalbaar.

Tevens werd de conceptnota 'indemniteitsregeling Vlaamse Gemeenschap' geactualiseerd. De geactualiseerde nota werd begin 2015 aan de minister bezorgd.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/sectorale-beleidsontwikkeling/indemniteitsregeling>

Overleg en communicatie

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/overleg-en-communicatie>

Communicatie met veld, publiek en maatschappij

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/overleg-en-communicatie/veld-publiek-en-maatschappij>

Groot Onderhoud van de Cultureel-erfgoedsector

Het Groot Onderhoud is een jaarlijkse bijeenkomst voor collega's uit de cultureel-erfgoedsector, georganiseerd door FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed. Netwerken, ideeën uitwisselen en kennis maken staan centraal.

In 2014 was het thema 'Erfgoed en beeldvorming', met focus op de drempels en mogelijkheden van samenwerking tussen cultureel erfgoed en de media.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/overleg-en-communicatie/veld-publiek-en-maatschappij/groot-onderhoud-erfgoedsector>

Erfgoeddag

Het grote publieksmoment van de cultureel-erfgoedsector is de Erfgoeddag. De gastheren zijn musea, archieven, erfgoedbibliotheken, lokale erfgoedcellen, heemkundige kringen, kerkfabrieken, socioculturele verenigingen, restauratoren en tal van andere deelnemers. FARO is de organisator. Het thema 2014 was 'Grenzeloos'. 250.000 bezoekers namen hieraan deel.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/overleg-en-communicatie/veld-publiek-en-maatschappij/erfgoeddag>

Overleg met lokale overheden

In 2014 werd op verschillende momenten met de VVSG en de VVP overlegd over de verdere uitvoering van alle aspecten van het protocol van akkoord over complementair cultureel-erfgoedbeleid. Onderwerpen waren onder andere het ondersteuningsbeleid van de verschillende besturen, digitaliseringsinitiatieven en de weerslag van de beleids- en beheercyclus op het lokaal en regionaal cultureel-erfgoedbeleid.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/overleg-en-communicatie/locale-overheden>

Overleg met andere actoren binnen de Vlaamse overheid

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/overleg-en-communicatie/andere-actoren-binnen-vlaamse-overheden>

Onroerend Erfgoed

Om het beleid voor roerend en immaterieel erfgoed en dat voor onroerend erfgoed op elkaar af te stemmen, was er ad hoc ambtelijk overleg over verschillende thema's: afstemmen van onderzoeksagenda, depotbeleid, ontwikkelen en afstemmen van een lange termijnvisie, evaluatie EU Werkplan Cultuur 2010-2014, inbreng EU Werkplan Cultuur 2015-2018, werkzaamheden EU Raadswerkgroep Cultuur, het restauratiedossier van het Lam Gods, de opvolging van de conditie van topstukken in beschermde kerken en cultuurgoederen die integrerend deel uitmaken van een beschermd monument. Ook is er soms overleg over ontwerpen van antwoorden op parlementaire vragen.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/overleg-en-communicatie/andere-actoren-binnen-vlaamse-overheden/onroerend-erfgoed>

Wereldoorlog I

Kunsten en Erfgoed doet mee met de centrale projectgroep die de herdenking van Wereldoorlog I voorbereidt. In het eerste herdenkingsjaar 2014 hadden heel wat cultureel-erfgoedorganisaties bijzondere aandacht hadden voor dit onderwerp, met o.m. een aantal succesrijke tentoonstellingen.

In de loop van 2014 werd het actieplan voor de herdenking, gecoördineerd door het projectsecretariaat, opgevolgd en aangevuld. Het agentschap leverde de bijdrage voor kunsten en erfgoed.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/overleg-en-communicatie/andere-actoren-binnen-vlaamse-overheden/WOI>

Kennisknooppunt depotinfrastructuur

Een belangrijke uitdaging in het cultureel-erfgoedveld is de depotproblematiek. Tal van cultureel-erfgoedorganisaties kampen met depotproblemen: onvoldoende (aangepaste) ruimte, onvoldoende goede klimatiseringsvoorwaarden, weinig kostenefficiënte oplossingen... De uitdagingen zijn zo enorm dat samenwerking en coördinatie zich opdringt. Kunsten en Erfgoed startte in 2012 een traject voor kenniscluster rond depotinfrastructuur. Verschillende diensten binnen de Vlaamse overheid beschikken over relevante expertise die kan worden ingezet in de depotproblematiek. Er zal worden ingezet op het bundelen en meer zichtbaar en inzetbaar maken van de aanwezige expertise. Volgende spelers engageerden zich om deel uit te maken van deze kenniscluster: Team Vlaams Bouwmeester (binnen het Departement bestuurszaken), Vastgoedbeleid (binnen het Departement Bestuurszaken), het Agentschap Facilitair Management (binnen het Departement Bestuurszaken), het Kenniscentrum Publiek-Private Samenwerking (binnen het Departement Regeringsbeleid), het agentschap Onroerend Erfgoed, het agentschap Kunsten en Erfgoed en het Fonds Culturele Infrastructuur (FoCI). Ook FARO Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed en een vertegenwoordiging van de provincies en de VGC maken deel uit van de kenniscluster, en dit met het oog op afstemming. De voorbije jaren maakten de spelers met elkaar kennis tijdens enkele verkennende vergaderingen. Een voorstelling van de spelers en het kenbaar maken van hun diensten voor derden gebeurt via DEPOTWIJZER.be, een gezamenlijk initiatief van de vijf Vlaamse provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Eind 2014 werd een opdracht uitgeschreven door Kunsten en Erfgoed in het kader van het depotbeleid. De opdracht beoogt een modulair ontwerp/checklist voor een programma van eisen voor depotinfrastructuur in Vlaanderen, op basis van caseanalyses. Een dergelijk modulair ontwerp werd door deelnemers aan de kenniscluster depotinfrastructuur aangegeven als een prioritaire actie in het kader van de depotproblematiek. De voorbije jaren zijn verschillende erfgoedbeheerders in Vlaanderen begonnen met investeringen in aangepaste en soms nieuwe depotinfrastructuur. Bij elk traject vormt het opstellen van een programma van eisen een moeilijkheid. Met deze opdracht wil Kunsten en Erfgoed een tool bieden die kan worden gebruikt door een grote diversiteit aan erfgoedbeheerders wanneer gestart wordt met de planning van een depotinfrastructuurproject. Het Architectural Engineering Lab van de Vrije Universiteit Brussel (VUB) startte eind 2014 met de opdracht en zal deze in juni 2015 afronden.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/overleg-en-communicatie/andere-actoren-binnen-vlaamse-overheden/kenniscluster-depotinfra>

Vlaams Archiefdecreet

In 2014 overlegden het Departement Bestuurszaken en het Algemeen Rijksarchief over een geïntegreerd archiefbeleid in Vlaanderen. Ze kwamen tot een verdeling rond de bevoegdheden over het publiekrechtelijke archiefwezen in Vlaanderen. De uitvoering van het eerste uitvoeringsbesluit bij het Archiefdecreet werd voortgezet met het operationaliseren van het steunpunt voor de zorgdragers uit het decreet en het opstarten van een eerste selectiecommissie, deze over de Vlaamse overheid). Het overleg over afstemming tussen het centrale register, voorzien in het Archiefdecreet, en Archiefbank Vlaanderen, werd voortgezet. Deze afstemming zal geconcretiseerd worden in het tweede uitvoeringsbesluit bij het Archiefdecreet (momenteel nog in voorbereiding).

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/overleg-en-communicatie/andere-actoren-binnen-vlaamse-overheden/vlaams-archiefdecreet>

Intra-Belgisch en internationaal overleg

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/overleg-en-communicatie/intra-belgisch-en-internationaal>

Intra-Belgisch overlegplatform invoer, uitvoer en restitutie van cultuurgooderen

In 2014 werd het overlegplatform 'Invoer, uitvoer en teruggave van cultuurgooderen' voorgezeten door de Franse Gemeenschap. Aan het platform werken alle bevoegde federale, gemeenschaps- en gewestinstanties mee. Het platform is een informeel overleg- en coördinatieorgaan. Het platform kwam in 2014 slecht één keer samen.

In 2014 werkten Kunsten en Erfgoed zowel als de Service du Patrimoine culturel du Ministère de la Communauté française aan de actualisering van de respectieve Topstukdecreten. Hierdoor was het niet mogelijk om verder te werken aan een samenwerkingsakkoord 'bescherming cultuurgooderen' ter homogenisering van de beide beschermingsregelingen inzake de uitvoer van cultuurgooderen.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/overleg-en-communicatie/intra-belgisch-en-internationaal/invoer-uitvoer-en-restitutie>

Overleg Immaterieel cultureel erfgoed – Conventie Unesco 2003

België heeft de Unescoconventie voor het borgen van het immaterieel cultureel erfgoed geratificeerd in 2006. Hoe België op de mogelijkheden van de Conventie inspeelt, wordt in België voorbereid door de drie bevoegde gemeenschappen. In 2014 stonden twee punten op de agenda:

- De Unesconominaties (Belgische biercultuur)
- De algemene vergadering en de bijeenkomst van het Intergouvernementele Comité (IGC) in Parijs voorbereiden en evalueren

Daarnaast werden in Vlaanderen de plannen voor een toekomstig categorie II-centrum rond immaterieel cultureel erfgoed verder voorbereid.

Om de haalbaarheid van de organisatie van een UNESCO categorie 2 centrum in Vlaanderen verder te onderzoeken was in 2014 een werkgroep actief met vertegenwoordiging van agentschappen in de beleidsdomeinen toerisme en cultuur, het departement Vlaanderen Internationaal, het departement CJSM, het UNESCO liaison office to the European Union, agentschap Onroerend Erfgoed en de Vlaamse delegatie van het UNESCO-Comité van de 2003-conventie. Deze werkgroep toonde de meerwaarde van een dergelijk centrum aan voor alle betrokkenen en dit zowel op internationaal, Vlaams en lokaal niveau.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/overleg-en-communicatie/intra-belgisch-en-internationaal/immaterieel-erfgoed-unesco>

Europeana

Europeana kadert in de ambitieuze [Digital Agenda for Europe \[1\]](#), de strategie die Europees commissaris Kroes in mei 2010 presenteerde.

Kunsten en Erfgoed was op het Europeana-evenement tijdens het Griekse en het Italiaanse EU-Voorzitterschap aanwezig en werkte daar mee aan de aanbevelingen die via Europeana verspreid worden. Deze aanbevelingen betroffen het zoeken naar synergie tussen digitale cultuur/Europeana enerzijds en wetenschappelijk onderzoek en toerisme anderzijds.

Het Europeana Vlaanderen Overlegplatform kwam in 2014 samen om de leden te informeren over het Europese beleid, de relevante subsidieprogramma's en de stand van zaken van de betreffende lopende EU-projecten.

Het informele model van het Europeana Vlaanderen Overlegplatform geeft aan hoe en waarom een samenwerking opgebouwd kan worden. Het model wekte de interesse van Europeana op, waardoor in 2014 de mogelijkheden tot synergie afgetast worden. Dit resulteerde in het indienen van een voorstel van een taskforce voor lokale netwerken die in de context van Europeana actief kunnen zijn.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/overleg-en-communicatie/intra-belgisch-en-internationaal/europeana>

Links:

[1] http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/documents/digital-agenda-communication-en.pdf

Europees Erfgoedlabel

Het Europees Erfgoedlabel is een intergouvernamenteel instrument dat in 2006 gelanceerd werd om de Europese historische en symbolische waarde van erfgoedsites (gebouwen en locaties) zichtbaar te maken. In 2011 namen het Europees Parlement en de Europese Raad een beslissing aan voor een officiële EU actie die de criteria vastlegt waaraan de 'sites' (roerend, onroerend, immaterieel) moeten voldoen om het label te verkrijgen.

In de loop van 2014 was Kunsten en Erfgoed vertegenwoordigd op verschillende vergaderingen van het intra-Belgisch overleg tussen de Gemeenschappen en Gewesten. De voorbereiding en de modaliteiten om vanaf 2014 nieuwe dossiers in te dienen, de samenstelling van de Belgische jury en het behandelen van de aanvragen van kandidaat-sites stonden op de agenda.

Voorjaar 2014 mocht België, als land dat eerder al kandidaat-sites voor het Europees Erfgoedlabel had, deze opnieuw voorstellen voor het label. Volgende sites werden voorgedragen:

- Coudenberg, voormalig Paleis van Brussel
- Ename Erfgoedstad
- Steengoed en Aardewerkmuseum van Raeren
- Prinsbisschoppelijk Paleis van Luik

Op 19 december 2014 werd het juryrapport bekend gemaakt. Geen enkele van deze sites werd door de Europese jury voorgedragen om in aanmerking te komen voor een Europees Erfgoedlabel.

Voor de zomer van 2014 werd via de websites en nieuwsbrieven van de Gemeenschappen en Gewesten van België een oproep gelanceerd, zodat nieuwe kandidaat-sites zich voor 1 oktober 2014 konden aanmelden. Ondertussen werd ook een Belgische jury samengesteld. Slechts 1 dossier werd tijdig ingediend en ontvankelijk verklaard

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/overleg-en-communicatie/intra-belgisch-en-internationaal/europees-erfgoedlabel>

Denkgroep EU en Erfgoed

De Denkgroep EU en Erfgoed werd in 2010 opgestart naar aanleiding van de Verklaring van Brugge tijdens het Belgisch Voorzitterschap van de Europese Unie (EU). De Denkgroep wil erfgoedzaken op de EU-agenda krijgen en onder de aandacht houden.

De Denkgroep werkt nauw samen met de verschillende Europese voorzitterschappen, de Europese Commissie, de Raad van Europa en verschillende belanghebbenden in de erfgoedsector (EHHF, EHLF, Europa Nostra, Alliance 3.3). Het agentschap Onroerend Erfgoed beheert het secretariaat van de Denkgroep en zorgt voor continuïteit tijdens de roterende voorzitterschappen.

Kunsten en Erfgoed is actief lid van deze Denkgroep, net als vertegenwoordigers van de andere Gemeenschappen en Gewesten van België.

In 2014 waren Griekenland en Italië voorzitter van de Europese Unie. Zoals verwacht stond erfgoed bij beiden hoog op de agenda. In 2014 kwam de Denkgroep verschillende keren samen en leverde mee input voor de conferenties en raadsconclusies die beide voorzitterschappen gaven en voordroegen.

Het agentschap Kunsten en Erfgoed nam deel aan het overleg van deze Denkgroep. Daarnaast zorgde het eveneens voor een actieve inbreng voor de verschillende raadsconclusies van de beide voorzitterschappen via de geijkte kanalen (permanente vertegenwoordiging en raads werkgroepen cultuur) en na raadpleging van het agentschap Onroerend Erfgoed.

Al deze inspanningen resulteerden in een aantal interessante conferenties in Athene en Turijn. Europese referentieteksten voor 'cultureel erfgoed' in 2014 zijn

- De raadsconclusies over cultureel erfgoed als strategische hulpbron voor een duurzaam Europa (20 mei 2014)
- De Mededeling 'Naar een geïntegreerde benadering van cultureel erfgoed voor Europa' van de Europese Commissie (22 juli 2014)
- De raadsconclusies over participatief beheer van cultureel erfgoed (2 december 2014)

Verder zijn er ook raadsconclusies over het versterken van toerisme door Europa's culturele, natuurlijke en maritieme erfgoed als hefboom te gebruiken (4 december 2014).

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/overleg-en-communicatie/intra-belgisch-en-internationaal/denkgroep-eu-en-erfgoed>

Europese Unie: evaluatie Werkplan Cultuur 2010-2014 en nieuw Werkplan Cultuur 2015-2018

Najaar 2013 werd het werkplan Cultuur 2010-2014 geëvalueerd door de verschillende lidstaten. Kunsten en Erfgoed leverde een bijdrage via het Departement Cultuur, Jeugd, Sport, Media en de Permanente Vertegenwoordiging. Daarbij werd ook het agentschap Onroerend Erfgoed betrokken. De evaluatie vormde de basis voor het nieuwe Werkplan Cultuur: de timing, de prioriteiten, de samenwerking en de verschillende werkgroepen.

Het Werkplan Cultuur 2015-2018 werd op 25 november 2014 goedgekeurd. 'Cultureel erfgoed' is één van de vier prioriteiten. Kunsten en Erfgoed zal vanaf 2015 deel uitmaken van een aantal werkgroepen.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/overleg-en-communicatie/intra-belgisch-en-internationaal/eu-evaluatie-werkplan-en-nieuw>

Nederlandse Taalunie – digitalisering

Het traject dat de Nederlandse Taalunie opstartte over digitaal erfgoed draagt bij tot reflectie over de impact van de digitale agenda en stuurt aan op synergie tussen Vlaanderen en Nederland en tussen cultuur en wetenschapsbeleid.

Op basis van het rapport ‘Waardeer Samenwerking. Advies over Nederlands-Vlaams beleid voor het duurzaam beheren, behouden en beschikbaar stellen van Nederlandstalig digitaal erfgoed’ stelde het Comité van Ministers van de Taalunie de [Taaluniecommissie Digitaal Erfgoed in](#) [1]. Op 10 december 2014 kwam de werkgroep van de Nederlandse Taalunie samen om de taken verder te bespreken en de uitvoering voor te bereiden. Het agentschap maakt deel uit van deze taaluniecommissie en werkte in 2014 mee aan het rapport ‘Lessen voor de toekomst uit Vlaamse en Nederlandse digitaalerfgoedprojecten’.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/cultureel-erfgoed/overleg-en-communicatie/intra-belgisch-en-internationaal/nederlands-taalunie-digitalisering>

Links:

[1] <http://taalunie.org/organisatie/comite-van-ministers/besluiten/78ste-vergadering-den-haag>

In de kijker

Bron-URL: <http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/de-kijker>

Restauratie Lam Godsretabel

Verloop van de restauratiecampagne

In oktober 2012 startte de restauratiecampagne aan het Lam Gods. Die restauratie loopt tot in 2017. Voor de restauratie werd in het Gentse Museum voor Schone Kunsten een restauratieatelier ingericht dat een veilige en stabiele omgeving biedt qua klimatologische bewaaromstandigheden.

Restauratie van het Lam Gods © Katrien Van Acker, KIK-IRPA, Brussel

De restauratieopdracht werd na een openbare aanbesteding door de kathedrale kerkfabriek toegekend aan het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium voor 1.377.579,54 euro. De restauratie wordt gesubsidieerd tot 80% van de subsidieerbare kosten. De minister bevoegd voor roerend erfgoed en de minister bevoegd voor onroerend erfgoed nemen daarvan elk de helft (504.173,25 euro) voor hun rekening.

De restauratieopdracht omvat:

De parkettering ('spanlatten') losmaken, voegen verlijmen en de lijsten behandelen om meer schade te voorkomen
De vernislagen afdunnen om verdere interactie tussen de verf- en de vernislagen te vermijden
De picturale laag consolideren om verder verlies van de originele picturale materie te voorkomen.

De eerste fase van de restauratiecampagne bestaat uit de behandeling van acht buitenpanelen (zicht op een stad, de Sibylle van Erithrea, Adam, offer van Kaïn en Abel, interieur, de Sybille van Cuma, Eva en de Moord van Kaïn op Abel).

De panelen worden gelijktijdig behandeld, te beginnen van de linker onderhoek. Zo kunnen de verschillende restaurateurs hun werk en resultaten constant aan elkaar terugkoppelen.

In de loop van 2013 werd de ketonvernislagen, die na 1951 op de panelen aangebracht was, grotendeels weggenomen. Dat was een conservatoire noodzaak want de voortschrijdende verharding van dat synthetische vernis was een reële bedreiging voor het goede behoud van het retabel. Onder die laag werden verschillende oudere vernislagen van een onregelmatige dikte met donkere retouches aangetroffen. Op die oudere vernislagen werd fotografisch (tomografisch) onderzoek gedaan en reinigingstesten met alcohol en white spirit. Die lagen werden inmiddels deels verwijderd, waardoor de originele kleurenpracht en artistieke kwaliteit opnieuw beter leesbaar werd.

Tijdens de doorgedreven reiniging van de buitenkant kwamen ook grote zones met oude overschilderingen (midden 16e en begin 17e eeuw) aan het licht die nooit eerder opgemerkt waren, noch tijdens het onderzoek en de restauratie van 1950-1951, noch tijdens de latere onderzoekcampagnes in de jaren 70 en 80, noch tijdens het vooronderzoek van 2010. De talrijke vernislagen aangebracht in de loop der eeuwen en de degradatie ervan (waardoor ze een donkere sluier vormden met een eigen craquelurenetwerk) verhinderde de identificatie van de oude overschilderingen. In 2014 moet beslist worden tot welk niveau de overschilderde lagen verwijderd moeten of mogen worden.

Op advies van de internationale experten-commissie (17 maart 2014) en na gunstig advies van de Topstukkenraad (30 september) en het akkoord daartoe vanwege Kunsten en Erfgoed (8 oktober 2014), besloot de kathedrale kerkfabriek om het voorstel van het KIK te volgen en ook deze oude overschilderingen te laten verwijderen. Dit is inmiddels lopende. Zomer 2015 zouden deze overschilderingen verwijderd zijn. Voor het verwijderen van deze overschilderingen kenden de respectieve ministers bevoegd voor het roerend erfgoed en het onroerend erfgoed, elk een bijkomende subsidie toe van 191.860 euro.

Ook het onderzoek van de buitenlijsten leverde de nodige verrassingen op. Uit doorgedreven stratigrafisch onderzoek bleek dat onder de vele latere lagen de oorspronkelijke beschildering van de lijsten nog grotendeels bewaard was gebleven. Het gaat om een steenimitatie met voeg. Inmiddels werd deze oorspronkelijke polychrome afwerking grotendeels vrij gelegd en in de diepte gefixeerd voor een goede conservatie. De drager werd gecontroleerd en waar nodig verstevigd worden. Voor deze bijkomende opdracht werd door de beide ministers elk een bijkomende subsidie van 59.369,20 euro toegekend. Ook deze conservatiewerken zullen medio 2015 afgerond worden.

·
·
·
·

Na de afronding van de ‘conservatiewerken’ zal beslist moeten worden hoe de restauratie (retouchering) van de buitenpanelen aangepakt zal worden. De mogelijke keuzes variëren van een quasi onzichtbare ‘overschildering’ van de lacunes in originele verflaag tot het aanbrengen van retouches die op een dichtere kijkafstand vrij goed leesbaar blijven.

Aanpassingen aan de tijdelijke bewaarplaats in de Sint-Baafskathedraal

Na restauratie (ten vroegste in 2017) gaan de acht behandelde panelen opnieuw naar Sint-Baafs. Omdat er pas een definitieve bestemming gegeven kan worden aan het Lam Godsretabel na afwerking van de bouwkundige restauratie van de kathedraal (2023) moest er een tijdelijke oplossing gevonden worden die toelaat om het retabel in aanvaardbare klimaatomstandigheden in de kathedraal te bewaren. Besloten werd om daartoe de bestaande bunker in de doopkapel aan te passen.

De firma Helicon (opdracht van 49.680 euro, excl. BTW) definieerde op vraag van de minister van Cultuur de parameters voor een goed behoud van het retabel (stabiele klimaatomstandigheden voor het retabel, beveiliging tegen diefstal, beveiliging tegen brand, waterschade en andere calamiteiten, warmte-neutrale verlichting) en formuleerde ook een voorstel om de bewaaromstandigheden in de kooi van het Lam Gods te verbeteren (opdracht opgeleverd op 29 april 2014).

Inmiddels werden de door Helicon voorgestelde aanpassingen grotendeels uitgevoerd. Uit de permanente klimaatmetingen blijkt dat de doorgevoerde aanpassingen een duidelijk positief effect hebben op het klimaat in de bunker. De temperatuur en de luchtvochtigheid evolueren na de doorvoering van de maatregelen binnen een nauwere bandmarge dan voorheen. De aangepaste verlichting geeft minder warmte af in de kooi, waardoor het effect op de temperatuur in de kooi wordt getemperd. De nieuwe verlichting geeft ook minder reflectie en neutraliseert deels het groenachtig effect van het glas, hetgeen tot een hoger kijkcomfort leidt.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/cultureel-erfgoed/de-kijker/restauratie-lam-godsretabel>

Instellingen verbonden aan Kunsten en Erfgoed

Aan Kunsten en Erfgoed zijn vier aparte instellingen verbonden, geografisch gespreid over Vlaanderen.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed>

Landcommanderij Alden Biesen

Alden Biesen © H. Timmerman

De [Landcommanderij Alden Biesen](#) [1] is een buitendienst van Kunsten en Erfgoed en kreeg in 2014 211.000 euro dotatie voor haar werking. De infrastructuur wordt beheerd door het agentschap Facilitair Management.

Alden Biesen wil haar unieke site ontsluiten en haar infrastructuur en expertise inzetten om bij te dragen tot de ontwikkeling van een internationaal cultuur- en erfgoedlandschap.

De landcommanderij Alden Biesen kreeg in 2014 180.000 bezoekers over de vloer.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/landcommanderij-alden-biesen>

Links:

[1] <http://www.alden-biesen.be/>

Expertisecentrum voor Europese netwerken en projecten.

Alden Biesen pikte regelmatig in op de opportuniteiten die de Europese programma's bieden voor de ontwikkeling van internationale projecten, hetzij als coördinator, hetzij als partner. Ongeveer vierhonderd personen namen deel aan een Europees project van en in de Landcommanderij.

GINCO Tools and Training - okt 2012 tot okt 2014 (Leven Lang Leren Programma)

GINCO T&T was een project over kwaliteit en relevantie van internationale cursussen. Het project eindigde met een internationale cursus in Alden Biesen, een internationale conferentie in Leuven en de presentatie van een handboek.

Pace - nov 2013 tot nov 2015 (Leven Lang Leren Programma)

Project Actors Community in Europe (PACE) is een 'valorisatieproject' dat resultaten van bestaande projecten uit Lifelong Learning wil opfrissen, aanpassen aan de mogelijkheden van nieuwe media en sociale media en meenemen in de structuur van het nieuwe programma Erasmus +. Alden Biesen is partner. Maandelijks waren er skype meetings en in het najaar werd er een barcamp ingericht in Firenze.

Inherit - dec 2013 tot juni 2016 (Leven Lang Leren Programma)

InHerit, is een Grundtvig multilateraal project over erfgoedinterpretatie. Het InHerit-team zal een handboek samenstellen en internationale cursussen organiseren. In de marge van Interpret Europe werd in Kroatië een meeting rond Inherit georganiseerd. Als coördinator van het project nam Alden Biesen hier aan deel en leidde diverse workshops.

Keys - 2013-2014 (Leven Lang Leren Programma)

Keys of Key Methodology to Successful Competence Based Learning was eveneens een project dat de resultaten van eerdere projecten wil verspreiden en beter laten gebruiken. Keys werd gecoördineerd door Intercultural Cooperation uit Sofia (BG). De Landcommanderij was partner in het KEYS project en organiseerde op 8 mei een internationale studiedag rond competentiegericht onderwijs. De slotconferentie vond plaats in oktober in Istanbul.

Interreg project

Landcommanderij Alden Biesen is partner in een goedgekeurd Interreg project van de Euregio Maas-Rijn. Het project Karels Kinderen wil het verhaal vertellen van de nalatenschap van de grootste middeleeuwse staatsman. Dit project onderzoekt eerder biologische verbanden. Alden Biesen is partner.

Europaklassen

Vier secundaire scholen uit vier landen van de Europese Unie verbleven één week in de Landcommanderij om samen te werken rond een gemeenschappelijk Europees programma. Drie keer kreeg de Europese jeugd in Alden Biesen dit jaar Europa op zijn bord. Naast België (Vlaanderen) waren de andere deelnemende landen: Italië,

Denemarken, Duitsland en Estland.

Seminaries en studiedagen

In het kader van een beheerscontract met het departement Onderwijs organiseerde de Landcommanderij een reeks seminars en studiedagen voor het schoolonderwijs en de volwasseneneducatie in Vlaanderen.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/landcommanderij-alder-biesen/expertis>

Alden Biesen Vertelkasteel

Internationaal Vertelfestival 22 tot en met 29 april

Met trots stellen we vast dat we al jaren het grootste meertalige festival zijn in Europa. Jong en oud, groot en klein, kortom meer dan 11.000 personen (16.700 verkochte tickets) lieten zich meeslepen door de vele mooie verhalen. Alhoewel er slechts nu en dan rond een bepaald thema gewerkt wordt, werd er in 2014 toch voor gekozen om in te spelen op de actualiteit. Het thema van *100 jaar Grote Oorlog* mochten we niet aan ons voorbij laten gaan en getuigenissen en verhalen van het front ontbraken niet op dit festival.

Verhalen in het Park 4 oktober

Op het programma stond opnieuw een mooie mix van verhalen, muziek en herfstversnaperingen. Met de Engelse tuin als decor waren alle vaste ingrediënten aanwezig: goede verhalen, sfeervolle muziek en een hapje en een drankje. Bijna 200 liefhebbers kwamen opdagen voor het namiddag- (kinderen) of avondprogramma (volwassenen). Ook hier was *100 jaar Grote Oorlog* de inspiratiebron voor *Oorlog en Vrede*, maar niet de rode draad.

Fest

Alden Biesen is coördinator van het internationaal netwerk Fest (European Federation for Story Telling) en Guy Tilkin is haar voorzitter. Tijdens de jaarlijkse conferenties worden er ervaringen uitgewisseld inzake de professionele ontwikkeling van de verteller, de positie van de vertelkunst, problemen en opportuniteiten. De algemene vergadering van Fest vond dit jaar plaats in Zweden.

Tales nov 2013 tot nov 2015 (Leven Lang Leren Programma)

Tales, een Comenius multilateraal project, wil klaspraktijk ontwikkelen waarbij mondelinge en digitale vertelkunst en narratieven gebruikt worden om het verwerven van competenties bij leerlingen te bevorderen. Het project zal resulteren in een handboek, videomateriaal, nascholingscursussen voor leraren ... en wordt ondersteund door een Europees e-platform en storytellingportaal: *1001 voices*. (Alden Biesen is coördinator). Er vonden in 2014 drie projectmeetings plaats, waarvan één in Alden Biesen, de website www.storiesforlearning.eu [1] werd ontwikkeld, tezamen met enkele goodpractices rond storytelling in de klas. Verschillende pilootprojecten en trainingsdagen werden voorbereid.

Vertelcursussen

Zoals ieder jaar gingen er ook in 2014 telkens (april en oktober) tweemaal twee weekends gereserveerd voor vertelcursussen door. In september had er ook een internationale masterclass vertellen plaats

Vlaanderen Vertelt

Begin 2014 werd de vertelwebsite www.vertelleninvlaanderen.be [2] in gebruik genomen, ontwikkeld in opdracht van en beheerd door Alden Biesen Vertelkasteel. Bovendien is Alden Biesen coördinator van de werkgroep *Vlaanderen vertelt*.

Publicatie Vertellen in Vlaanderen

Vier keer per jaar verschijnt het tijdschrift van Alden Biesen. Het laatste nummer van 2014 was vergezeld van een afzonderlijk katern 'Vertellen in Vlaanderen' over vertelkunst en vertelkunde. Deze bijzondere bijdrage heeft als boodschap: sensibiliseren, informeren en stimuleren van de Vlaamse en Europese vertelkunst

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/landcommanderij-alden-biesen/alden-bi>

Links:

[1] <http://www.storiesforlearning.eu>

[2] <http://www.vertelleninvlaanderen.be>

Multidisciplinaire cultuurhistorische projecten en evenementen

Tentoonstellingen

- *Meeting in Brooklyn*: 8 februari t.e.m. 13 april 2014.
In deze tentoonstelling werkten kunstenaars samen die één ding gemeenschappelijk hadden: ze waren allen naar Brooklyn, New York getrokken om daar hun kunst te gaan beoefenen.
- *Bloed*: 5 juli t.e.m. 31 augustus 2014.
Voor Bloed kozen we ervoor om samen te werken met Artisit. Deze vereniging is actief als atelier voor schizofrene kunstenaars. We brachten enkele van deze kunstenaars in contact met bekende Belgische gastkunstenaars. Zij werkten samen rond het thema 'Bloed'.
- *Dreamscapes*: 11 oktober t.e.m. 14 december 2014.
Gedurende twee maanden nam de wereld van het imaginair realisme bezit van het kasteel.. Tijdens de Dreamscapes expositie waren werken van meer dan vijftig internationale kunstenaars te bewonderen.

De drie exposities kregen meer dan 8.000 bezoekers over de vloer.

Toerisme

- *Wandelingen met een gids*: tijdens de paas- en bloesemwandelingen bonden meer dan tweehonderd personen de wandelschoenen aan.
- *Rondleidingen*: professionele gidsen van Alden Biesen verzorgden de rondleidingen voor groepen in vier talen en aperitiefwandelingen voor individuele bezoekers. En dit voor 4700 personen.
- *Echoe*: vanaf 2014 was ons Echoe-project (Education for Heritage – Outdoor Education), een teambuildingactiviteit operationeel. We boden het aan bedrijven en andere groepen aan.
- *Picknicken in combinatie met fietsen, wandelen of groene wagentjes*: op ons domein staan er op drie plaatsen banken om te picknicken. De picknickmand kon zelfs in Alden Biesen besteld worden.
- *Onthaalcentrum*: het Onthaalcentrum Alden Biesen-Bilzen ontving meer dan 40.000 bezoekers.

Muziek

- *Alba Nova* 29 juni 2014:
Dit festival voor muzikaal erfgoed en creatie was een waardige opvolger voor Dag Oude Muziek. Georganiseerd i.s.m. Musica, werd onder de noemer AlbaNova een brug geslagen tussen oud en nieuw. De de meeste van de ca. zevenhonderd bezoekers waren zeer enthousiast. Het festival kreeg zeer lovende recensies in de pers.
- *Organum*:
De vzw Organum organiseerde tezamen met de landcommanderij Alden Biesen vier succesvolle concerten,

waar een vijfhonderdtal muzikliefhebbers aan deelnamen.

We startten in maart met de *Johannespassion*. In mei volgde het dauwconcert *Muziek bij het ochtendgloren* dat traditiegetrouw als vanzelf overging naar een stevig ontbijt.

Het werk *Membra Jesu Nostri* van Dietrich Buxtehude (1636-1706) werd in november uitgevoerd door het vocaal en instrumentaal ensemble Capella Nova. We eindigden in december met het Kerstconcert met *cantates van vader J.S. Bach en van zoon C.P.E. Bach* (driehonderdste geboortedag).

- *Zomeropera Alden Biesen*

De Zomeropera vzw bracht in 2014 Mozarts *Don Giovanni*.

Assepoesters droom, de kinderopera was een coproductie met de Opera Vlaanderen.

Het Zomeropera seizoen werd naar goede traditie afgesloten met twee *Slotconcerten*. Al deze voorstellingen brachten meer dan 15.000 operaliefhebbers naar Alden Biesen.

Andere activiteiten

- *Europom* van 11 t.e.m. 13 oktober

Om de vijf jaar organiseert de Nationale Boomgaardenstichting vzw haar internationale Europom-tentoonstelling. Aantal bezoekers: 3700.

- *Presentatie Vanveldeke boek*

De publicatie is een mijlpaal in het zoeken naar de roots van de eerste minnezanger.

Evenementen

Alden Biesen kent uiteraard ook zijn jaarlijks terugkerende publieksactiviteiten als de *Land- en tuinbouwdag*, de *Kers*, *Biesenrock*, *Elran Arabian Cup*, *Schots weekend*, *Bloemschikhappening*, *Bilzen de boom in en het Sintpaleis*.

Naar al deze evenementen kwamen bijna 75.000 bezoekers.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/landcommanderij-alden-biesen/multidis>

Congrescentrum

Het congrescentrum is de financiële motor van onze organisatie.

Dankzij de nieuwe website van Alden Biesen konden we nieuwe klanten voor het congrescentrum rekruteren.

Een verhoging van de prijzen van de catering en de zalen werd doorgevoerd, maar de nog steeds democratische prijzen hebben geen klanten afgeschrikt.

In 2014 kochten we een nieuw softwarepakket aan voor het congrescentrum. De aanloop naar dit nieuwe pakket bracht heel wat voorbereiding met zich mee. Het werd pas eind 2014 operationeel.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/landcommanderij-al-den-biesen/congresc>

Ontsluiten van de site

Hoogstamboomgaarden:

Er werden er in 2014 meer dan vijfhonderd hoogstamboompjes bijgeplant. Het gaat om tientallen verschillende soorten appels, peren en kersen.

Bezoekersparking:

De grote parking tegenover het kasteel werd grondig aangepakt. Daarnaast werd een uitgebreide infrastructuur voorzien voor de grote manifestaties die op de achterliggende weiden plaatsvinden. De aanpassingswerken werden uitgevoerd in opdracht van het Facilitair Bedrijf en het Agentschap voor Natuur en Bos.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/landcommanderij-al-den-biesen/ontsluit>

Organisatie

ICT

- In maart 2014 lanceerden we onze *nieuwe website* www.alden-biesen.be [1] . Hij speelt beter in op de doelstellingen en doelgroepen van Alden Biesen en is aangepast aan de nieuwe media. Alden Biesen is immers actief op Facebook, Twitter en Instagram.
- Ook de *vertelwebsite* ging in maart 2014 online. Op www.vertelleninvlaanderen.be [2] ontdek je alles over vertellen, vertelevenementen, actua en vertellers.
- Om onze bezoekers nog beter te informeren lanceerden we in 2014 een maandelijkse *nieuwsbrief*.

SALK (Strategisch actieplan Limburg in het Kwadraat)

Eind 2014 brachten vijf geïnteresseerde kandidaten een bezoek aan de Landcommanderij in het kader van het SALK-project. De stad Bilzen is hierin trekker. Alden Biesen is vanzelfsprekend actieve partner maar bewaakt de naleving van haar missie en de complementariteit van de bestaande activiteiten.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/landcommanderij-alden-biesen/organisa>

Links:

[1] <http://www.alden-biesen.be>

[2] <http://www.vertelleninvlaanderen.be>

Frans Masereel Centrum

Grootste residentieplek in België

Met meer dan 80 residenties die telkens 1 tot 2 maanden duren bevestigt het Frans Masereel Centrum in 2014 zijn positie als grootste Belgische residentieplek en werkplaats.

Print Media Labo

Frans Masereel Centrum anno 2014 is een **grafisch laboratorium** waarin de mogelijkheden van grafische toepassingen onderzocht, verbreed, en geherformuleerd worden. Het wil nieuwe grafische toepassingen stimuleren en andere, aan printgerelateerde media bevorderen.

Platform

Frans Masereel Centrum is een platform voor het publiek, de kunstenaar en zijn werk.

FMC in cijfers in 2014

87 residenties, 180 nieuwe collectiewerken, 9 tentoonstellingen met meer dan 1400 bezoekers, 6 artist talks met 150 deelnemers, 1 masterclass, 1 editie, 3e Print Art Fair met 51 kunstenaars/ uitgevers én 350 bezoekers, 17 klassen op expobezoek met 364 leerlingen, 1 symposium met meer dan 150 deelnemers...

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/frans-masereel-centrum>

Residenties en kunstenaars

Kunstenaars kunnen het hele jaar door in het centrum terecht. Twee keer per jaar selecteert een commissie een zeventigtal nationale en internationale kunstenaars en critici die vier tot acht weken in residentie komen in het centrum. In februari en maart verwelkomt FMC de studenten en docenten van de Kunsthogescholen.

68 algemene residenties, waaronder 25 Belgische en 43 internationale,
3 essay residenties, waaronder 2 Belgische en 1 internationale,
3 onderzoeksresidenties (internationale),
13 schoolresidenties, waaronder 4 Belgische en 9 internationale, in totaal 103 leerlingen en 17 begeleiders

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/frans-masereel-centrum/residenties-en>

Algemeen

België:

Alexander Saenen - Anne-Mie Van Kerckhoven - Ciska Thomas - Els Ceulemans - Eva Claus - Gert Verhoeven - Haas & Gaai (Ignace Cami & Ward Zwart) - Ivo Provoost - Jan Kempnaers - Karen Vermeren - Karin Beyens - Koen Broucke - Kristien Daem - Lieven Segers - Lodewijk Heylen - Manu Engelen – Michiel Claus - Pelican Avenue (Carolin Lerch) - Simona Denicolai - Stef Driesen - Sylvie De Meerleer - Tom Liekens - Wouter Huis - Yiannis Papadopoulos

Internationaal:

(Canada)

Guillaume Brisson-Darveau - Jacquelin Heichert - Diyan Achjadi

(Denemarken)

Sandra Blichert Christensen

(Duitsland)

Annett Fay - Gowara Minsa - Katrin Kamrau - Marcel Mieth - Marianna Christofides (Cyprus/Duitsland) - Susanne Weck

(Frankrijk)

Arnaud Caquelard

(Ierland)

Catriona Leahy - Michelle Phelan

(Kameroen)

Lindou Salifou

(Kroatië)

Ana Sladetic - Miran Sabic

(Mexico)

Julieta Aguinaco - Vicente Vertiz Pani

(Nederland)

Byrthe Lemmens - Conny Kuilboer - Gerbrand Burger - Polly's Picture Show (Anne Huijnen & Anna De Jong) – Wouter Huis

(Peru)

Raquel Esquivas

(Schotland)

Carla Scott Fullerton

(Spanje)

Angel Masip

(Taiwan)

Sih Ci Fan

(UK)

David Farrar – Stephen Hoskins - Suzanne Posthumus (Nederland/UK)

(Uruguay)

Elian Stolarsky

(USA)

Elizabeth Corkery - Leah Raintree - Matthew Brannon - Sally Thurer - Sue Johnson - Zach Stensen - Zoe Hawk

(Zuid-Afrika)

Sunette Viljoen

(Zuid-Korea)

Luna Jungeun Lee

(Zwitserland)

Carolina Cerbaro (Zwitserland/Italië) - Irene Weingartner

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/frans-masereel-centrum/residenties--o>

Onderzoek

Internationaal:

Anastasia Mikhaylova (Duitsland) - Colin Frazer (USA) - Rob Swainston (USA)

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/frans-masereel-centrum/residenties--1>

Essay

België:

Elke Couchez - Ronald Van de Sompel

Internationaal:

Flavio Tonnetti (Brazilië)

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/frans-masereel-centrum/residenties--2>

School

België:

KASK, Antwerpen – MAD Faculty (Limburg) - LUCA Antwerpen - LUCA Brussel

Internationaal:

St Spyridon, Athene (Griekenland) - School of Arts, Aberystwyth (UK) - Cardiff School of Art (UK) - Academy of Arts Split (Kroatië) – University of Georgia (USA) - Concordia University (Canada) – Glasgow School of Art (Schotland) – University of Minnesota (USA) - Purchase College SUNY (USA)

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/frans-masereel-centrum/residenties--3>

Collectie

Archief

Omdat sinds 1972 elke kunstenaar na een verblijf in het Frans Masereel Centrum een kunstwerk afstaat, is de **collectie** uitgegroeid tot een belangrijk archief voor grafiek. Een collectie van meer dan 20.000 stuks vindt onderdak in het centrum. In 2014 zijn er **meer dan 180 werken** bijgekomen.

Bibliotheek

Naast het archief wordt ook de bibliotheek continu aangevuld en uitgebreid. Deze staat ter beschikking van de residenten en bezoekers.

Tentoonstellingen

FMC presenteerde in 2014 niet minder dan **9 tentoonstellingen**, die meer dan **1434 bezoekers** lokten, waarvan 7 expo's in het centrum zelf en 2 op locatie i.s.m. externe partners Lokaal 01 en ZSenne.

- **MOREpublishers** present: Exhibition Copy & More, 23.05.2014 - 22.06.2014
'Exhibition copy', een reeks van 9 uitgaves van MOREpublishers, is een reflectie op wat een uitvergroting toevoegt en verandert aan een beeld. In deze expo was de volledige reeks van 'Exhibition copy' voor het eerst te zien. Naast de reeks 'Exhibition copy' zijn er aanvullende werken, edities en multiples te zien, uit de collectie van MOREpublishers.
- **E Il Topo**, 01.02.2014 - 07.03.2014
Deze expo presenteert elf beelden uit de verschenen edities, filmfragmenten uit performances en een selectie bronwerken die getuigen van het vitale verleden en de ambitieuze toekomst van het Italiaanse kunstenaars tijdschrift E IL TOPO (°1992, op initiatief van Gabriele Di Matteo, Piero Gatto, Franco Silvestro, Vedova Mazzei en Armando della Vittoria.)

RETROSPECTIEVE : FMC vraagt vanaf 2014 aan (jonge) curatoren om de jaarlijkse retrospectieve tentoonstelling te maken van de residenten. De curatoren bekijken het werk van de residenten vanuit een bepaalde vraagstelling. Voor de residenten is het een meerwaarde dat hun (afgestane) kunstwerk wordt (her)bekeken. De collectie en residentiewerking van FMC komt meer onder de aandacht van het kunstenveld. Simon Delobel beet de spits af.

- **Reviewed 2013**, 14.03.2014 - 02.04.2014
Onder de titel 'Meegebracht/Meegenomen' maakte kunsthistoricus Simon Delobel een persoonlijke selectie, met werk van **Tom Liekens, Dieter Durinck, Conny Kuilboer, Stéphanie Roland, Simon Hall en Andrea Galiazzo.**

DOCU-PRESS heeft een uitgesproken documentair karakter. De presentaties tonen de verschillende lagen van het creatieproces en legt linken vanuit andere kunst disciplines.

Vanaf 2014 nodigt FMC voor het eerst in haar geschiedenis zelf kunstenaars uit om nieuw werk te maken. Deze residentie houdt een concreet onderzoek in naar de meerwaarde van grafiek voor het artistieke proces, en naar de mogelijkheden die nieuwe druktoepassingen bieden om inhoudelijke en thematische vragen te vertalen.

- Docu-Press 1: **Anne-Mie Van Kerckhoven**, 12.04.2014 - 16.05.2014
Tijdens haar residentie in januari dit jaar maakte Anne-Mie Van Kerckhoven een reeks zeefdrukken met de titel 'Verborgten Lagen'. Het was de fascinatie voor het maakproces van die ene vergeten Vlaamse traditie,

de tapijtkunst, die AMVK inspireerde. Naar analogie met de aloude weeftechniek onderzocht Anne-Mie Van Kerckhoven hoe ze de technische componenten van een gedrukt beeld kon ontrafelen.

- Docu-press 2: **Jan Kempenaers**, 29.06.2014 - 08.08.2014
De werken van Jan Kempenaers zijn een natuurlijke evolutie van figuratieve fotografie naar abstracte grafiek. Het vertrekpunt was een abstracte foto. Tijdens het grafische drukproces legde Kempenaers drie tot vier verschillende foto's over elkaar. Door het fysieke van de artistieke handenarbeid gaat het lichaam weer een rol van betekenis spelen.
- Docu-press 3: **Gowara Minsa**, 28.08.2014 - 26.09.2014
Kenmerkend voor Gowara Minsa's houtsnedes, tekeningen, cut outs, etsen en sporadische schilderijen zijn het intuïtief tekenen van wezens tussen mens en dier en een betekenis die zich ontwikkelt tijdens het creatieproces. In FMC diepte Gowara Minsa haar onderzoek uit naar de invloed van de ondergrond op de uiteindelijke print.
- Docu-press 4: **Carla Scott Fullerton**, 10.10.2014 - 05.12.2014
Geïntrigeerd door bouwmaterialen en architecturale vormen, maakt de Schotse beeldhouwster Carla Scott Fullerton abstracte composities die de lege ruimte op het blad of in de expohal exploreren. Fullerton raakte gebeten door grafiek na het verwerken van stalen platen in haar sculpturen
- I.s.m. ZSenne: What Remains - **Wouter Huis**, 11.07.2014 - 20.07.2014
Beeldend kunstenaar Wouter Huis brengt door de blik van de toeschouwer te leiden naar de dingen die normaal niet in het middelpunt van de belangstelling staan, de focus ook op het medium als zodanig, in casu grafiek. De meeste werken voor te expo in ZSenne zijn gemaakt in FMC.
- I.s.m. Lokaal 01: Impromptu: E34/KM14, **Lodewijk Heylen** - 31.10.2014 - 02.11.2014
De tentoonstelling kwam tot stand gedurende een 3-weekse residentie in FMC en is het resultaat van een intensief onderzoek naar slipsporen op de autosnelweg. Het in Lokaal 01 tentoongestelde werk werd met behulp van digitale en traditionele technieken op de snelweg vastgelegd en vervolgens in de expositieruimte afgedrukt.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/frans-masereel-centrum/collectie>

Projecten

In haar rol van grafisch labo stimuleert FMC reflectie rond print, onderzoekt de relatie van het grafisch medium tot andere beeldende kunsten en initieert projecten die studenten, kunstenaars, professionals alsook het geïnteresseerde publiek samenbrengen en een aanzet geven tot creatie en experiment.

Artist Talks, 26.02.2014 - 02.04.2014

De vaststelling dat scholen eerder grafisch technisch werken i.p.v. rond een artistiek project, inspireerde FMC tot het organiseren van Artist Talks tijdens de schoolresidenties. Tijdens deze Artist Talks wordt artistieke vernieuwing vooropgesteld.

Tussen 26 februari en 2 april organiseerde Frans Masereel Centrum telkens op woensdagavond om 19u30 een lezing van een (inter)nationale kunstenaar in haar hoofdatelier:

6 artist talks / 25-tal deelnemers per avond

Katrin Kamrau (Duitsland/België) - Francis Mary van Keymouse editions (België) - Willem Oorebeek (Nederland) - Anne-Mie Van Kerckhoven (België) - David De Tscherner (Frankrijk) - Kasper Andreasen (België).

Masterclass 'You're not My Type', 24.11.2014 - 05.12.2014

7 professionals uit binnen- en buitenland

Hoe kunnen 'manuele' grafische technieken ingezet worden in het ontwikkelen en toepassen van hedendaagse typografie in grafisch ontwerp of een autonoom kunstwerk?

Tijdens de masterclass YNMT focust FMC op het typografisch beeld in het spanningsveld tussen grafisch ontwerp en beeldende kunst en gaan de deelnemers (naast deelnemers uit België, 1 uit Mexico, 1 uit Duitsland) tijdens 2 intensieve weken in dialoog met de artistieke praktijk van vooraanstaande (inter)nationale ontwerpers en beeldende kunstenaars;

het collectief Abäke (UK) - Colin Frazer (USA) - Lieven De Boeck (België) - Navid Nuur (Nederland) - het collectief Oliver Ibsen (België) - Radim Pesko (Nederland).

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/frans-masereel-centrum/projecten>

Publicaties

Het Frans Masereel Centrum geeft regelmatig eigen publicaties uit zoals tentoonstellingscatalogi, maar participeert ook in publicaties van kunstenaars.

Editie: OUAH - OUAH - CIK - CIK - MJA – MJA, De Witte Raaf – **editie Gert Verhoeven**, 25.06.2014.

Gert Verhoeven realiseerde voor nummer 169 van De Witte Raaf over Vlaams-nationalisme en cultuur/de kunsten (in samenwerking met Koen Brams) een kunstenaarsbijdrage over de recente geschiedenis en de toekomst van België. Tijdens zijn residentie in FMC gebruikt hij de nummers van De Witte Raaf om deze proeve van 'hedendaagse historiekunst' tot een editie uit te breiden. Deze editie werd gedrukt op **68 exemplaren**. Zo'n 10 exemplaren werden verkocht aan 68 euro per stuk.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/frans-masereel-centrum/publicaties>

3de Print Art Fair

51 deelnemende kunstenaars, collectieven & uitgevers 350 bezoekers

In 2014 organiseerde FMC op 1 februari 2014 van 14u tot 19u voor de derde keer de grafische happening PRINT ART FAIR -kunstenaarsbeurs voor drukwerk. Met 36 deelnemende kunstenaars, 15 uitgevers en meer dan 350 bezoekers was deze **derde editie** een schot in de roos.

Kunstenaars (veelal residenten van FMC) verkopen en stellen op één dag hun (nieuw) grafisch werk voor aan professionals en aan het brede publiek. Dit gebeurt **in een evenementieel kader**, met concerten, catering, enz.

De Print Art Fair heeft de ambitie om **dé jaarlijkse afspraak** te zijn **voor het veld van de grafische kunsten** in België. Tegelijkertijd geeft de beurs ook het grote publiek een unieke kans om in interactie te gaan met de kunstenaars en op die manier de grafische kunsten alsook de werking van FMC beter te leren kennen.

Deelnemers 2014

Julieta Aguinaco, Kasper Andreasen, Steven Baelen, Maria Blondeel, bolwerK, Marianna Christofides, Caroline Coolen, Inke Coolen, Damien De Lepeleire, Marjolijn De Wit, Lise Duclaux, David Farrar, Kris Fierens, Andrea Galiazzo, Johan Gelper, Patricia Ghijsens, Manor Grunewald, Liesbet Gruppig, Katrin Kamrau, Conny Kuilboer, Katie Lagast, Peter Lemmens, Tom Liekens, Michèle Matyn, Tinka Pittoors, Lucie Renneboog, Miran Sabic, Tina Schott, Lieven Segers, Ana Sladetic, Adrien Tirtiaux, Roeland Tweelinckx, Filip Van Dingenen, Emmanuel Van Hove, Bruno Vandenberghe en Vicente Vertiz Pani.

Art Paper Editions, CNEAI (FR), Für dich Verlag, From me to you, Gagarin, Keymouse, Knust / Extrapool (NL), Komplot, MER Paper Kunsthalle, More Publishers, Onomatopée (NL), Printroom (NL), Voorkamer, malenkinet en Théophile's Papers.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/frans-masereel-centrum/3de-print-art->

Samenwerking en netwerking

Ook in 2014 versterkt FMC haar positie in het veld van de grafische kunsten en bouwt het verder aan haar nationaal en internationaal netwerk o.m. door aanwezig te zijn op internationale beurzen zoals de New York Book Art Fair, Tokyo Mokahango Conferentie, PAF Barcelona en afronden van EU project Passowrd Printmaking en door boeiende samenwerkingen aan te gaan met o.m. andere residentieplaatsen, kunstehuizen, centra, werkplaatsen, opleidingen. Vzw ZSenne, Lokaal 01 Antwerpen, WARP, FLACC, Jan van Eyckacademie en Z33 blijven de vaste partners.

‘Top Gemaakt’ (02.10.2014 - 04.10.2014)

Culminatie was de organisatie van het symposium ‘Top Gemaakt’ dat **een platform lanceert van werkplaatsen in Vlaanderen en Nederland voor kunstenaars en ontwerpers uit alle disciplines. Zo’n 150 mensen namen deel.**

Dit symposium kwam tot stand i.s.m. de Nederlandse organisaties:

Amsterdams Grafisch Atelier, Sundaymorning@EKWC, Beeldenstorm, Dutch Culture/TransArtists, Textielmuseum en het netwerk van 28 werkplaatsen in Nederland en Vlaanderen.

Op 11 en 12 december 2014 vindt in navolging hiervan opnieuw een **werkplaatsenoverleg** plaats, met delegaties uit België en Nederland:

Dutchculture, EKWC, Amsterdams Grafisch Atelier, Beeldenstorm, Lokaal01, FLACC, SIC, 0090, FoAM, Timelab, Werktank, q-02, Work Space Brussels.

Verder werkte FMC samen met **Lokaal 01** voor de tentoonstelling van Lodewijk Heylen, met **ZSenne** voor de expo van Wouter Huis en met de krant **De Witte Raaf** voor de editie van Gert Verhoeven en stelde ook samen met het Belgische **MOREpublishers** en het Italiaanse **E Il Topo** een overzichtstentoonstelling samen.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/frans-masereel-centrum/samenwerking-e>

Publiekswerking

FMC wil het brede publiek in de regio laten kennismaken met haar werking. FMC stelt geregeld haar deuren open voor rondleidingen (groepen, dagtrippers, seniorenverenigingen,...), neemt deel aan culturele of toeristische activiteiten in de regio en heeft de banden verder aangehaald met de gemeente Kasterlee. Ook zijn in 2014 met succes de eerste stappen gezet richting de scholen.

Rondleidingen

De tentoonstellingen van FMC waren in 2014 enkel te bezoeken tijdens de kantooruren. Door de toenemende vraag naar begeleide rondleidingen (een tiental in 2014) en de daarbij horende druk op het personeel heeft FMC in 2014 een gidsenwerking opgestart, waarin het samenwerkt met externe gidsen. De rondleiding met gids is betalend. Om tegemoet te komen aan de toenemende vraag zullen in 2015 de expo's ook elk laatste weekend van de maand vrij te bezoeken zijn.

Barak Bizar & de Pop-Up Printshop

De cultuurdienst van Kasterlee organiseerde in 2014 het festival 'Barak Bizar'. FMC nam deel aan de creatieve 'Sweet Sunday'-markt. I.s.m. Kringwinkel Zuiderkempem richtte FMC een pop-up printshop in, waar iedereen zelf een t-shirt of ander kledingstuk kon (laten) bedrukken. Wie geen kledingstuk met zich mee had, kon voor een prikje iets kopen in De Kringwinkel. Ontwerper Tom Tosseyen tekende voor het ontwerp. Het initiatief was een groot succes: meer dan 500 mensen vonden de weg naar de markt en **meer dan 40 mensen** drukten een kledingstuk in onze printshop-op-locatie.

Open Monumentendag

Op 14 september 2014 zette FMC voor het eerst de deuren open voor de Open Monumentendag en lokte daarmee **150 kijklustigen**. De bezoekers ontvingen een voorstellingsfolder en konden het Centrum en de expo van Gowara Minsa vrij bezoeken, of deelnemen aan rondleidingen met gids. Voor de kinderen was er een leuke tekenopdracht bij de expo.

Educatief pakket/Gowara Minsa

Samen met vzw Kunst In Zicht ('Vrijhaven voor actieve kunsteducatie') ontwikkelde FMC een educatief pakket voor (lagere en secundaire) scholen voor de tentoonstelling van Gowara Minsa.

De leerkracht ontvangt bij aankomst in FMC een opdracht-koffer met daarin de zaaltekst, de opdrachten en een leidraad. De leerkracht doet samen met de leerlingen meer kennis op over grafiek. Het parcours (dat 2 uren duurt) is opgebouwd als spelmethode. Elk kind kan zich ook creatief uiten op zijn of haar eigen niveau. **17 klassen** uit vier scholen in de regio, **in totaal 364 leerlingen** schreven zich in voor dit educatief parcours.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/frans-masereel-centrum/publiekswerkin>

Kasteel van Gaasbeek

Het [Kasteel van Gaasbeek](#) [1] is een buitendienst (Dienst met Afzonderlijk Beheer) van het agentschap Kunsten en Erfgoed. Voor de werking in 2014 werd een dotatie toegekend van 623.213 euro.

De vaste personeelsleden van het Kasteel van Gaasbeek worden betaald vanuit de loonkredieten van Kunsten en Erfgoed. De infrastructuurkosten worden vergoed door het Fonds Culturele Infrastructuur (FoCI).

Bijna 35.000 enthousiaste binnen- en buitenlanders bezochten het spraakmakende *Once upon a Castle*, een vernieuwend erfgoedproject dat van 1 april tot 9 november in het Kasteel van Gaasbeek liep. 23.865 bezoekers betaalden een toegangsticket, 8.701 personen bezochten het kasteel gratis. 26.337 bezoekers kwamen op individuele basis, 6.229 personen bezochten het kasteel in groepsverband. 448 groepen boekten een rondleiding met gids.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/kasteel-van-gaasbeek>

Links:

[1] <http://www.kasteelvangaasbeek.be/nl>

Activiteiten

In 2014 liepen er in het Kasteel van Gaasbeek drie tentoonstellingen/erfgoedprojecten, gingen er dertien educatieve projecten en vier evenementen georganiseerd. Daarnaast werden er 16 keer de zalen verhuurd.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/kasteel-van-gaasbeek/activiteiten>

Once upon a Castle. Ontsluier mijn geheimen

Van april tot november 2014 wekte het Britse theatergezelschap en kunstenaarscollectief WildWorks het Kasteel van Gaasbeek en zijn voormalige bewoners op een betoverende manier weer tot leven. Het kasteel werd in hun handen een levend en mysterieus personage dat zijn eeuwenoude herinneringen op je losliet. Dramatische en intieme momenten wisselden elkaar af in een labyrint dat met 'tijdslagen', historische gebeurtenissen en emoties speelde.

Performance, installaties, soundscapes, licht- en schaduwspel heffen daarbij de grenzen tussen erfgoed en kunst, tussen geschiedenis en fictie op.

Jeroen D'hoë componeerde voor de gelegenheid een nieuwe kasteelpartituur en Tim Van Steenberghe 'bevolkte' het kasteel met een collectie oogverblindende kostuums.

De catalogus *Once upon a Castle* licht de bijzondere aanpak van WildWorks uitgebreid toe en geeft via tientallen foto's een schitterend beeld van hun visueel verbluffende werk in het kasteel. Het boek werd uitgegeven in samenwerking met Stichting Kunstboek. FARO, steunpunt voor erfgoed, gaf een Bijsluiter uit met reflecties en bezoekersanalyse. De CD *Once upon a Castle* met de composities van Jeroen D'hoë werd uitgegeven in samenwerking met Outhere Music.

De rouwkamer, foto Steve Tanner -

WildWorks

Liefdesgloren, foto Steve Tanner - WildWorks

Het huis van Egmond, foto Steve Tanner -

WildWorks

Engelen en demonen, foto Steve Tanner -

WildWorks

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/kaasbeek/activiteiten/onc>

Het KMSKA-kunstsalon

Eind juni 2012 opende het KMSKA-kunstsalon met een selectie negentiende-eeuwse historiestukken, stillevens, ... uit de collectie van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten in Antwerpen. Met topstukken van o.a. Henri Leys, Henri De Braekeleer, Gustave Wappers, Victor Lagye en Auguste Rodin. In 2014 werd deze selectie aangevuld met werk van Alfred Stevens. Deze expo loopt nog tot 2017.

Alfred Stevens, De Parijse sfinks © Lukas - Art in Flanders VZW
Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, foto Hugo Maertens

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/kaasbeek/activiteiten/het>

Tentoonstelling Pierre Van Humbeeck

Kunstenaar Pierre Van Humbeeck liet samen met zijn echtgenote Maria Piron een uitgebreid oeuvre na. Het legaat van dit kunstenaarsechtpaar wordt beheerd door de provincie Vlaams-Brabant. Naar aanleiding van het overlijden van Pierre Van Humbeeck, 50 jaar geleden, werd een tiental werken uit zijn vroege, symbolistische periode van 7 oktober tot 9 november in het Kasteel van Gaasbeek tentoongesteld.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/kaasteel-van-gaasbeek/activiteiten/ten>

Workshop voor performers en personeelsleden ronde 1

Van 7 tot 19 april organiseerden de teamleden van WildWorks dagelijks opleidingen voor de performers en personeelsleden van het kasteel. Aan de hand van verschillende opwarmings- en improvisatieoefeningen leerden zij elkaar kennen en kregen zij het performen in Once upon a Castle onder de knie.

Performers, foto's Ana San Sebastián Blanco

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/kaasteel-van-gaasbeek/activiteiten/wor>

Once upon a Castle: jouw herinneringen

Met *Once upon a Castle* liet het kasteel zijn eeuwenoude herinneringen op de bezoekers los. Deze herinneringen werden verzameld. Kiekjes van een familiepicknick voor het kasteel, foto's waarop een plechtig communicantje glundert bij de kasteelpoort, ... konden online ingezonden worden. Het verzamelde materiaal was in het kasteel te bewonderen.

Dit project werd georganiseerd in samenwerking met Erfgoedcel Pajottenland & Zennevallei en provincie Vlaams-Brabant.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/kasteel-van-gaasbeek/activiteiten/o-o>

Pop-up koffie- en theehuis

Bezoekers aan Once upon a Castle konden met een lekkere tas koffie of thee en iets zoets nagenieten in het pop-up koffie- en theehuis of op het terras op de binnentuin.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/kaassteel-van-gaasbeek/activiteiten/pop>

Workshop WildWorks 2

Van 18 tot 20 augustus werd een tweede groep vrijwillige performers door WildWorks opgeleid.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/kaasbeek/activiteiten/w-o>

Aankopen

- Mahoniehouten scheerspiegel, eind 19e eeuw
- Mahoniehouten staande Empirespiegel (Psyché)
- Twee petroleumlampen in Napoleon III-stijl
- Schilderij van Willem Geets (1838-1919) met de voorstelling van een lezende dame in 16e-eeuwse klederdracht.

Foto Ana San Sebastián Blanco

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/kaasbeek/aankopen>

Restauraties

Een aantal lijsten van schilderijen werd onder handen genomen.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/kaasbeek/restauraties>

Publiekswerking

In samenwerking met De derde verdieping, bureau voor publieksbemiddeling, organiseerde het kasteel een driedaagse opleiding voor de gidsen (25/3, 11/4 en 30/4). Daarbij werd de visie op publiekswerking en verschillende technieken voor interactief rondleiden toegelicht. Daarnaast werd samen met WildWorks voor uitgebreide informatie over *Once upon a Castle* gezorgd.

Voor *Once upon a Castle* werd een inclusief bemiddelingstool ontworpen: een enveloppe met een brief met uitleg over het project en de samenwerking met Jeroen D'hoë en Tim Van Steenberghe, een plan, inspirerende gedichten, info over het kasteel en de hoofdpersonages en een feedbackkaart. Het gebruik hiervan werd geëvalueerd, op basis waarvan bij herdruk werd bijgestuurd.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/kasteel-van-gaasbeek/publiekswerking>

Kids in het kasteel

De dienst publiekwerking ontwierp verschillende rondleidingen en ateliers voor scholen.

- *Op stap met de nar* (rondleiding 2e en 3e kleuterklas)
- *De grote wonderkast* (atelier 2e en 3e kleuterklas)
- *Spiegeltje spiegeltje ...* (rondleiding 1e graad lager onderwijs)
- *Gaasbeek op de planken* (atelier 1e graad lager onderwijs)
- *De Orde van het Gulden Vlies* (atelier 1e graad lager onderwijs)
- *Post! Fwd: brief* (rondleiding 2e en 3e graad lager onderwijs)
- *De recepten van Arconati* (atelier 2e en 3e graad lager onderwijs)
- *Once upon a Castle* (rondleiding secundair onderwijs).

Daarnaast werden de verjaardagsfeestje vernieuwd en werden er op aanvraag gezinsrondleidingen georganiseerd, met oog voor de verschillende generaties.

Vanaf juli kregen jonge bezoekers (van 6 tot 12 jaar) het gezinsspel *Er was eens een kasteel* gratis mee bij een bezoek.

Tenslotte nam het kasteel ook dit jaar deel aan Vlieg. Van 28 juni 31 augustus konden kinderen de verborgen schatten komen zoeken. Twee sets tips (voor 4 tot 7 en voor 8 tot 12 jaar) leidden nieuwsgierige kinderen naar de schatkisten. Met het bouwplan dat daarin verborgen zat, konden ze een miniversie van hun droomplekje ontwerpen. De ontwerpen van de winnaars van de daaraan gekoppelde wedstrijd werden door een architect uitgewerkt en gebouwd.

Foto's Jo Exelmans

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/kaasteel-van-gaasbeek/kids-het-kasteel>

Masterplan

Bekabelings- en elektriciteitswerken werden in juli voltooid. Conservation heating en objectbeveiliging werden opgestart.

Minister Sven Gatz kondigde in het najaar aan dat er voor de uitvoering van het Masterplan 12,5 miljoen euro vrijgemaakt wordt.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/instellingen-verbonden-aan-kunsten-en-erfgoed/kaasbeek/masterplan>

Over Ons

Bron-URL: <http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons>

Personeel

Op 31 december 2014 werkten er **151 medewerkers** voor het agentschap Kunsten en Erfgoed. Daar zijn ook de medewerkers bij van de diensten in afzonderlijk beheer. Met het agentschap bedoelen we hoofdbestuur en buitendiensten.

	Man	Vrouw	Vast	Contractueel	Totaal
Hoofdbestuur Kunsten en Erfgoed	36	39	66	9	75
Frans Masereel Centrum	3	6	2	7	9
Kasteel van Gaasbeek	8	9	4	13	17
KANTL	2	1	3	0	3
Alden Biesen	14	27	23	18	41
Depot Schaarbeek	3	3	4	2	6
Totaal	66	85	102	49	151

Medewerkers op 31 december 2014, inclusief diensten in afzonderlijk beheer

	Man	Vrouw	Vast	Contractueel	Totaal
Kasteel van Gaasbeek	4	1	0	5	5
Alden Biesen	1	3	0	4	4
Totaal	5	4	0	9	9

Medewerkers op 31 december 2013, alleen diensten in afzonderlijk beheer

Er werken verschillende profielen voor het agentschap, **contractueel** of als **vastbenoemde ambtenaar**:

- Niveau A – adjunct van de directeur (universitair/masterdiploma en hogeschoolden – lange type)
- Niveau B – deskundige (graduaat/bachelor – korte type)

- Niveau C – medewerker (secundair onderwijs)
- Niveau D – (technisch) assistent (geen specifiek diploma vereist)

	Niveau A	Niveau B	Niveau C	Niveau D
Alden Biesen	4	3	10	24
Hoofdbestuur	45	4	20	6
Frans Masereel Centrum	1	5	1	2
Depot Schaarbeek	1	1	3	1
Kasteel van Gaasbeek	3	2	2	10
KANTL	1	0	1	1
Totaal	55	15	37	44

Medewerkers volgens niveau in Kunsten en Erfgoed (inclusief diensten in afzonderlijk beheer)

36,42% van de medewerkers zijn van niveau A. 29,14% van niveau D. De medewerkers van niveau C zijn met 37 (24,50% van het totale personeelsbestand). De medewerkers van niveau B zijn het minst vertegenwoordigd met 9,93%.

	Niveau A		Niveau B		Niveau C		Niveau D		Totaal
	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	
Kasteel van Gaasbeek	0	0	0	0	1	0	3	1	5
Alden Biesen	0	1	0	0	0	1	1	1	4
Totaal	0	1	0	0	1	1	4	2	9

Medewerkers volgens niveau, alleen diensten in afzonderlijk beheer

De medewerkers die aangeworven zijn met middelen van de diensten in afzonderlijk beheer zijn van niveau D. Het gaat om 66,67% van het totaal aanwervingen met die middelen.

	<=34	35-44	45-54	>55
Alden Biesen	3	8	20	10

Hoofdbestuur	9	27	21	18
Frans Masereel Centrum	1	6	1	1
Depot Schaarbeek	1	2	1	2
Kasteel van Gaasbeek	3	4	4	6
KANTL	0	0	1	2
Totaal	17	47	48	39

Medewerkers volgens leeftijdscategorie in Kunsten en Erfgoed (inclusief diensten in afzonderlijk beheer)

De groep 45-plussers is het grootst in het agentschap: 31,8%. Daarna gevolgd door de 35-44-jarigen (31,1%). De 'jongeren' in het agentschap zijn het minst vertegenwoordigd: 11,3%.

Bron-URL: <http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons/personeel>

In- en uitstroom

In 2014 verwelkomde Kunsten en Erfgoed deze **nieuwe medewerkers**:

- Tom Dries, atelierbegeleider in het Frans Masereel Centrum
- Isabelle Vanhoutte, projectverantwoordelijke in het Frans Masereel Centrum
- Tim Van Noten, technisch onderhoudsmedewerker in het Frans Masereel Centrum

In 2014 waren deze medewerkers **tijdelijk in dienst** voor specifieke projecten:

- Tineke Moonens als educatief medewerkster in het Kasteel van Gaasbeek
- Liane Francis, Leyla Van Hassel, Elien Van Isterdael, Jan Van Belle, Blearta Jashari als suppoost in het Kasteel van Gaasbeek
- Judith Willems als secretariaatsmedewerker bij de afdeling Erfgoed
- Tim Vanderhoeven als medewerker collectie voor het depot in Schaarbeek
- Sarah Lauwers als communicatieverantwoordelijke in het Frans Masereel Centrum

In 2014 werden ook 12 **jobstudenten** ingezet:

- Kasteel van Gaasbeek: 7 jobstudenten (3 mannen, 4 vrouwen)
- Landcommanderij Alden Biesen: 3 jobstudenten (1 man en 2 vrouwen)
- Frans Masereel Centrum: 2 jobstudenten (2 vrouwen)

In 2014 zijn deze medewerkers **gepensioneerd**:

- Corinne Colpaert – afdeling Erfgoed
- Marc Van Hout – afdeling Erfgoed
- Chris Schellekens – Frans Masereel Centrum

- Walter Van Bael – Frans Masereel Centrum

In 2014 hebben deze medewerkers de organisatie verlaten:

- Antonella Castiglione – afdeling Erfgoed
- Abida Farida – Kasteel van Gaasbeek
- Leander Tirez – afdeling Kunsten
- Peggy Hoefkens – afdeling Kunsten

Bron-URL: <http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons/personeel/en-uitstroom>

Gelijke kansen en diversiteitsplan

De Vlaamse overheid formuleerde streefcijfers voor verschillende doelgroepen.

De tabel geeft een overzicht van de vertegenwoordiging van de kansengroepen in Kunsten en Erfgoed op 31 december 2014, de streefcijfers van het agentschap en de streefcijfers van de Vlaamse overheid.

Situatie 31 december 2014	Streefcijfers Kunsten en Erfgoed	Streefcijfers Vlaamse overheid 2015
--	---	--

Opleidingen

In 2014 gingen er verschillende vormingsactiviteiten (inclusief studiedagen) door. Dit kwam in totaal neer op een kostprijs van 19.937 euro.

Er werden diverse maatopleidingen georganiseerd zoals:

- Duidelijke webteksten schrijven
- Schrijftraining informatieve teksten schrijven
- EHBO-bijScholing
- Omgaan met agressie voor logistieke medewerkers

In 2014 nam Kunsten en Erfgoed ook deel aan de tweede “Train je collega-week”. Dit is een initiatief van AGO waarin collega’s elkaar korte werkgerelateerde trainingen geven. Er waren verschillende onderwerpen: gebruik van iPad, prezi als presentatietechniek, faciliteren, outlook als planningsinstrument, The Museum System als registratietool, tips and tricks bij projectmanagement en tips over je lichaamshouding achter je bureau. Bij Kunsten en Erfgoed waren er deelnemers aan verschillende sessies, maar hebben collega’s ook zelf workshops gegeven.

Ook intern werden er regelmatig infosessies gegeven, onder andere over het gebruik van DMS, Office 2013, Outlook en efficiënt mailbeheer. In het agentschap is kennisdeling en -opbouw belangrijk. We hebben enkele leergroepen in de organisatie die specifieke thema’s en processen bespreken zoals de leergroep advisering, visitaties, calamiteiten, cultureel erfgoed, besluiten en managementvaardigheden.

Bron-URL: <http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons/personeel/opleidingen>

ICT

In de loop van 2010 heeft Kunsten en Erfgoed een informatieplan opgemaakt als basis voor het ICT-meerjarenplan, omdat de ICT-voorzieningen uiteraard gealigneerd moeten worden met het informatiebeleid. Dit ICT-meerjarenplan werd opgemaakt voor 2011-2015. Elk jaar worden enkele items uit het meerjarenplan uitgewerkt in een jaarplan.

Bron-URL: <http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons/ict>

Dossieropvolging

In 2011 kocht Kunsten en Erfgoed een applicatie om alle dossiergegevens centraal bij te houden: Axi CaseManagement. Ondertussen is Axi CaseManagement geïnstalleerd in het ganse ministerie Cultuur, Jeugd, Sport en Media en werden de historische dossiergegevens uit verschillende databanken van MS Access gemigreerd naar Axi CaseManagement. In 2014 werd Axi CaseManagement ten volle gebruikt in het agentschap.

In 2014 zijn we gestart met de ontwikkeling van de front office waarbij online dossiers in kader van het nieuwe Kunstendecreet ingediend en opgevolgd zullen worden. Een eerste stap is de advisering van dossiers. Een applicatie werd ontwikkeld om de dossiers te ontsluiten voor de commissieleden en de input van de commissieleden te capteren. Deze applicatie werd eind 2014 in gebruik genomen.

Bron-URL: <http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/over-ons/ict/dossieropvolging>

Adlib

Adlib, de databank met de collectie van de Vlaamse Gemeenschap, werd gemigreerd naar een externe server beheerd door de makers van Adlib. De drie instanties van Adlib van Kunsten en Erfgoed (hoofdbestuur, Kasteel van Gaasbeek en Frans Masereel Centrum) worden in één Adlib bijgehouden. Ook de bibliotheek van het agentschap maakt gebruik van deze Adlibomgeving.

Bron-URL: <http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons/ict/adlib>

ICT-uitgaven

	Uitgaven 2012	Uitgaven 2013	Uitgaven 2014
Aankoop hardware	39.365,14	34.856,35	8.029,44
Adlib	14.126,75	-	13.421,44
Anders werken	2.497,19	6.753,32	22.170,29
BHV	112.866,15	115.944,09	101.785,00
CIB	10.810,79	-	-
Dossieropvolgingssysteem	65.069,23	99.142,17	55.689,53
DWH	102.789,47	69.987,46	43.656,80
Infrastructuur	5.030,62	13.032,52	31.492,02
Klein IT-werk	14.214,95	48.918,29	74.096,11
Licentiekosten	51.846,56	92.462,97	54.403,95
Ondersteuning	18.815,98	700,57	71.001,11
Orafin	33.085,53	-	-
Totaal	470.518,36	481.797,75	475.745,69

Anders Werken: Kunsten en Erfgoed werkt volgens het principe van Anders Werken. Dat houdt in dat medewerkers een laptop gebruiken. Voor medewerkers die telewerken, is er een tegemoetkoming in de internet- en telefoonkosten.

BHV: Dit is de kost om alle hardware beschikbaar te houden.

CIB: Dit is het centrale identificatiebestand van het ministerie met alle contacten van het ministerie, o.a. van aanvragers van subsidies, leveranciers, musea, bibliotheken.

DWH: Dit is het datawarehouse, een gesofisticeerde databankapplicatie om alle informatie in verschillende applicaties (Dossieropvolging, CIB, Orafin) samen te voegen en zo rapporteren over die data mogelijk te maken.

Bron-URL: <http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/over-ons/ict/ict-uitgaven>

Communicatie

Bron-URL: <http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons/communicatie>

Cel communicatie

Ook in 2014 werkte de cel communicatie aan een stroomlijning en optimalisering van de communicatie. Het grote project van de cel was de technische en inhoudelijke uitwerking van een nieuwe website en bijhorende nieuwsbrief.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons/communicatie/cel-communicatie>

Nieuwe huisstijl Vlaanderen

Het team Merkbeleid (DAR) lanceerde in 2014 een nieuwe huisstijl voor de Vlaamse overheid. De nieuwe stijl bestaat uit:

- een opdeling van alle communicatie in **vier niveaus**:
 - niveau 1: corporate communicatie
 - niveau 2: thematische communicatie
 - niveau 3: permanent contact met het grote publiek via vaste contactpunten
 - niveau 4: subsidiëring en sponsoring
- een nieuw overkoepelend **merklogo**
- nieuwe typografische **entiteitslogo's**
- een nieuw voor de Vlaamse overheid ontworpen **lettertype**
- **kleuren** (hoofdkleuren, basiskleuren en steunkleuren)
- de introductie van veertig **thema's**
- richtlijnen voor **foto's** en **copy**
- **kaartjes** en **iconen**
- geometrische basisvormen en patronen die creatief en flexibel toepasbaar zijn.

De nieuwe huisstijl wordt in **fasen** uitgerold. Het uitrollen gebeurt binnen de normale vervangingspolitiek van communicatietools, passend in de huidige budgettaire ruimte, en gespreid over een periode van **3 jaar** (met als startpunt februari 2014).

In september werd het nieuwe huisstijllettertype **Flanders Art** op onze computers geïnstalleerd. In oktober leverde het team Merkbeleid een eerste reeks sjablonen:

- besluiten

- ontwerp van decreet (indieningsbesluit)
- besluit van de Vlaamse Regering
- ministerieel besluit
- besluit Administrateur-generaal
- nota, mededeling en verslag aan de Regering
 - modelnota principiële goedkeuring
 - modelnota definitieve goedkeuring
 - mededeling aan de Vlaamse Regering
 - verslag aan de Vlaamse Regering

Er werd ook een nieuw huisstijlsjabloon voor **formulieren** ontwikkeld. Voortaan moeten we alle **nieuwe** formulieren en alle bestaande formulieren die nog geen kwaliteitslabel **Eenvoudig formulier** hebben in dat nieuwe sjabloon opstellen. Kunsten en Erfgoed heeft in 2014 twee formulieren gelanceerd in de nieuwe huisstijl:

- *Aanvraag van de erkenning als kunstinstituut* (Kunsten)
- *Jaarlijks actieplan voor werkingssubsidies voor de uitvoering van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid* (Erfgoed)

In december 2014 publiceerde het team Merkbeleid een tweede versie van de **Huisstijlgids Vlaanderen**. De tweede versie kwam tot stand na feedback uit verschillende werkgroepen. Er werden nieuwe ontwerpen in de gids geïntegreerd en eerdere uitwerkingen bijgeschaafd.

Deze vernieuwde editie van de huisstijlgids is opgebouwd volgens de vier bekende niveaus. Zo kunnen de buitendiensten bijvoorbeeld, die voor hun externe communicatie in **niveau 3** communiceren, onmiddellijk bladeren naar de voor hun relevante pagina's.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/over-ons/communicatie/nieuwe-huisstijl-vlaanderen>

Nieuwe entiteitslogo

Het team merkbeleid ontwikkelde een nieuw logo voor Kunsten en Erfgoed, in de nieuwe huisstijl.

Alle beleidsdomeinen, departementen en agentschappen hebben in de vernieuwde huisstijl een typografisch **entiteitslogo**, altijd in kapitalen. Dit is ons entiteitslogo:

AGENTSCHAP KUNSTEN & ERFGOED

Het typografische entiteitslogo wordt gebruikt in combinatie met het **merklogo**:

Alle ondersteuning die gebeurt met middelen van de Vlaamse overheid, krijgt een communicatieve feedback door het gebruik van het **Vlaanderen verbeelding werkt**-logo in Vlaanderen en Nederland, en door het **Flanders State of the Art**-logo in het buitenland. Er is geen logo **Met steun van de Vlaamse overheid** als zodanig. Dit wordt ook niet voorzien.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/over-ons/communicatie/nieuwe-entiteitslogo>

Buitendiensten

De externe communicatie van alle buitendiensten van het agentschap valt onder **niveau 3**. Dat komt omdat onze buitendiensten 'vaste fysieke contactpunten met het grote publiek' hebben.

Het team Merkbeleid heeft een presentatie gegeven over de nieuwe huisstijl op het communicatieoverleg met de buitendiensten op **10 december 2014**.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons/communicatie/buitendiensten>

Nieuwe website

In 2014 maakten we samen met de firma **One Agency** een DRUPAL-website voor Kunsten en Erfgoed.

Tijdens een **workshop informatie architectuur** hebben we met een gemengde groep (medewerkers Kunsten en Erfgoed, klanten, de webbouwer en een usability-specialist) grondig nagedacht over de inhoud en de (re)organisatie van de te publiceren informatie op de website www.kunstenenerfgoed.be [1].

Tijdens de workshop werden (in de vorm van daarvoor ontworpen oefeningen) antwoorden geformuleerd op de vragen:

- welke informatie moet er op de website komen?
- wat is de relatie tussen bepaalde gedeeltes inhoud?
- kunnen we de informatie opdelen in een aantal grotere secties of groepen?
- welke informatie moet er zichtbaar zijn op de homepagina?
- hoe ziet jouw ideale homepagina eruit?
- welke goede voorbeelden (delen van of functies binnen bestaande websites) kunnen als inspiratie dienen voor de website van Kunsten en Erfgoed?

De structuur van de site werd opgebouwd op drie pijlers:

- Wie zijn we
- Wat doen we
- Beleid

Deze opzet op drie pijlers leek voldoende flexibel om op termijn alle bedenkbare nieuwe elementen in verband met onze werking, onze identiteit en onze beleidscontext te kunnen toevoegen.

Het grafisch ontwerp van deze website is geënt op onze huisstijl (en voor zover we konden voorzien: op de nieuwe huisstijl van de Vlaamse overheid, toen in ontwikkeling).

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/over-ons/communicatie/nieuwe-website>

Links:

[1] <http://www.kunstenenerfgoed.be/>

Jaarverslag 2013

Het jaarverslag van Kunsten en Erfgoed wordt vanaf de editie 2010 als een website gepubliceerd. In 2014 vonden 4.640 unieke bezoekers de weg naar die website.

In 2014 werden in totaal 18.674 pagina's opgeroepen. Gemiddeld duurde een bezoek aan de site 2'20". In die tijd surfte een bezoeker gemiddeld op 3,19 pagina's van de site.

De site werd door 366 bezoekers geconsulteerd met een mobiel toestel.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons/communicatie/jaarverslag-2013>

Begroting

De beschikbare middelen zijn voor de eigen werking (apparaatskredieten: lonen, personeelsgebonden kosten, uitrustingsgoederen) en voor de uitvoering van het kunsten- en erfgoedbeleid (subsidies, dotaties, aankopen van kunstwerken).

De beleidskredieten zijn opgesplitst volgens de twee beleidsvelden, kunsten en erfgoed. Het gaat vooral om middelen om het Kunstendecreet en het Cultureel-erfgoeddecreet uit te voeren.

Bron-URL: <http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons/begroting>

Apparaatskredieten

De loonkredieten daalden sterk van 7.425.000 euro in 2013 naar 7.055.965 euro in 2014. Die daling is het resultaat van een aantal wijzigingen.

Zo werd in het kader van de verzelfstandiging van de Koninklijke academie voor Nederlandse Taal en Letterkunde de loonkost van drie contractuele personeelsleden en de daarbij behorende werkingskosten overgeheveld naar hun dotatie. Er werd ook een bijkomende besparing doorgevoerd op de loonkredieten.

De werkingsmiddelen van het agentschap bedroegen 307.884 euro.

Begrotingsartikel	Omschrijving	Euro
HDo/1HA-H-2-Z/LO	Lonen	7.055.965
HDo/1HA-H-2-Z/WT	Werkingsmiddelen	307.884

ICT-middelen worden gemeenschappelijk beheerd, samen met het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media en het agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/over-ons/begroting/apparaatskredieten>

Beleidskredieten

In totaal werden **219.275.249,30** euro beleidskredieten in de begroting ingeschreven (excl. KMSKA).

Begrotingsartikel	Begrotingsartikel Omschrijving	TOTAAL BUDGET (Euro)
HDo-1HEI2A-WT	Werking en Toelagen	1.360.340,59
HDo-1HEI2B-WT	Werking en Toelagen - PROJECTEN DIE DE STRUCTURELE WERKING VAN ERFGOEDORGANISATIES OVERSTIJGT	1.202.000,00
HDo-1HEI2C-WT	STRUCTURELE WERKING VAN ERFGOEDORGANISATIES, GEMEENTEN EN PROVINCIES MET HET OOG OP EEN KWALITEITSVOLLE EN DUURZAME ZORG VOOR DE ONTSLUITING VAN HET CULTUREEL ERFGOED	29.494.000,00
HDo-1HEI2D-WT	ONDERSTEUNING DAC BINNEN HET PROFESSIONEEL KUNSTEN- EN CULTUREEL ERFGOEDLANDSCHAP	5.444.377,75
HDo-1HEI2E-WT	ONDERSTEUNING VAN EEN INTERNATIONAAL GEORIËNTEERD KUNSTEN- EN ERFGOEDLANDSCHAP VIA PROJECTMATIGE STEUN	466.000,00
HDo-1HEI2F-WT	WERKINGSGERICHTE STEUN VOOR KUNSTENORGANISATIES, KUNSTENAARS EN ONDERSTEUNENDE STRUCTUREN	6.134.056,85
HDo-1HEI2G-WT	PROJECTMATIGE STEUN VOOR KUNSTENORGANISATIES EN KUNSTENAARS	8.399.375,04
HDo-1HEI2I-WT	ONTWIKKELING EN ONDERSTEUNING VAN INSTELLINGEN VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP	16.473.000,00
HDo-1HEI2K-WT	WERKINGSGERICHTE STEUN VOOR KUNSTENORGANISATIES, KUNSTENAARS EN ONDERSTEUNENDE STRUCTUREN IN UITVOERING VAN HET KUNSTENDECREET	98.216.251,44
HDo-1HEI2N-IS	VZW DE SINGEL BEHEERSCOMMISSIE	2.049.000,00

INFRASTRUCTUUR

HD0-1HEI2O-IS	KONINKLIJK BALLEET VAN VLAANDEREN	1.477.000,00
HD0-1HEI2P-IS	KONINKLIJKE ACADEMIE VOOR NEDERLANDSE TAAL- EN LETTERKUNDE - GENT	480.000,00
HD0-1HEI2Q-IS	DAB LANDCOMMANDERIJ ALDEN BIESEN	211.000,00
HD0-1HEI2S-IS	DAB KASTEEL VAN GAASBEEK	623.213,00
HD0-1HEI2T-IS	VZW MUHKA	4.727.000,00
HD0-1HEI2U-IS	VZW DE SINGEL	5.441.000,00
HD0-1HEI2V-IS	VLAAMSE RADIO-EN TELEVISIEOMROEP	1.459.000,00
HD0-1HEI2W-IS	SAMENWERKINGSVERBAND TUSSEN HET KONINKLIJK BALLEET VAN VLAANDEREN EN DE VLAAMSE OPERA	24.418.000,00
HD0-1HEI2X-IS	VLAAMS FONDS VOOR DE LETTEREN	6.734.000,00
HD0-1HEI4J-WT	BEGROTINGSFONDS KUNSTEN EN ERFGOED	361.634,63
HD0-1HEI5Y-IS	TOPSTUKKENFONDS	572.000,00
HD0-1HII2L-WT	INTERNATIONAAL EN INTERREGIONAAL CULTUURBELEID VERSTERKEN (o.a. Nederlandse Taalunie)	3.533.000,00
Eindtotaal		219.275.249,30

Bron-URL: <http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons/begroting/beleidskredieten>

Samenwerking

Bron-URL: <http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons/samenwerking>

Thematisch overleg

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons/samenwerking/thematisch-overleg>

Overleg met Internationaal Vlaanderen

Managementcomité Internationaal Cultuurbeleid en Culturele Diplomatie (MACO ICCD) en Cel Internationaal Cultuurbeleid (CINT)

Het Managementcomité Internationaal Cultuurbeleid en Culturele Diplomatie (MACO ICCD) is het sturend ambtelijk orgaan voor het internationaal cultuurbeleid en culturele diplomatie. De departementen Internationaal Vlaanderen en Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM), Toerisme Vlaanderen, Flanders Investment and Trade en Kunsten en Erfgoed zijn lid van het managementcomité ICCD. Ook het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen en het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA) zijn lid.

Het MACO ICCD moet instaan voor het langetermijn-, proactief en strategisch denken rond de culturele dimensie van het buitenlands beleid en daarmee samenhangende internationale activiteiten. De klemtoon ligt op expertise uitwisselen, informatie delen en gemeenschappelijke opportuniteiten ontdekken.

Het MACO ICCD kwam in 2014 drie keer samen, op 13 februari, 8 mei en 10 oktober. De vergaderingen werden voorbereid en opgevolgd door de technische werkgroep, die in 2013 omgevormd werd tot de Cel Internationaal Cultuurbeleid (CINT), waarin medewerkers van alle betrokken entiteiten vertegenwoordigd zijn.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/over-ons/samenwerking/thematisch-overleg/overleg-met-internationaal-vlaanderen>

Samenwerking met onderwijs

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons/samenwerking/thematisch-overleg/samenwerking-met-onderwijs>

Dag van de Cultuureducatie

Samen met CANON Cultuurcel realiseerde de Ambtelijke Coördinatie CultuurEducatie (ACCE) ook in 2014 de jaarlijkse Dag van de Cultuureducatie en werd de volgende voorbereid. Het thema in 2014 was 'Cultuur & verlies'. De dag vond plaats op 4 februari in BOZAR in Brussel. Dat dit thema breed ingevuld kan worden, werd duidelijk door de verschillende invalshoeken die aan bod kwamen: van verlies van geheugen over herdenking van slachtoffers van WOI tot het ontstaan van nieuwe manieren van delen door het verlies van de economische crisis , ...

www.dagvandecultuureducatie.be [1]

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons/samenwerking/thematisch-overleg/samenwerking-met-onderwijs/dag-van-de-cult>

Links:

[1] <http://www.dagvandecultuureducatie.be>

Rapport Screening van het beleidsinstrumentarium inzake cultuureducatie binnen de beleidsvelden Cultuur en Jeugd

Kunsten en Erfgoed gaf mee input aan het rapport van de adviescommissie 'Groeien in cultuur'. Die commissie met een tijdelijke opdracht werd in het leven geroepen in het kader van de conceptnota 'Groeien in cultuur' van de toenmalige Vlaamse minister Joke Schauvliege en Pascal Smet bevoegd voor respectievelijk cultuur en jeugd en onderwijs. Aan die commissie werd gevraagd om:

- de verschillende bestaande beleidsinstrumenten te screenen en de beoordelings- en evaluatiecriteria op vlak van cultuureducatie met elkaar te vergelijken,
- concrete suggesties te doen voor een meer optimale praktijkondersteuning en dossierbehandeling binnen de bestaande decretale kaders.

In dat rapport formuleerde de adviescommissie op basis van de screeningsoefening, besprekingen, vergaderingen en de input van het Cultuurforum een aantal aanbevelingen.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons/samenwerking/thematisch-overleg/samenwerking-met-onderwijs/rapport-screening>

Topcultuurstatuut

Naar analogie met het topsportstatuut kunnen leerlingen van de tweede en derde graad in het secundair onderwijs vanaf april 2013 een topcultuurstatuut aanvragen. Met dat statuut krijgen ze faciliteiten voor leerprogramma en aanwezigheid op school. Die faciliteiten moeten het mogelijk maken een einddiploma secundair onderwijs te halen én hun hoge kunstambities waar te maken.

De toekenning van het topcultuurstatuut is de bevoegdheid van een selectiecommissie, samengesteld uit een voorzitter (administratie beleidsdomein Kunsten), een secretaris (administratie beleidsdomein Onderwijs en Vorming) en leden die, per individueel te behandelen aanvraagdossier, aangeduid worden in een pool van specialisten uit het professionele kunstenlandschap. In 2014 hebben zeventien jonge muzikanten en twee jonge dansers het statuut aangevraagd. Van die negentien aanvragen werden er drie onontvankelijk verklaard en kregen er vier een negatief advies. Uiteindelijk hebben veertien muzikanten en twee dansers het statuut gekregen.

Meer info op <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13644> [1].

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons/samenwerking/thematisch-overleg/samenwerking-met-onderwijs/topcultuurstatuut>

Links:

[1] <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13644>

Sectorale input

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons/samenwerking/sectorale-input>

Cultuurforum 2020 op 23 mei 2014

Ook in 2014 werden de medewerkers van Kunsten en Erfgoed nauw betrokken bij de uitwerking van het programma en de sessies van het Cultuurforum 2020 op 23 april 2014 in Leuven.

Voorbeelden van onze inbreng waren de parallelsessies 'Naar een kunstenbeleid voor families met kinderen' en 'Indemniteit voor bruiklenen'. Het overkoepelend thema was **de waarde van cultuur**.

Met het Cultuurforum 2020 wilde de minister van Cultuur in 2010 het debat aanzwengelen over het cultuurbeleid in Vlaanderen in 2010. In verschillende ateliers met professionals uit de cultuursectoren werden de 7 strategische lijnen uit de beleidsnota ingevuld en vertaald naar 30 doorbraken. Op de jaarlijkse publieksmomenten wordt telkens een tussenstand gemaakt van de doorbraken en worden nieuwe inzichten verzameld.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons/samenwerking/sectorale-input/cultuurforum-2020-op-23-mei-2014>

Cultuurprijzen

De Cultuurprijzen van de Vlaamse Gemeenschap zijn opgevat als een blijk van erkenning voor het culturele belang van het werk van de laureaten. Ze worden telkens [op een sectorspecifiek evenement](#) [1] uitgereikt door de minister van Cultuur. Voor elke cultuurprijs duidt de minister een jury aan die de laureaat bepaalt. Sommige van die jury's worden georganiseerd door Kunsten en Erfgoed. In 2013-2014 waren dat deze jury's:

Prijs voor **Podiumkunsten**

- Secretaris: Frederik Beernaert
- Uitgereikt op het Theaterfestival op 13 september 2014 (deSingel, Antwerpen)
- Jury: Wouter Hillaert (voorzitter), Evelyne Coussens, Bieke De Meester, Karlien Meganck, Jan Rispens, Liliane Vandenheede en Bart Vanvoorden
- Laureaat: Theater aan Zee

Prijs voor **Vormgeving**

- Secretaris: Cecile Jacobs
- Uitgereikt op de Biënnale Interieur op 17 oktober 2014 (Xpo, Kortrijk) C-mine)
- Jury: Marc Dubois (voorzitter), Hilde Bouchez, Bernadette De Loose, Anita Evenepoel, Bie Luysaert, Chris Meplon, Kurt Van Belleghem
- Laureaat: muller van severen

Prijs voor **Cultureel Erfgoed**

- Secretaris: Ellen Hanssens
- Uitgereikt op Groot Onderhoud op 14 oktober 2014 (Brussel, Flagey)
- Jury: Eva Wuyts (voorzitter), Laure Messiaen, Paule Verbruggen, Nico Verplancke, Els Vervaet
- Laureaat: CO7 (CultuurOverleg Zeven)

Prijs voor **Letteren – Proza**

- Secretaris: Linda De Geyter
- Uitgereikt op Mind the Book op 21 februari 2014 (Gent, Vooruit)
- Jury: Pieter Verstraeten (voorzitter), Sofie Gielis, Mustafa Kör, Tom Van Imschoot, Joseph Pearce, Fleur Speet
- Laureaat: Stefan Hertmans

Prijs voor **Beeldende Kunst**

- Secretaris: Robert Michel
- Uitgereikt op Opening tentoonstelling *Three Blind Mice* op 2 februari 2014 (Deurle, Museum Dhondt-Dhaenens)
- Jury: Johan Pas (voorzitter), Anne Daems, Ward Daenen, Nick Gasparotto, Gert Verhoeven
- Laureaat: T.O.P. Office

Prijs voor (klassieke) **Muziek**

- Secretaris: Margot Van Neyghem
- Uitgereikt op Klarafestival op 29 maart 2014 (Brussel, Bozar)
- Jury: Hendrik Storme (voorzitter), Jerry Aerts, Filip Rathé, Inge Spinette, Rudy Tambuyer, Jeroen Vanacker, Liesbet Vereertbrugghen, Petra Vermote
- Laureaat: René Jacobs

Meer info (inclusief alle jury's en alle laureaten): www.cultuurprijzen.be [2]

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons/samenwerking/sectorale-input/cultuurprijzen>

Links:

[1] <https://cjsm.be/cultuur/cultuurprijzen-vlaanderen/cultuurprijzen-vlaanderen-2013-2014>

[2] <http://www.cultuurprijzen.be>

E-cultuur

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons/samenwerking/sectorale-input/e-cultuur>

Digitaal en gedigitaliseerd cultureel erfgoed – Vlaanderen

Europeana Overlegplatform

In 2014 bouwde Kunsten en Erfgoed het Europeana Vlaanderen overlegplatform verder uit. Het is een ontmoetingsplaats voor Vlaamse cultureel-erfgoedinstellingen die op de hoogte willen blijven van de ontwikkelingen in Europeana en hoe het project de doelstellingen van de Digitale Agenda voor Europa mee onderschrijft.

Het Europeana Vlaanderen Overlegplatform kwam drie keer samen in 2014, op 17 januari, 5 mei en 2 september. Op de agenda stonden presentaties over:

- De netwerkgedachte die binnen Europeana ontwikkeld wordt in functie van het strategische plan 2015-2020
- Een doorlichting van de activiteiten en doelstellingen van het Europeana Vlaanderen Overlegplatform
- Een introductie van het Horizon2020-programma, met focus op de SC6 (societal challenges 6).
- Een stand van zaken vandeprojecten Europeana Food & Drink, Digitising Contemporary Art, Europeana Space en AthenaPlus. Daarnaast werd de Europeana Semantic Enrichment Taskforce en de Europeana copyright & reuse coordination group voorgesteld.

In 2014 zocht het agentschap ook naar een manier om de resultaten van de zelfevaluatie en de netwerkambitie van Europeana af te stemmen en daar goede voorstellen voor te doen. Dit in de hoop dat het ontwikkelde model internationaal toegepast zou kunnen worden. Dit resulteerde in het indienen van een aanvraag voor lokale netwerken binnen Europeana. In de loop van 2015 beslist het Europeana Netwerk over het al dan niet honoreren van deze taskforce.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/over-ons/samenwerking/sectorale-input/e-cultuur/digitaal-en-gedigitaliseerd-culture>

Visietraject ‘naar een digitale langetermijnvisie voor kunsten en erfgoed’

Het visietraject ‘naar een digitale langetermijnvisie voor kunsten en erfgoed’ schetst de contouren waarin de kunsten- en cultureel-erfgoedsector een rol kan spelen in de netwerkmaatschappij.

In 2014 werden de basisprincipes uit 2013 verder uitgewerkt samen met iMinds-SMIT, Vrije Universiteit Brussel. Deze samenwerking resulteerde in een paper ‘ **Towards a Cultural Commons Approach as a Framework for Cultural Policy and Practice in a Network Society**’. De inhoud uit interviews afgenomen in 2013, werd gesynthetiseerd en aangevuld met literatuur en dossierkennis. Een commons-model werd bekeken werd als mogelijk model om een toekomstgericht (digitaal) kunsten- en cultureel-erfgoedbeleid vorm te geven.

Deze paper werd op 5 september 2014 op de [2nd thematic conference on knowledge commons](#) [1] in New York (New York University) voorgesteld. De multidisciplinaire aanpak van deze conferentie toonde op basis van een verzameling case studies aan dat het commons-model als organisatievorm heel wat voordelen biedt. Eén van de belangrijkste doelstellingen van onze aanwezigheid op deze conferentie was de onderzoekswereld warm te maken voor een culturele component.

Naast dit onderzoeksluik werd in 2014 ook gestart met een praktische invulling van een commonsmodel. Op 23 oktober presenteerde het agentschap haar ideeën aan de brede cultuursector op de Trefdag voor kunst- en cultuurprofessionals over ‘de commons’, georganiseerd door het transitienetwerk Pulse. Na een korte presentatie, volgden discussietafels rond cruciale vragen. De resultaten van deze discussietafels worden meegenomen in de verdere uitwerking van een visietekst rond digitalisering en e-cultuur binnen cultuur.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/over-ons/samenwerking/sectorale-input/e-cultuur/visietraject-naar-een-digitale-lan>

Links:

[1] <http://iasckc.nyuengelberg.org/>

Auteursrechten

In het digitale tijdperk is het auteursrecht aan herziening toe. De Europese Commissie zet daarin stappen vooruit. Auteursrecht is een federale materie. Cultureel-erfgoedorganisaties worden continu geconfronteerd met auteursrechten. Dat is niet altijd even gemakkelijk. Om ervoor te zorgen dat de stemmen van verschillende betrokkenen meegenomen worden in de federale besluitvorming, werd in 2013 een overlegplatform voorgesteld om het gesprek tussen Vlaamse culturele organisaties en het federale niveau te faciliteren. Dit voorstel werd helaas niet door het politieke niveau weerhouden. In 2014 werden er wel concrete aanknopingspunten aangewend om de voorgestelde structuur ad hoc toe te passen. Dit zal in 2015 verdergezet worden naar aanleiding van het initiatief rond digitale bibliotheken dat de FOD Economie neemt.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarverslag.be/jaarverslag-2014/over-ons/samenwerking/sectorale-input/e-cultuur/auteursrechten>

Erfgoedzorg in de kunstensector

Kunsten en Erfgoed ondersteunde het expertisecentrum voor digitaal cultureel erfgoed Packed bij het project 'Erfgoedzorg in de kunstensector'. Het project heeft als doel in de kunstensector de bewustwording om de zorg voor het eigen archief te stimuleren. Daarnaast wil het project ook een operationele invulling opstellen voor de subsidievoorwaarde 'zorg voor eigen archief' uit het Kunstendecreet en daar bruikbare tools voor aanreiken via een onlinetoolbox (2014). Het project sensibiliseert ook de kunstensector rond duurzaamheid en preservering in creatie, ontsluiting en presentatie.

De eerste actie van het project was een terreinverkenning en overleg met het achterliggende netwerk van het project, vooral de expertisecentra en steunpunten voor de amateurkunsten, die vanuit de cultureel-erfgoedsector de kunstensector vertegenwoordigen. Doel van de terreinverkenning was:

- de betekenis van de termen *archieffzorg* en *erfgoedzorg* voor de kunstensector invullen
- de bestaande behoeften en expertise in kaart brengen
- de ontbrekende expertise in kaart brengen.

Een beperkte stuurgroep werd samengesteld om Packed vzw te begeleiden bij de uitvoering van dit project. De stuurgroep is een klankbord om alle acties in dit project op te volgen, bij te sturen en te bewaken. De stuurgroep bestaat vooral uit het Kunstensteunpunt en expertisecentra uit de cultureel-erfgoedsector die de verschillende kunstdisciplines vertegenwoordigen. Een kleinere werkgroep, waarin alle disciplines opgenomen werden, werd opgericht om zich te buigen over de inhoudelijke aspecten van het project. Aan de hand van individuele gesprekken met de leden van de stuurgroep van het project kwam de terreinverkenning tot stand.

Bron-URL:

<http://2014.kunstenenerfgoedjaarsverslag.be/jaarsverslag-2014/over-ons/samenwerking/sectorale-input/e-cultuur/erfgoedzorg-de-kunstensector>